

Atlas Copco hade en fortsatt positiv utveckling under 1997. Faktureringen ökade med 20 procent till 30 032 MSEK och resultatet efter finansiella poster steg med 15 procent till 3 520 MSEK. Vinst per aktie uppgick till 12:03 SEK, jämfört med 10:56 SEK föregående år.

Atlas Copco 1997	1
Atlas Copco och omvärlden	
Atlas Copco fokuserar på tillväxt	2
Styrelsens ordförande	
Ärade aktieägare!	6

Styrelsens redogörelse för verksamheten 1997	7

Atlas Copco-gruppen	
Resultaträkning	14
Balansräkning	15
Kassaflödesanalys	16
Kommentar till Atlas Copco-gruppens kassaflödesanalys	17

Atlas Copco AB	
Resultaträkning	18
Balansräkning	18
Kassaflödesanalys	16

Bokslutskommentarer	
Redovisningsprinciper	19
Noter	22
Goodwill	33
Aktier och andelar	34
Finansiell exponering	36
Internationella redovisningsprinciper	38
Kvartalsvärden	40
Definitioner	40
Fem år i sammandrag	41
Vinstdisposition	42
Revisionsberättelse	42

Verkställande direktören	
Atlas Copco ökar tillväxten	44

Kompressorteknik	
Volymökningar för samtliga divisioner	46

Anläggnings- och gruvteknik	
God efterfrågan på gruvutrustning	52

Industriteknik	
God efterfrågan från fordonsindustrin	58

Atlas Copco-aktien	64
Atlas Copco formaliserar miljöarbetet	67
Årets säljare	68
Styrelse och revisorer	70
Koncernledning och staber	72

Kallelse till bolagsstämman

Aktieägarna i Atlas Copco Aktiebolag kallas härmed till ordinarie bolagsstämma torsdagen den 16 april 1998 kl 17.00 i Berwaldhallen, Strandvägen 69, Stockholm. Se särskild kallelse.

Ekonomisk information från Atlas Copco

Atlas Copco publicerar för 1998 följande ekonomiska rapporter:

Verkställande direktörens tal vid bolagsstämman	16 april 1998
Rapport över första kvartalet	27 april 1998
Rapport över första halvåret	4 augusti 1998
Rapport över de första nio månaderna	22 oktober 1998
Bokslutskommuniké för 1998	februari 1999
Årsredovisning 1998	mars 1999

Atlas Copcos årsredovisning på engelska kan beställas från Atlas Copco AB, Koncernstab Information, 105 23 Stockholm. Fax: +46-8-643 3718.

Ekonomisk information om Atlas Copco

ABG, Stockholm	Klas Andersson
Alfred Berg, Stockholm	Lars Norrby
Aros Fondkommission, Stockholm	Per Collén och Mikael Sens
Banque Paribas, London	Christian Diebitsch
Carnegie Fondkommission, Stockholm	Bo Engström
Cheuvreux de Virieu Nordic, Stockholm	Peter Karlsson
CS First Boston, Boston	John E McGinty
Deutsche Morgan Grenfell, Stockholm	Hans-Olov Bornemann
Dresdner Kleinwort Benson, London	Peter Lawrence
Enskilda Research, Stockholm	Ola Asplund
Fischer Partners Fondkommission, Stockholm	Henrik Moberg
Föreningssparbanken, Stockholm	Mats Larsson
Handelsbanken, London	Niklas Tollstén
HSBC James Capel, London	Graham Phillips
Lehman Brothers, London	Michael Hagmann
Morgan Stanley, London	Gideon Franklin
Myrberg & Wiklund, Stockholm	Tomas Öqvist
Nordbanken, Stockholm	Mattias Wallerström
Penser Fondkommission, Stockholm	Anders Rostlund
Sanford Bernstein, New York	Lisa Shalett
SBC Warburg, Stockholm	Per Afrell
UBS, London	Johan Trocmé
Öhman Fondkommission, Stockholm	Lars Höglund

Omslagsbild

Johnson Controls är världens största fristående leverantör av bilsäten. Företaget har investerat i Atlas Copcos elektroniskt styrda verktyg Tensor S för åtdragning av kritiska förband. Omslagsbilden visar monteringen av säkerhetsbälten vid anläggningen i Schwalbach, Tyskland.

Atlas Copco 1997

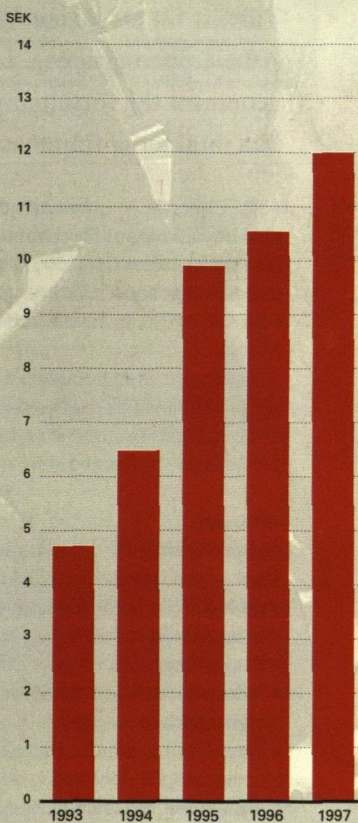
Förvärv Atlas Copco förvärvade Prime Service som är ett av de största maskinuthyrningsföretagen i USA. Förvärvet är ett led i den strategiska inriktningen att öka intäkterna från maskinuthyrning och service.

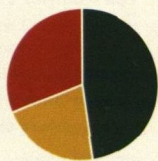
Försäljning Den fakturerade försäljningen ökade med 20 procent till 30 032 MSEK (25 121).

Resultat Resultatet efter finansiella poster steg med 15 procent till 3 520 MSEK (3 070), vilket motsvarar en vinstmarginal på 11,7 procent. Nettovinsten efter skatt uppgick till 2 208 MSEK (1 938). Vinst per aktie ökade till 12:03 SEK (10:56).

Utdelning Styrelsen föreslår en utdelning av 4:25 SEK (3:75) per aktie.

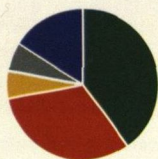
Utveckling av vinst per aktie

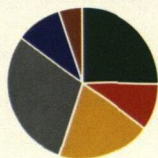
Fakturering per affärsområde

- Kompressorteknik 48%
- Anläggnings- och gruvteknik 21%
- Industriteknik 31%

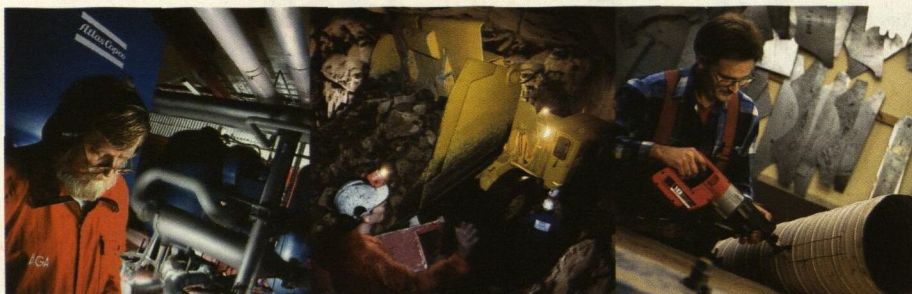
Geografisk fördelning av faktureringen

- Europa inkl OSS 40%
- Nordamerika 32%
- Sydamerika 6%
- Afrika/Mellanöstern 6%
- Asien/Australien 16%

Fakturering fördelad på kundkategorier

- Verkstadsindustri 25%
- Bilindustri 10%
- Processindustri 20%
- Bygg- och anläggningsindustri 30%
- Gruvindustri 10%
- Övrigt 5%

Atlas Copco fokuserar på tillväxt

Tillväxt för att säkerställa en långsiktig lönsamhet har högsta prioritet inom Atlas Copco-gruppen. Under en konjunkturcykel ska företaget uppnå en årlig genomsnittlig försäljningstillväxt på 8 procent. En strategisk inriktning är att öka intäkterna från maskinuthyrning och service.

Atlas Copco är en internationell industrigrupp med huvudkontor i Stockholm. 97 procent av faktureringen om drygt 30 miljarder SEK kommer från länder utanför Sverige. Gruppen har omkring 24 000 anställda, varav 12 procent i Sverige.

Företaget, som grundades 1873, är noterat på Stockholms Fondbörs sedan 1920 och dessutom på fondbörserna i London, Frankfurt, Düsseldorf och Hamburg.

Affärsidé

Gruppens affärsidé är att erbjuda ett brett sortiment av produkter och tjänster som möter kundens behov inom följande områden:

- kompression av luft och andra gaser samt luftbehandling;
- industriproduktion och fordonsindustrins eftermarknad;
- bergbrytning, mindre anläggningsprojekt och demolering;
- installation, maskinuthyrning, reparation och service.

Fem viktiga strategier

Tillväxt för att säkerställa en långsiktig lönsamhet har högsta prioritet. Detta ska uppnås på tre olika sätt. Det grundläggande är den kontinuerliga tillväxten genom att introducera nya produkter, som baseras på företagets tekniska

kärnområden, och nya applikationer på nya marknader. Vidare ska närvaron på olika marknader i Asien förstärkas. Det tredje sättet är att öka intäkterna från maskinuthyrning och service, t ex underhåll, reservdelar och tillbehör.

De flesta divisionerna är *produktinriktade* så att varje produkt får bästa möjliga marknadsförutsättningar att möta kundernas behov. Varje division är specialiserad inom ett specifikt produktområde och har totalansvaret för produktutveckling, tillverkning samt försäljning och service.

Den produktinriktade strategin har kompletterats med ett mer *kundinriktat* tillvägagångssätt för verksamheter som specialiserar sig på maskinuthyrning och service. Denna strategi innebär att kunder erbjuds ett sortiment där även produkter som inte är tillverkade av Atlas Copco ingår.

Utveckling av Gruppen säkerställs såväl genom att förbättra nuvarande verksamheter som att förändra arbetsflöden, utveckla nya produkter, etc.

Satsningen på *olika varumärken* har en stor betydelse för Gruppen. Produkterna differentieras och marknadsförs med hjälp av olika varumärken via skilda distributionskanaler för att bättre möta differentierade kundbehov.

Mål för lönsam tillväxt

Det finansiella målet är att uppnå en genomsnittlig vinstmarginal före skatt som överstiger 10 procent under en konjunkturcykel. De senaste fem åren har Atlas Copco haft en genomsnittlig vinstmarginal på 10,6 procent per år. 1997 var vinstmarginalen 11,7 procent.

Den genomsnittliga årliga försäljningstillväxten ska vara 8 procent under en konjunkturcykel. Sedan 1990 har den genomsnittliga årliga tillväxten varit cirka 7 procent.

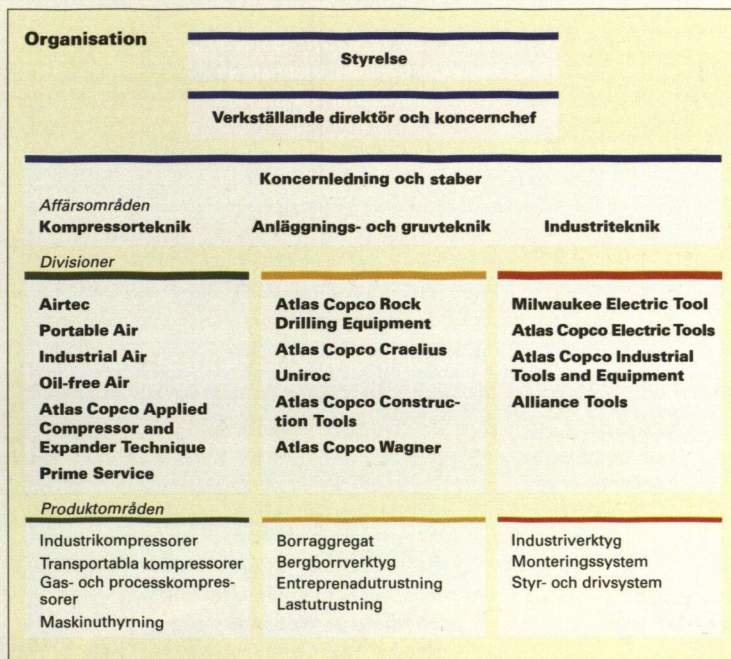
Förvärv 1993–1997

- 1993: Förvärv av Robbins, USA (CMT); Kango, England (IT) och Worthington-Creyssensacs kompressorverksamhet i Europa (CT). Bildande av joint venture, Nanjing Atlas Copco Construction Machinery, i Kina (CMT).
- 1994: Bildande av joint venture, Wuxi-Atlas Copco Compressor Company, i Kina (CT). Förvärv av Hamrin Adsorptions & Filtertechnik, Sverige (CT).
- 1995: Bildande av joint venture, Atlas Copco Changchun Electric Power Tools, i Kina (IT). Förvärv av Socapel, Schweiz (IT); Milwaukee Electric Tool Corporation, USA (IT); och ABBs verksamhet inom området gasexpanderar (CT).
- 1996: Förvärv av IRMER+ELZEs verksamhet för transportabla kompressorer och pneumatiska spett, Tyskland (IT); och Elesta Automation, Schweiz (CT).
- 1997: Bildande av joint venture för produktion av oljeinsprutade skruvkompressorer med Shanghai General Machinery Group i Kina (CT). Förvärv av Thomé-Crépelle, Frankrike (CT); Prime Service, USA (CT); Hubert Davis, South Africa (CMT); och Ceccatos kompressorverksamhet i Italien (CT).

Förkortningarna inom parentes ovan motsvarar de olika affärsområdena Kompressorteknik (CT), Anläggnings- och gruvteknik (CMT) och Industriteknik (IT).

Dessa verksamheter som Atlas Copco förvärvat de senaste fem åren, inklusive joint ventures, svarar för 20 procent av Gruppens försäljning 1997.

Gruppen har också kvalitativa verksamhetsmål. Alla produkter och tjänster ska öka produktiviteten i kundernas tillverkningsprocess. Dessutom ska divisionerna vara ledande inom miljöområdet för att stärka konkurrenskraften.

Stark marknadsnärvaro

Tillverkning sker vid 58 fabriker i 14 länder. Största delen av produktionen sker i Europa, men ett allt större antal anläggningar finns också i USA och Asien.

Atlas Copco-gruppen har en stark marknadsnärvaro och eftersträvar nära och långsiktiga kundrelationer. Produkterna marknadsförs via egen säljorganisation i ett 70-tal länder samt genom distributörer i ytterligare 80 länder.

Sedan många år har Europa varit den dominerande marknaden och svarat för närmare hälften av faktureringen. Förvärvet av Milwaukee 1995 och Prime Service 1997 innebär dock att den amerikanska andelen ökat till 38 procent, medan Europa/Afrika minskat till 43 procent. Asien/Australien svarar för 19 procent. De långsiktiga tillväxtpotentialerna i Asien har inneburit att Atlas Copco ökat fokus inom denna region.

Många tillämpningsområden för kompressorer

Kompressorteknik omfattar produktområdena transportabla kompressorer, industrikompressorer samt gas- och processkompressorer. Dessutom ingår Prime Service verksamhet för maskinuthyrning i affärsområdet.

Transportabla kompressorer utgör en säker energikälla för bygg- och anläggningsindustrins maskiner och verktyg, samt för utrustning till andra industrier.

Verksamheten bedrivs genom 15 divisioner inom affärsområdena Kompressorteknik, Anläggnings- och gruvteknik samt Industriteknik.

Ledande faktorer som påverkar Atlas Copco-gruppens försäljning		
	Investeringsvaror 55%	Förbrukningsvaror och service 45%
Tillverkande industri	Industri-investeringar	Industriproduktion
Anläggnings-industri	Infrastrukturprojekt	Bygg- och anläggningsproduktion
Gruvindustri	Gruvinvesteringar	Metall- och malmproduktion

Intäkterna från förbrukningsvaror och service har ökat främst beroende på förvärvet av Milwaukee och Prime Service.

Tidigare användes industrikompressorer enbart som energikälla, men idag används komprimerad luft alltmer som en aktiv del i olika tillverkningsprocesser. Detta applikationsområde ställer höga krav på kvalitetsluft. Inom den känsliga elektronikindustrin är kraven extremt höga på ren och torr kvalitetsluft. Även vid tillverkning av livsmedel för att framställa speciella smaktillsatser används oljefri luft. För att möta den stadigt ökande efterfrågan på kvalitetsluft, erbjuder Atlas Copco också lufttorkare och filter.

Gas- och processkompressorer och expansionsturbiner levereras till processindustrier, bl a kemiska, petrokemiska, olje- och gasindustrier samt till företag inriktade på separering av luft och andra gaser.

Komplett leverantör av borrarutrustningar

Anläggnings- och gruvteknik erbjuder ett brett utbud av produkter och tjänster, från tryckluftdrivna spett till totallösningar för stora anläggnings- och gruvprojekt.

Borriggar används vid tunneldrivning och i gruvbrytning samt för bergbrytning ovan jord, t ex vid anläggningsarbeten och i stenbrott.

Den geotekniska borrarutrustningen används främst till borrar i samband med anläggningsarbeten, t ex för geotekniska undersökningar eller då långa precisionshål ska borras samt till brunnsborring.

För att kunna erbjuda marknaden ett komplett utbud av borrarutrustningar tillverkar och marknadsför Atlas Copco olika bergborrverktyg, t ex borrstål, borrkronor och skärverktyg.

Lätta bergborrmaskiner och spett används av entreprenörer inom anläggningsindustrin för demolering. Lastmaskiner och truckar används främst i underjordsgruvor, men även i vissa anläggningsarbeten.

Från industriverktyg till system

Industritekniks produktsortiment består huvudsakligen av kraftverktyg, monteringsystem samt styr- och drivsystem.

Verktyg, med tryckluft eller el som drivkälla, har många användningsområden inom industrin, t ex borrar, slipning, nitning, skruv- och mutterdragning. Elverktyg tillverkas främst för professionella användare inom byggsektorn.

Monteringsystem med datoriserade kontrollsystem levereras främst till fordonsindustrin och dess underleverantörer. Utrustningarna används för mutterdragning i fasta installationer, som kräver hög precision.

Styr- och drivsystem används i avancerade industrimaskiner och fordon. Marknaden för dessa utrustningar växer snabbt. Främst beror det på ett allt större behov att automatisera produktionen inom industrin och på förbättrad processtyrning.

Inköp av investeringsvaror påverkar mest

Gruppen påverkas främst av privata företag och statliga myndigheters beslut att investera inom olika områden, t ex i tillverkningsprocessen eller vid anläggning av vägar.

Den tillverkande industrins efterfrågan på maskinutrustning och verktyg har störst betydelse för försäljningen. Det största segmentet inom denna sektor är fordonsindustrin som efterfrågar stora volymer av industriverktyg, monteringsystem och kompressorer. Andra viktiga segment är elektronik- och läkemedelsindustrierna som efterfrågar industrikompressorer för deras känsliga produktionsprocesser.

Infrastrukturprojekt är viktiga för Atlas Copcos försäljning av anläggningsutrustning, t ex borriggar, spett och transportabla kompressorer. Investeringar i infrastrukturprojekt, t ex järnvägar, motorvägar och vattenkraftprojekt är oftast beroende av politiska beslut.

Gruvindustrins efterfrågan på borrarutrustning och lastare följer till stor del tillverkningsindustrins konjunkturcykel. Faktorer som påverkar efterfrågan är priserna och lagernivåerna på metallmarknaden.

En ökad försäljning av investeringsvaror innebär också att efterfrågan på förbrukningsvaror och service ökar. Till exempel behöver kunderna kontinuerligt verktyg, reservdelar, borrkronor och tillbehör. Jämfört med de mer cykliska investeringsvarorna är efterfrågan på förbrukningsvaror och service jämnare och svarar för cirka 45 procent.

Med den nya generationen ovanjordsriggar etableras en ny standard inom ergonomiområdet som förbättrar operatörens arbetsmiljö avsevärt.

Ärade Aktieägare!

Atlas Copco stärkte under 1997 sin ledande ställning på världsmarknaden. Kravet på tillväxt ökade och företaget expanderade genom betydande marknads-satsningar och strategiska företagsförvärv. Samtidigt fortsatte den goda lönsamhetsutvecklingen.

Europa är fortfarande Atlas Copcos hemmamarknad och dessutom den största. Försäljningsutvecklingen var dock kraftigast på den nordamerikanska marknaden. Starkt bidragande till detta var ett större strategiskt företagsförvärv. Utvecklingen i Europa påverkades av låg tillväxt och effekter av åtgärder för att stärka statsbudgeten i de EU-länder som avser att uppfylla kraven på inträde i den Europeiska Monetära Unionen. Detta medförde även under 1997 låg aktivitet på bygg- och anläggnings-

marknaderna, medan efterfrågan inom tillverkningsindustrin var på en tillfredsställande nivå.

Under 1997 hade den ekonomiska krisen i Asien inte någon märkbar påverkan på Gruppens försäljning. En osäkerhet är dock hur denna kris kommer att påverka ekonomierna i OECD-länderna, som svarar för den absolut största delen av försäljningen.

Atlas Copcos ökade inriktning på tillväxt, vilket jag framförde i förra årets årsredovisning, ska ske genom förbättrade marknadsandelar i Europa och Nordamerika, men framför allt genom satsning på snabbt växande marknader. Den stora potentialen finns i Asien. Atlas Copcos ambition är alltså att växa i denna del av världen, även om åtgärder måste vidtas på kort sikt för att möta en tillfälligt lägre efterfrågan.

En strategisk inriktning för Atlas Copco är att öka intäkterna från maskinuthyrning och eftermarknadsaktiviteter. Ett resultat av denna inriktning är det strategiska förvärvet av Prime Service i USA, vilket inneburit att Atlas Copco nu etablerat sig som en av de större aktörerna på marknaden för maskinuthyrning. Denna verksamhet uppvisar en högre tillväxttakt än många andra branscher och en fortsatt tillväxt

inom detta område kan förväntas. Förvärvet av Prime innebär också att Atlas Copco har uppnått en jämnare fördelning av försäljningen mellan Europa och Amerika.

Målet för den årliga försäljningstillväxten har höjts från 5 till 8 procent som en följd av den ökade inriktningen på tillväxt. Vidare ska företaget uppnå en genomsnittlig vinstmarginal före skatt som överstiger 10 procent under en konjunkturcykel.

En kraftig expansion kräver ett bra operativt kassaflöde, vilket Atlas Copco har lyckats väl med. Det ytterligare kapital som krävdes för det stora Prime-förvärvet innebar att företagets nettoskuldssättning ökade markant. Samtidigt förändrades balansen mellan lånat och eget kapital så att den genomsnittliga kapitalkostnaden sänktes.

Vi kan glädjas över att Atlas Copcos kurstillväxt och utdelning, som tillsammans legat på i genomsnitt 30,8 procent under den senaste 5-årsperioden. Mot bakgrund av företagets goda resultat och starka operativa kassaflöde under året föreslår styrelsen en ökad utdelning med 50 öre till 4:25 kronor per aktie.

Som aktieägare kan vi vara mycket nöjda med 1997 års resultat, som överträffade rekordåret 1996. Jag vill därför framföra styrelsens varma tack till koncernens ledning och medarbetare för deras insatser under året. Ett starkt engagemang och ett omfattande tillväxtprogram har ytterligare förbättrat resultatet och stärkt Atlas Copco i sin helhet.

Anders Scharp
Styrelseordförande

Styrelsens redogörelse för verksamheten 1997

MSEK om ej annat anges

Atlas Copco-gruppens fakturerade försäljning under 1997 ökade med 20 procent till 30 032 MSEK jämfört med 25 121 MSEK under 1996. Av faktureringen hänför sig 97 procent till marknader utanför Sverige. Gruppens ordergång uppgick till 30 685 MSEK (25 159). För jämförbara enheter ökade den fakturerade försäljningen med 13 procent och ordergången med 15 procent. Valutakursdifferenser, framför allt den stärkta USD, påverkade såväl fakturering som ordergång positivt med cirka 7 procent. Atlas Copco-gruppens resultat efter finansiella poster steg med 15 procent till 3 520 MSEK (3 070). Vinstmarginalen blev 11,7 procent (12,2).

	1997	1996
Fakturering	30 032	25 121
Förändring, %	+20	+3
Ordergång	30 685	25 159
Förändring, %	+22	+1
Resultat efter finansiella poster	3 520	3 070
Förändring, %	+15	+8
Årets resultat	2 208	1 938
Förändring, %	+14	+6

Utdelning Styrelsen föreslår en utdelning av 4:25 SEK (3:75) per aktie.

Marknadsutsikter för 1998 Den positiva försäljningsutvecklingen i Europa väntas fortsätta under 1998. Efterfrågan i USA förutses förbli på en god nivå, medan en nedgång är trolig i Sydamerika. En osäkerhet utgör dock inverkan av den ekonomiska utvecklingen i Asien på dessa marknader. Efterfrågan i Asien förväntas bli fortsatt låg, möjligen med undantag av Kina. Detta kommer också att negativt påverka i synnerhet gruvindustrin över hela världen och försena anläggningsprojekt i regionen.

Fakturering

Resultat efter finansiella poster

Fakturering per kvartal

	1995	1996	1997
Kvartal 1	5 628	6 034	6 406
Kvartal 2	6 059	6 340	7 378
Kvartal 3	6 084	5 943	7 793
Kvartal 4	6 683	6 804	8 455
Totalt	24 454	25 121	30 032

Resultat per kvartal

	1995	1996	1997
Kvartal 1	647	803	735
Kvartal 2	748	764	984
Kvartal 3	659	665	846
Kvartal 4	786	838	955
Totalt	2 840	3 070	3 520

Strukturella förändringar

Atlas Copco förvärvade per den 1 juli 1997 Prime Service, Inc., som är ett av de största maskinuthyrningsföretagen i USA, för cirka 7 000 MSEK. Dessutom övertog Atlas Copco räntebärande skulder på cirka 1 950 MSEK. Prime Service, Inc. var noterat på New York-börsen.

Då Prime Service förvärvades hade företaget 2 200 anställda och 122 anläggningar i 14 delstater för att betjäna mer än 40 000 kunder. Under 1996 uppgick intäkterna till cirka 2 500 MSEK och rörelseresultatet till 510 MSEK. Efter förvärvet har Prime Service förvärvat fem maskinuthyrningsföretag i USA med en årlig omsättning på cirka 560 MSEK. Prime Service ingår som en särskild division i affärsområdet Kompressor-teknik.

Under januari 1998 slutförde Atlas Copco förvärvet av Ceccatos kompressorrörelse, som ligger i Vicenza i norra Italien. Företaget, som tillverkar och marknadsför små och medelstora industrikompressorer, har en årlig försäljning motsvarande 200 MSEK och sysselsätter 125 personer. Företaget ingår i divisionen Industrial Air.

Under året beslutades att avveckla Atlas Copcos verksamhet för tunnelborrningsmaskiner (TBM), som bedrivs i divisionen Atlas Copco Robbins. Stigortsmaskiner och skärverktyg kommer att överföras till andra divisioner inom affärsområdet Anläggnings- och gruvteknik. Av divisionens 115 anställda berörs cirka 80 personer av omstruktureringen. De beräknade omstruktureringkostnaderna på 50 MSEK har belastat årets resultat.

Marknadsöversikt

	1997	1996	Förändr%
Orderingång, MSEK			
Kompressor-teknik	14 699	11 012	+33
Anläggnings- och gruvteknik	6 652	5 867	+13
Industriteknik	9 334	8 280	+13
Atlas Copco-gruppen	30 685	25 159	+22
Orderstock, 31 dec	4 587	3 728	+23

Efterfrågan på Atlas Copco-gruppens produkter ökade på flertalet marknader, framför allt i Japan, Kina, Australien, Latinamerika och Sydafrika. På de sydeuropeiska marknaderna låg försäljningen på en hög nivå under hela året, medan en successivt ökad försäljning noterades under senare delen av året på de europeiska huvudmarknaderna, framför allt i Tyskland och Frankrike.

Den ekonomiska och finansiella oron i Asien koncentrerades till Sydostasien och Sydkorea. Men då dessa marknader endast utgör cirka 4 procent av Atlas Copco-gruppens försäljning, var inverkan på Gruppen marginell.

Atlas Copco stärkte under året sin ställning på flertalet marknader genom introduktion av nyutvecklade produkter i kombination med förvärv och bättre marknadsbearbetning.

Tillverkande industri

Den tillverkande industri – verkstads- och processindustrier – svarade för cirka 55 procent av

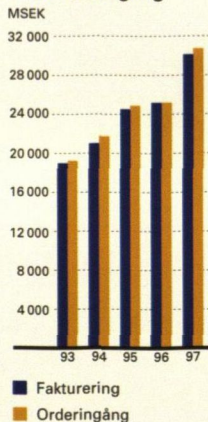
Atlas Copco-gruppens försäljning. I Europa ökade efterfrågan successivt under året, framför allt på de stora marknaderna i Tyskland och Frankrike, medan den mattades något i Storbritannien. Efterfrågan från den nordamerikanska industrin ligger kvar på en hög nivå.

Under året noterades en ökad efterfrågan på nästan alla slag av Gruppens kompressorer och luftbehandlingsutrustningar. Tillverkningsindustrin samt livsmedels-, läkemedels-, luftseparerings- och petrokemiska industrier hade god efterfrågan. Detta mönster gällde i större delen av Europa, i Nord- och Sydamerika samt på flera asiatiska marknader.

Gruppens försäljning av industriverktyg till verkstadsindustrin visade en svagt uppåtgående utveckling i Europa samt i Nord- och Sydamerika. Orderingången på elverktyg var gynnsam i USA och Europa med undantag av Tyskland. De asiatiska marknaderna, särskilt Kina och Japan, utvecklades positivt.

Orderingången från fordonsindustrin på industriverktyg och monteringsystem ökade kraftigt, särskilt på marknader där stora biltillverkare anlägger nya fabriker. Atlas Copco stärkte under året sin marknadsställning inom fordonsindustrin som en följd av Gruppens globala närvaro, dess kvalitativa produkter med höga prestanda samt denna branschs preferens att köpa från globala leverantörer.

Fakturering och orderingång

Bygg- och anläggningssektorn

Inom bygg- och anläggningssektorn var aktiviteten fortsatt låg. Ett stort antal internationella infrastrukturprojekt har fördröjts i avvaktan på politiska beslut eller finansiella lösningar.

En positiv försäljningsutveckling för större borrhigar noterades framför allt under andra halvåret i södra Europa samt på vissa sydamerikanska och ostasiatiska marknader. Trots svag efterfrågan hade Atlas Copco en gynnsam ordergång från större entreprenadprojekt, främst som en följd av förbättrad leveranssäkerhet och hög servicenivå. Ordergången på transportabla kompressorer inom denna sektor ökade i Europa och Sydamerika.

Bygg- och anläggningssektorn svarade för cirka 30 procent av Gruppens försäljning.

Gruvindustrin

Efterfrågan inom gruvindustrin var fortsatt god som en följd av gruvornas uppdämda behov av produktivitetsförbättringar. Betydande order på borrhigar erhöles i Latinamerika, Öst- och Centraleuropa samt i södra Afrika. Försäljningen av bergbörverktyg och lastutrustningar ökade i främst allt Nord- och Sydamerika samt Australien. Investeringar i utrustning för prospektering av nya malmkroppar ökade i befintliga gruvor.

Av Gruppens försäljning hänför sig cirka 10 procent till gruvor.

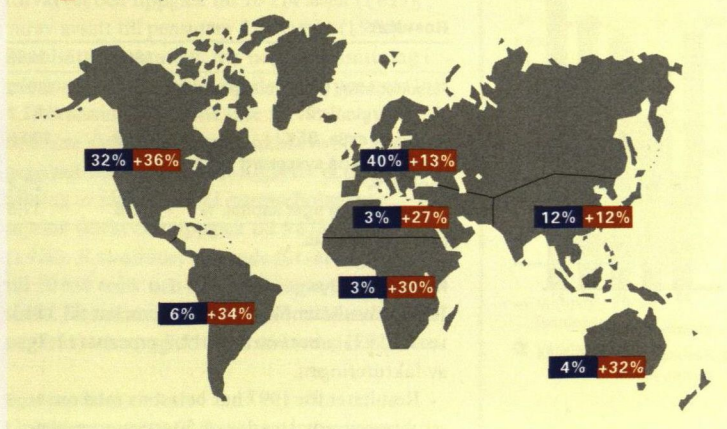
Maskinuthyrning

Förvärvet av Prime Service ger Atlas Copco en ledande ställning i USA inom maskinuthyrning, som främst omfattar anläggningsentreprenörer och processindustrier. Dessa kan därmed koncentrera sig på sin kärnverksamhet och dessutom få tillgång till utrustning med senaste teknik.

Den amerikanska marknaden för maskinuthyrning är mycket stor. Marknaden beräknas vara värd mer än 20 000 mUSD*. Andelen uthyrda maskiner jämfört med köpta maskiner är stigande och bidrar till en hög tillväxttakt för uthyrning av entreprenadmaskiner. Även industrimarknaden, som hyr utrustning för service och underhåll av kommersiella bygg- och produktionsanläggningar samt för driftavbrott eller som reserv vid oförutsedda händelser, har en stor tillväxttakt och uppskattas till ungefär samma storlek som entreprenadmarknaden. Uthyrning av lätt entreprenadutrustning och maskiner till mindre och medelstor industri har visat relativt låg känslighet för konjunkturförändringar.

Geografisk fördelning av ordergången

■ Andel av Gruppens ordergång
■ Förändring i värde, MSEK, 1997/1996

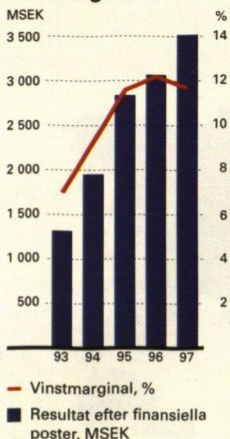
Tillväxtmarknader

De nuvarande finansiella och ekonomiska problemen i Asien, som särskilt påverkat Sydkorea och Sydostasien, har medfört lägre efterfrågan i regionen. Den nuvarande situationen har inte ändrat den långsiktiga ambitionen att ha en tredjedel av Gruppens totala försäljning i regionen, men kortsiktig anpassning är nödvändig. Under 1997 har samarbetsprojekten i Asien vidareutvecklats och ägarstrukturen förstärkts samtidigt som omfattande utbildningsprogram genomförts för såväl företagsledning som personal.

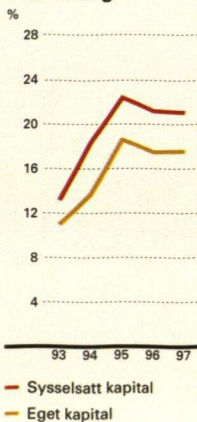
De östeuropeiska marknaderna fortsatte att utvecklas positivt under 1997. På den ryska marknaden, där ett nytt säljbolag etablerades under året, noterades ett flertal betydande order på framför allt borrhigar och lastutrustningar. Den största tillväxten i Östeuropa noterades i Polen. Leveranser av bl a borrhigar och tillbehör till Slovakien samt utrustning för mekanisering av gruvor till Makedonien visade en god ökning.

* Källa: Bowles Hollowell Conner & Co, 1998

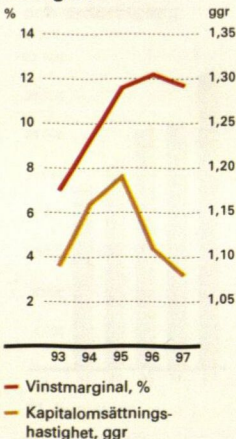
**Resultat och
vinstmarginal**

Avkastning

**Vinstmarginal och
kapitalomsättnings-
hastighet**

**Ekonomisk översikt
och analys**

Resultat

	1997	1996
Resultat efter finansiella poster	3 520	3 070
Vinstmarginal, %	11,7	12,2
Vinst per aktie, SEK	12:03	10:56
Avkastning på sysselsatt kapital, %	21,1	21,2
Avkastning på eget kapital, %	17,6	17,5

Definitioner se sid 40.

Resultatanalys

Rörelseresultatet ökade med 30 procent till 3 813 MSEK (2 931), motsvarande 12,7 procent (11,7) av faktureringen.

Resultatet för 1997 har belastats med omstrukturingskostnader på 50 MSEK, som hänför sig till divisionen Atlas Copco Robbins. I resultatet för 1996 ingår omstrukturingskostnader på 225 MSEK samt en realisationsvinst på 342 MSEK. Båda dessa engångsposter hänförs till affärsområdet Industriteknik. Om resultatet justeras för dessa engångsposter blir rörelsemarginalen 12,9 procent (11,2). Den förbättrade marginalen beror på volymökningar och gynnsamma valutakurser, som påverkade rörelseresultatet positivt med cirka 450 MSEK.

Årets avskrivningar enligt plan uppgick till 1 451 MSEK (949), varav fastigheter, maskiner och inventarier utgjorde 775 MSEK (607), hyresmaskiner 387 MSEK (178) och immateriella tillgångar 289 MSEK (164). Gruppen tillämpar en avskrivningsperiod på 40 år för den goodwill som uppstod i samband med förvärv av de amerikanska företagen Milwaukee Electric Tool under 1995 och Prime Service under 1997. Härigenom ges den mest rättvisande bilden av dessa strategiska förvärvs inverkan på Atlas Copco-gruppens resultat och ställning. Se vidare under Goodwill sid 33.

Redovisning per affärsområde

	Fakturering		Rörelseresultat		Avkastning på sysselsatt kapital		Investeringar*	
	1997	1996	1997	1996	1997	1996	1997	1996
Kompressorteknik	14 263	11 072	2 537	1 807	28	33	344	285
Anläggnings- och gruvteknik	6 453	5 921	387	396	12	14	207	211
Industriteknik	9 316	8 128	942	836	13	12	279	309
Koncerngemensamma poster			-53	-108			10	17
Totalt Gruppen	30 032	25 121	3 813	2 931	21	21	840	822

*exklusive hyresmaskiner

För affärsområdet *Kompressorteknik* steg rörelseresultatet med 40 procent till 2 537 MSEK (1 807), motsvarande 17,8 procent (16,3) rörelsemarginal. Förbättringen var en följd av ökade volymer, gynnsamma valutakurser samt förvärvet av Prime Service.

Rörelseresultatet för affärsområdet *Anläggnings- och gruvteknik* uppgick till 387 MSEK (396), motsvarande en rörelsemarginal på 6,0 procent (6,7). Exklusive omstrukturingskostnader för tunnelborrningsverksamheten blev rörelsemarginalen 6,8 procent.

För affärsområdet *Industriteknik* steg rörelseresultatet med 13 procent till 942 MSEK (836). Exklusive engångsposter uppgick resultatet för 1996 till 719 MSEK. Den jämförbara rörelsemarginalen blev 10,1 procent (8,8) som en följd av högre volymer.

Gruppens finansnetto uppgick till -293 msek (139), varav räntenettot utgjorde -306 msek (127) och realisationsvinst 32 msek från försäljning av aktier i SAS Sverige AB. Räntekostnaderna ökade som en följd av ökad upplåning för förvärvet av Prime Service. Ränteintäkter från likvida placeringar i Sverige och från valutasäkring av utländska nettotillgångar påverkades negativt av sänkta räntesatser i Sverige med cirka 150 msek jämfört med föregående år.

Resultatet efter finansiella poster ökade med 15 procent till 3520 msek (3070), motsvarande 11,7 procent (12,2) av faktureringen. Justerat för engångsposter under 1996 ökade resultatet med 19 procent. Årets skattekostnad blev 1280 msek (1107).

Årets resultat uppgick till 2208 msek (1938). Vinst per aktie ökade med 14 procent till 12:03 msek (10:56).

Balansräkning

	1997	1996
Nettoskuldsättning	10 214	1 899
Skuldsättningsgrad,%	75	16
Andel eget kapital, %	39	52

Definitioner se sid. 40.

Analys av balansräkningen

Gruppens balansomslutning ökade under året till 34 790 MSEK (23 175) eller med 50 procent. Förvärvade företag svarade för 43 procentenheter och valutakurseffekter för 7 procentenheter. Kapitalomsättningshastigheten var 1,08 (1,11).

Investeringar

Investeringar i fastigheter, maskiner och inventarier, exklusive förvärvade bolag, uppgick till 840 MSEK (822). De fördelade sig med 204 MSEK (172) i Sverige och 636 MSEK (650) i utlandet.

De största investeringarna avsåg ett nytt centrallaboratorium i Örebro för borrhutrustning samt ny produktionsutrustning i flertalet fabriker.

Årets investeringar översteg gjorda avskrivningar i fastigheter, maskiner och inventarier med 65 MSEK. Avskrivningarna på dessa tillgångar uppgick till 775 MSEK (607).

Investeringar i hyresmaskiner uppgick till 920 MSEK (336). De totala avskrivningarna på hyresmaskiner uppgick till 387 MSEK (178).

Geografisk fördelning av investeringar i fastigheter, maskiner och inventarier

	1997	1996
Europa	519	472
Nordamerika	221	237
Sydamerika	19	16
Nordafrika/Mellanöstern	5	6
Södra Afrika	13	12
Indien/Ostasien	47	70
Oceanien	16	9
Totalt	840	822

Varulager och kundfordringar

I relation till faktureringen minskade lagervärdet till 17,4 procent (17,8). Prime Service inverkan utgör hälften av förbättringen, beroende på låg lagernivå i förhållande till intäkterna.

Kundfordringarna i relation till faktureringen ökade till 20,2 procent (19,4). Exklusive Prime Service var förhållandet oförändrat.

Kassaflöden och nettoskuldssättning

Likvida medel vid årets slut uppgick till 1 613 MSEK (2 485), vilket motsvarar 5 procent (10) av faktureringen.

Gruppens nettoskuldssättning, dvs skillnaden mellan räntebärande skulder och likvida medel, ökade kraftigt som en följd av Prime Service-förvärvet och uppgick till 10 214 MSEK (1 899), varav avsatt till pensioner 2 016 MSEK (1 924). Skuldsättningsgraden, dvs nettoskuldssättning i relation till eget kapital, ökade till 75 procent (16).

Rörelsens kassaflöde före förvärv/avyttringar och före utdelningar, men inklusive 800 MSEK avseende försäljning av fastigheter och återbetalning av aktiekapital i intressebolag, var mycket starkt och uppgick till 3 878 MSEK (1 920). Kassaflödet avseende förvärv uppgick till 10 639 MSEK och för utdelningar till 698 MSEK. Nettokassaflödet under året blev därför negativt och uppgick till -7 459 MSEK (1 322).

Eget kapital

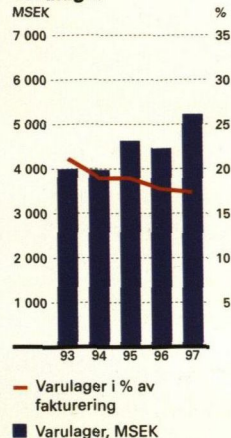
Gruppens egna kapital inklusive minoritetsintressen uppgick per den 31 december 1997 till 13 635 MSEK (12 005). Eget kapital per aktie uppgick till 74 SEK (65).

Andelen eget kapital av totalt kapital utgjorde 39 procent (52).

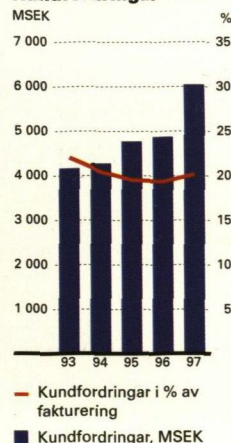
Kassaflödesanalys

	1997	1996
Kassamässigt rörelseöverskott	5 437	3 546
Förändring av rörelsekapital	267	249
Investeringar i anläggningar	-1 760	-1 158
Rörelsens kassaflöde	3 944	2 637
Finansiella poster inkl skattebetalningar	-66	-717
Rörelsens kassaflöde	3 878	1 920
Företagsförvärv/avyttringar	-10 639	-39
Utdelning till aktieägare	-698	-559
Nettokassaflöde	-7 459	1 322

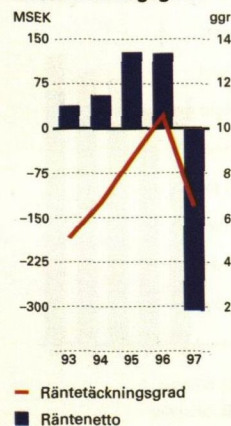
Varulager

Kundfordringar

Räntenetto och räntetäckningsgrad

Personal

	1997	1996
Medelantal anställda, totalt	22 296	21 085
Sverige	2 706	2 757
Utlandet	19 590	18 328
Affärsområde		
Kompressorteknik	9 235	7 698
Anläggnings- och gruvteknik	5 058	5 143
Industriteknik	7 898	8 119
Övriga	105	125

Medelantalet anställda inom Atlas Copco-gruppen ökade under 1997 med 1 211 personer till 22 296 (21 085). Andelen anställda i svenska bolag var 12 procent (13). Se vidare not 2.

Antalet anställda var vid årets slut 23 923 personer (20 841).

Optionsplan

Under 1997 introducerades en årligen rullande optionsplan, som ursprungligen omfattade

25–30 chefer inom Gruppen för att möjliggöra årlig tilldelning av köpoptioner i Atlas Copco-aktien. Optionerna har fem års löptid och ger optionsinnehavaren rätt till förvärv av befintliga aktier och leder därför inte till utspädning för nuvarande aktieägare.

Storleken på tilldelningen kopplas till Gruppens förmåga att skapa värdetillväxt för bolaget och dess aktieägare. Tilldelning av optioner är beroende av rörelsens kassaflöde för Atlas Copco-gruppen, minskat med kapitalkostnaden, i förhållande till ett förutbestämt prestationsmål (se not 26).

Baserat på Gruppens resultat under 1997, beslutade styrelsen tilldelning av optioner motsvarande ett värde av 4,4 MSEK, exklusive sociala avgifter.

Bolagets kostnader påverkas ej av aktiekursens utveckling, då optionsplanen är finansiellt säkrad.

Produktutveckling

	1997	1996
Kostnader för FoU	808	770
Totalt i % av fakturering	2,7	3,1

Introduktion av nya produkter med allt kortare intervaller har blivit en nödvändighet för att stärka de olika divisionernas konkurrenskraft. Därför har under 1997 ökade resurser satsats på produktutveckling inom samtliga affärsområden. Den lägre andelen FoU beror delvis på förvärvet av Prime Service.

Inom affärsområde *Kompressorteknik* introducerade divisionen Oil-free Air en ny generation stora oljefria skruvkompressorer som är speciellt avsedda för företag med stora behov av tryckluft.

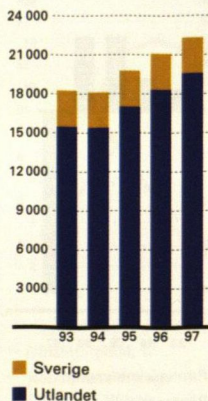
Divisionen Industrial Air utvecklade en ny generation högtryckskompressorer med hög tillförlitlighet för kontinuerlig drift i marin miljö samt en ny serie scrollkompressorer med upp till fyra kompressormoduler i samma enhet. Scrollkompressorerna är utrustade med elektroniskt styrsystem som anpassar driften efter kundens behov. Divisionen introducerade även en separator som med hjälp av senaste filtroteknik avskiljer olja från vatten innan det släpps ut i avloppssystemet.

Divisionen Portable Air utvidgade produktlinjen för större kompressorer med åtta nya modeller. De är försedda med efterkylda turbodieselmotorer, som har låg bränsleförbrukning och uppfyller högt ställda miljökrav.

Divisionen Atlas Copco Applied Compressor and Expander Technique koncentrerade utvecklingsarbetet på kapacitetsökningar och förbättringar inom produktlinjen processkompressorer och expansionsturbiner.

Inom affärsområde *Anläggnings- och gruvteknik* färdigställdes ett nytt centrallaboratorium för utveckling och testning av divisionen Rock Drilling Equipments borrarutrustningar i Örebro. Det utgörs av mer än 2000 kvm laboratorierutrymmen och kommer att sysselsätta 60–70 personer. Laboratoriet innebär en kraftig resursförstärkning för utvecklingen av rationella och högproduktiva borrarigar för både ovan- och underjordsarbeten. Uniroc-divisionen utvecklade nya pallborkronor som ökar produktiviteten vid t ex brytning i stenbrott med upp till 30 procent. Dessutom introducerades en ny sänkborkrhammare och en vidareutveckling av Coprod-systemet, där slagenergin överförs utan energiförluster till borkronan. Ett nytt sortiment borkronor och borrhör för kärnboring lanserades på marknaden av Craelius.

Medelantal anställda

Wagner-divisionen fortsatte sin massiva satsning på utveckling av nya lastare. Under året introducerades tre nya lastare, som kännetecknas av möjligheter till fjärrstyrning, låga driftskostnader och hög produktivitet samt att de är ergonomiskt anpassade.

Inom affärsområde *Industriteknik* fortsatte Milwaukee-divisionen sin massiva satsning på produktutveckling och breddade bland annat sin produktlinje för batteridrivna verktyg med en serie verktyg avsedda för professionell användning. För att förlänga batteriets livstid utvecklade Milwaukee en särskild mikrodator som styr laddningen av batteriet.

Under året fortsatte samarbetet för utveckling av elverktyg mellan divisionerna Milwaukee och Atlas Copco Electric Tools. Den senare lanserade en ny batteridrivna sabelsåg, som är ergo-

nomiskt anpassad för säker och effektiv användning, samt en ny serie lätta vinkelslipmaskiner som är lämpade för svåra slipnings- och kapningsarbeten.

Divisionen Atlas Copco Industrial Tools and Equipment kompletterade sitt sortiment med en serie avancerade mutterdragare, som breddar användningsområdena för bilindustrin och dess underleverantörer och som därmed ökar marknadspotentialen för dessa produkter. Dessutom introducerade divisionen en ny serie slipmaskiner för användning i gjuterier och mekanisk verkstadsindustri.

Chicago Pneumatic introducerade en serie ergonomiskt anpassade slipmaskiner, som genom att de tillverkas av ett nytt material minskar vibrations- och ljudnivåerna.

Moderbolaget

Resultatet av fastighetsförvaltningen i Nackaområdet ingår i moderbolaget genom Sickla Industrifastigheter KB. I december 1997 avyttrade Atlas Copco industrifastigheterna i Nacka.

Resultat

Resultat från andelar i koncernföretag uppgick till 263 MSEK (526) och från intresseföretag till 445 MSEK (-).

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 809 MSEK (692).

Moderbolaget redovisar ett resultat efter bokslutsdispositioner och skatter på 1 296 MSEK (1 062). Disponibla vinstmedel uppgick därmed till 3 542 MSEK (2 934).

Finansiering

Moderbolagets balansomslutning ökade med 8 482 MSEK till 18 682 MSEK.

Kassa, bank och kortfristiga placeringar uppgick vid årsskiftet till 107 MSEK (1 345).

Skuldsättningsgraden, dvs nettoskuldsättning i relation till eget kapital, uppgick till 63 procent (16). Ökningen beror huvudsakligen på finansieringen av Prime Service-förvärvet.

Andelen eget kapital av totalt kapital uppgick till 38 procent (62).

Personal

Medelantalet anställda vid moderbolaget var 61 (65).

Specificering av ersättningar m m till styrelseledamöter, verkställande direktören samt övriga i koncernledningens redovisas i not 2.

Fördelning av aktier

Aktiekapitalet vid årets slut uppgick till 918 MSEK.

Antal aktier	
A-aktier (en röst)	122 497 590
B-aktier (en tiondels röst)	61 018 330
Totalt	183 515 920

Varje aktie har ett nominellt värde av 5 SEK. För ytterligare information om Atlas Copco-aktien, se sid 64.

Utdelning

Atlas Copco-gruppens fria egna medel uppgår till 7 681 MSEK. Härav åtgår 22 MSEK för avsättning till bundna reserver.

Styrelsen och verkställande direktören föreslår en utdelning av 4:25 SEK (3:75) per aktie, motsvarande totalt 780 MSEK (688). Se sid 42.

Resultaträkning

Belopp i MSEK		1997	1996
Fakturering	Not 1	30 032	25 121
Kostnad för sålda varor		-19 624	-16 684
Bruttoresultat		10 408	8 437
Kostnader för marknadsföring, administration, forskning och utveckling	Not 3	-6 510	-5 662
Avskrivning på goodwill	Not 4	-279	-156
Rörelsens övriga intäkter och kostnader	Not 5	194	312
Rörelseresultat	Not 2	3 813	2 931
Finansiella intäkter och kostnader	Not 6	-293	139
Resultat efter finansiella poster		3 520	3 070
Skatter	Not 8	-1 280	-1 107
Minoritetens andel i årets resultat	Not 9	-32	-25
Årets resultat		2 208	1 938
Vinst per aktie, SEK	Not 10	12:03	10:56

Balansräkning

Belopp i MSEK			1997 12 31	1996 12 31		
TILLGÅNGAR						
Anläggningstillgångar	Immateriella anläggningstillgångar	Not 11	11 051	3 781		
	Materiella anläggningstillgångar	Not 12	8 811	5 096		
	Finansiella anläggningstillgångar	Not 13	983	20 845	1 309	10 186
Omsättningstillgångar	Varulager	Not 15	5 231	4 473		
	Kortfristiga fordringar	Not 16	7 101	6 031		
	Kortfristiga placeringar	Not 17	223	1 097		
	Kassa och bank	Not 17	1 390	13 945	1 388	12 989
Summa tillgångar			34 790	23 175		
EGET KAPITAL OCH SKULDER						
Eget kapital	Bundet eget kapital	Not 18				
	Aktiekapital		918	918		
	Bundna reserver		4 854	4 771		
	Fritt eget kapital	Not 18				
	Fria reserver		5 473	4 224		
	Årets resultat		2 208	13 453	1 938	11 851
Minoritetsintressen		Not 9		182		154
Avsättningar	Räntebärande avsättningar					
	Pensioner och liknande förpliktelse	Not 20	2 016	1 924		
	Icke räntebärande avsättningar					
	Latent skatt		1 637	1 158		
	Övriga avsättningar	Not 21	699	4 352	526	3 608
Långfristiga skulder	Räntebärande skulder					
	Skulder till kreditinstitut m m	Not 22	2 201	571		
	Icke räntebärande skulder					
	Övriga skulder		326	2 527	279	850
Kortfristiga skulder	Räntebärande skulder					
	Skulder till kreditinstitut m m	Not 23	7 610	1 889		
	Icke räntebärande skulder					
	Rörelseskulder	Not 24	6 666	14 276	4 823	6 712
Summa eget kapital och skulder			34 790	23 175		
Ställda säkerheter		Not 25		202		165
Ansvarförbindelser		Not 25		1 374		1 100

Kassaflödesanalyser

Belopp i MSEK	1997	Gruppen 1996	Atlas Copco AB 1997	1996
Fakturering	30 032	25 121		
Rörelsens kostnader	-26 046	-22 524	-37	-2
Återläggning av avskrivningar	1 451	949	7	7
Kassamässigt rörelseöverskott	5 437	3 546	-30	5
Förändring av				
Varulager	-225	173	-	-
Rörelsefordringar	-531	-136	12	-17
Rörelseskulder	1 023	212	625	-164
Förändring av rörelsekapital	267	249	637	-181
Investeringar i				
Anläggningar	-840	-822	-6	-4
Hyresmaskiner	-920	-336	-	-
Rörelsens kassaflöde före finansiella poster	3 944	2 637	601	-180
Finansnetto	-318	111	482	693
Utdelningar från intresseföretag	510	4	506	-
Försäljning av anläggningar	600	159	97	0
Koncernbidrag			822	838
Skattebetalningar	-1 041	-985	-162	-220
Övrigt	183	-6	102	-299
Rörelsens kassaflöde efter finansiella poster	3 878	1 920	2 448	832
Företagsförvärv/avyttringar	-10 639	-39	345	-166
Kassaflöde före utdelning	-6 761	1 881	2 793	666
Utdelning till aktieägare	-698	-559	-688	-551
Nettokassaflöde	-7 459	1 322	2 105	115

Kommentar till Atlas Copco-gruppens kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen syftar till att beskriva ett företags förmåga att generera pengar under en viss period. Till skillnad från den traditionella finansieringsanalysen som förklarar skillnaden i kassamedel beskriver kassaflödesanalysen förändringen i den totala nettoskuldssättningen, med andra ord kassa, bank och kortfristiga placeringar minus räntebärande skulder.

Påverkan på Gruppens tillgångar och skulder av valutakursförändringar, sk omräkningsdifferenser, är ej reellt kassaflöde och redovisas därför endast i tabellen nedan över nettoskuldssättningen.

Kassamässigt rörelseöverskott

Rörelseöverskottet, efter återläggning av avskrivningar och realisationsvinster, ökade med drygt 50 procent och uppgick till 18 procent (14) av Gruppens fakturering.

Förbättringen beror främst på ett ökat rörelseresultat samt på förvärvet av Prime Service med avskrivningar som en betydande kostnadspost, som återlagts i kassaflödesanalysen.

Rörelsens kassaflöde före finansiella poster

Det arbetande kapitalet, dvs rörelsefordringar och lager med avdrag för rörelseskulder, minskade med 267 (249).

Genom förvärvet av Prime Service kom investeringarna i hyresmaskiner att öka kraftigt från 336 till 920. Investeringarna i fastigheter, maskiner och inventarier ökade endast marginellt från 822 till 840.

Trots de större investeringarna kunde kassaflödet före finansiella poster öka med 50 procent till 3 944 (2 637).

Rörelsens kassaflöde efter finansiella poster

Ett försämrat finansnetto främst beroende på förvärvet av Prime Service, komparerades mer än väl av dels en engångsutdelning från intresseföretag, dels likvid erhållen från fastighetsförsäljningar i Nacka. Totalt uppgick rörelsens kassaflöde efter finansiella poster till 3 878 (1 920).

Nettokassaflöde

Efter företagsförvärv, huvudsakligen Prime Service på ca 9 000, samt utdelning till aktieägare, uppgick nettokassaflödet till -7 459 (1 322).

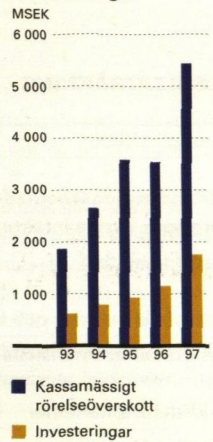
Kassaflödesanalys 5 år i sammandrag 1993-1997

Kassamässigt rörelseöverskott	17 096
Förändring av rörelsekapital	444
Investeringar i anläggningar	-5 281
Rörelsens kassaflöde före finansiella poster	12 259
Finansnetto	-49
Utdelningar från intresseföretag	548
Försäljning av anläggningar	1 091
Skattebetalningar	-3 946
Övriga poster, netto	107
Rörelsens kassaflöde efter finansiella poster	10 010
Företagsförvärv/avyttringar	-14 995
Kassaflöde före utdelning	-4 985
Utdelning till aktieägare	-2 317
Nettokassaflöde	-7 302

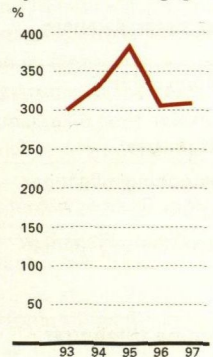
Nettoskuldssättning

	1993	1994	1995	1996	1997
Nettoskuldssättning, årets början	-2 214	-1 779	-351	-3 166	-1 899
Nettokassaflöde	687	1 291	-3 143	1 322	-7 459
Valutakurseffekt	-252	137	328	-55	-856
Netto från årets verksamhet	435	1 428	-2 815	1 267	-8 315
Nettoskuldssättning, årets slut	-1 779	-351	-3 166	-1 899	-10 214
Avsatt till pensioner	1 905	1 840	1 910	1 924	2 016
Nettoskuldssättning, exkl avsatt till pensioner, årets slut	126	1 489	-1 256	25	-8 198

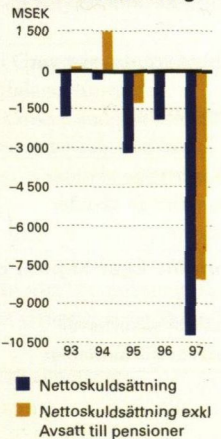
Kassaflöde och investeringar

Självfinansieringsgrad

Nettoskuldssättning

Resultat- och Balansräkning

RESULTATRÄKNING

Belopp i MSEK		1997	1996
Administrationskostnader		-129	-138
Rörelsens övriga intäkter och kostnader	Not 5	141	137
Rörelseresultat	Not 2	12	-1
Finansiella intäkter och kostnader	Not 6	797	693
Resultat efter finansiella poster		809	692
Bokslutsdispositioner	Not 7	649	590
Resultat före skatt		1 458	1 282
Skatt	Not 8	-162	-220
Årets resultat		1 296	1 062

BALANSRÄKNING

Belopp i MSEK		1997 12 31	1996 12 31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar	Not 12	17	66
Finansiella anläggningstillgångar	Not 13	9 366	9 383
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar	Not 16	9 192	2 161
Kortfristiga placeringar	Not 17	30	969
Kassa och bank	Not 17	77	376
Summa tillgångar		18 682	10 200
Eget kapital och skulder			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital	Not 18	918	918
Reservfond		1 737	1 737
Fritt eget kapital			
Balanserad vinst	Not 18	2 246	1 872
Årets resultat		1 296	1 062
Obeskattade reserver	Not 19	1 214	1 042
Avsättningar			
Pensioner och liknande förpliktelse	Not 20	423	428
Övriga avsättningar	Not 21	8	-
Långfristiga skulder			
Räntebärande skulder	Not 22	2 272	658
Kortfristiga skulder			
Räntebärande skulder	Not 23	7 838	2 371
Rörelseskulder	Not 24	730	112
Summa eget kapital och skulder		18 682	10 200
Ställda säkerheter		-	-
Ansvarsförbindelser	Not 25	529	512

Bokslutskommentarer

MSEK om ej annat anges

Redovisningsprinciper

Ändrade redovisningsprinciper

Fr o m 1997 tillämpas den nya EU-anpassade årsredovisningslagen. Denna har för företaget främst inneburit förändringar i uppställningen av resultat- och balansräkningarna. Den nya lagen har endast marginellt påverkat tidigare värderingsprinciper. Jämförelseårets resultat- och balansräkningar har anpassats enligt de nya reglerna.

Hyresmaskiner som före förvärvet av Prime Service redovisades som lager har klassificerats om och ingår i anläggningstillgångar. Tidigare års siffror har omräknats i enlighet härmed.

Bolaget följer Redovisningsrådets rekommendationer med undantag för behandling av goodwill, se nedan.

Internationella riktlinjer

Atlas Copco följer i allt väsentligt de riktlinjer som upprättats av OECD för internationellt verksamma företag.

Vid utarbetandet av denna verksamhetsberättelse har dessa riktlinjer beaktats, med undantag för vissa uppgifter som av konkurrensskäl för närvarande ej kan lämnas.

Bolaget ställer sig också positivt till de riktlinjer rörande multinationella företag och arbetsmarknad som utarbetats av Förening Nationernas organ för arbetsmarknadsfrågor (ILO).

I enlighet med internationell standard har i årsredovisningen följande beteckningar använts: Valuta: SEK svenska kronor. Övriga valutor, se sid 37. Prefix: k tusen, M miljoner.

Konsolidering

Atlas Copco-gruppens resultat- och balansräkning omfattar alla bolag, i vilka moderbolaget direkt eller indirekt har mer än hälften av aktiernas röstvärde, samt bolag i vilka Gruppen på annat sätt har ett bestämmande inflytande och en betydande andel av resultatet av deras verksamhet.

Koncernredovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden, som innebär att tillgångar och skulder upptagits till marknadsvärde efter beaktande av latent skatt enligt upprättad förvärvsanalys. Överstiger anskaffningsvärdet det därvid framräknade marknadsvärdet av bolagets nettotillgångar, upptas skillnaden som koncernmässig goodwill, se nedan.

Under året förvärvade bolag har inkluderats i Gruppens resultaträkning med värden avseende tiden efter förvärvet. Under året sålda bolag resultatavräknas utifrån Gruppens redovisade nettotillgångar i dessa bolag vid tidpunkten för avyttringen.

Gruppens resultat- och balansräkning presenteras utan obeskattade reserver och bokslutsdispositioner. Till följd av bestämmelserna i svensk lagstiftning kan detta enbart ske i koncernredovisningen. Obeskattade reserver redovisade i de enskilda

koncernbolagen har uppdelats på så sätt, att latent skatt redovisas som långfristig skuld, medan resterande del ingår i bundna reserver i koncernbalansräkningen.

Den latent skatten har därvid beräknats individuellt för varje bolag efter gällande lokal inkomstskattesats vid den tidpunkt återföring till beskattning beräknas ske, dvs i regel den för nästa räkenskapsår gällande. Den på detta sätt beräknade skatt som är hänförlig till årets bokslutsdispositioner i de enskilda bolagen ingår i koncernens skattekostnad såsom latent skatt, medan resterande del ingår i koncernens nettovinst. Ändras skattesatsen redovisas förändringen av skatteskulden som skattekostnad.

Goodwill

Förvärv av väletablerade företag verksamma i en internationell miljö medför som regel att förvärvspriset väsentligt överstiger synlig substans. Marknadsvärdet bestäms framför allt av framtidsförväntningar som grundas på företagets position på marknaden och på den kunskap som finns inom företaget.

Ett företagsförvärv, där anskaffningskostnaden överstiger bolagets nettotillgångar värderade till marknadsvärde, medför att immateriella tillgångar balanseras och avskrivs över en viss tidsperiod.

Goodwill avskrivs normalt på 10 år, medan goodwill uppkommen vid strategiska förvärv avskrivs på 20–40 år. Beträffande redovisning av goodwill avseende Milwaukee och Prime Service, se sid 33.

Ärligen sker en prövning av det bokförda värdet för att bedöma om nedskrivning utöver den valda avskrivningsplanen är nödvändig.

Intresseföretag

De bolag i vilka Atlas Copco-gruppen har en röstandel uppgående till mellan 20 och 50 procent och ett betydande ägarengagemang redovisas som intresseföretag.

Innehav i intresseföretag redovisas i Gruppens konsoliderade resultat- och balansräkning enligt kapitalandelsmetoden.

I resultaträkningen redovisas Atlas Copcos andel av intresseföretagens resultat efter finansiella poster under rubriken övriga rörelseintäkter. Andelar i intresseföretagens skatt redovisas i koncernens skattekostnad.

I balansräkningen redovisas bland finansiella anläggningstillgångar anskaffningskostnaden för aktier ökad eller minskad med andel i resultat och med avdrag för erhållen utdelning. Ej utdelat resultat i dessa bolag redovisas i Gruppens eget kapital bland bundna reserver.

Internvinster har i förekommande fall eliminerats.

Omräkning av utländska dotterbolags bokslut

Atlas Copco tillämpar den s k dagskursmetoden för omräkning av utländska dotterbolags resultat- och balansräkningar i enlighet med Föreningen Auktoriserade Revisorer FARs förslag till rekommendation. Innebörden av denna metod är att dotterbolagen huvudsakligen redovisas som fristående enheter, vars verksamhet bedrivs i en främmande valuta vari moderbolaget har en nettoinvestering. Undantagna från detta behandlingssätt är dotterbolag som är belägna i s k höginflationsländer och s k integrerade bolag. Dessa dotterbolag har omräknats enligt den monetära-ickemonetära metoden. I enlighet med FARs förslag till rekommendation har sådan behandling bedömts ge en riktigare bild av dessa bolags resultat och ställning.

I överensstämmelse med dagskursmetoden har samtliga tillgångar och skulder i dotterbolagen omräknats till balansdagskurs och samtliga poster i resultaträkningen till genomsnittskurs. Den omräkningsdifferens som uppkommer är en effekt av att nettoinvesteringen omräknats till en annan kurs vid årets slut än vid dess början. Denna påverkar ej resultatet utan förs direkt till det egna kapitalet.

För de dotterbolag som behandlas i enlighet med monetära-ickemonetära metoden gäller att alla ickemonetära poster, fastigheter (mark och byggnader), maskiner och inventarier, varulager samt eget kapital och latent skatt, omräknas till den kurs som rådde vid anskaffningstillfället. Övriga poster, monetära poster, omräknas till balansdagens kurs. Posterna i resultaträkningen omräknas till årets genomsnittskurs, med undantag för kostnad för sålda varor, avskrivningar och latent skatter som omräknas till investeringskurser. De kursdifferenser som uppkommer vid omräkningen och som således avser bolag i länder med hög inflation redovisas över resultaträkningen.

Klassificering av utländska dotterbolag

FARs förslag till rekommendation ställer på en speciell punkt krav på att användaren själv väljer tillvägagångssätt för omräkningen utifrån sin specifika situation. Det gäller klassificeringen av de utländska dotterbolagen såsom antingen självständiga eller integrerade bolag. Hur bolagen definieras är sedan direkt vägledande för valet av omräkningsmetod. Självständiga bolag omräknas enligt dagskursmetoden och integrerade bolag enligt den monetära-ickemonetära metoden.

Med hänsyn till de kriterier som är definierade för klassificering av dotterbolag framkommer att Atlas Copcos dotterbolag till helt övervägande del är att betrakta som självständiga bolag.

Detta innebär att samtliga dotterbolag inom Atlas Copco-gruppen omräknas enligt dagskursmetoden, förutom bolagen i de s k höginflationsländerna huvudsakligen i Latinamerika. Dessa bolags funktionella valuta har bedömts vara USD varför de omräknas i två steg.

I det första steget har omräkning skett till USD enligt monetära-ickemonetära metoden varvid uppkomna omräkningsdifferenser belastat koncernresultatet. I det andra steget omräknas bolagets balansposter till SEK enligt balansdagens kurs och resultaträkningens poster till årets genomsnittskurs.

De omräkningsdifferenser som då uppstår förs direkt till det egna kapitalet.

Varulager

Lagren värderas till det lägsta av anskaffningskostnad, enligt principen "först in – först ut" och nettoförsäljningsvärde. Gruppens varulager redovisas efter avdrag för inkurans och internvinster uppkomna vid leveranser från produktbolag till säljbolag. Latent skatt har beaktats för dessa senare transaktioner. Prissättningen mellan bolagen baseras på marknadspriser.

Fordringar och skulder i utländsk valuta

Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas enligt balansdagens kurs.

För enskilda svenska bolag redovisas dessa fordringar och skulder i enlighet med Bokföringsnämndens (BFN) anvisning R7. Orealiserade kursvinster på långfristiga fordringar och skulder avsätts till en valutakursreserv och redovisas som bokslutsdisposition.

Vid valutabyte genom swapavtal har lån i utländsk valuta värderats till dagskurs för den tillswappade valutan. Vid de tillfällen då låneskulden i ursprungsvalutan omräknad till dagskurs är högre än den bokförda låneskulden, har mellanskillnaden upptagits under ansvarsförbindelser.

Viktigare valutakurser använda i bokslutet anges på sid 37.

Kortfristiga placeringar

Finansiella och övriga placeringar, vilka ska behållas till förfall, är värderade till anskaffningsvärde.

Placeringar avsedda för handel är värderade enligt lägsta värdets princip.

Kursräkning av nettoinvesteringar

Terminskontrakt och lån i utländska valutor upptas för att kurssäkra Gruppens nettotillgångar i utländska dotterbolag. Kursvinster och kursförluster på sådana kontrakt, med avdrag för betald och latent skatt, ingår ej i årets resultat, utan kvittas mot de omräkningsdifferenser som uppstår vid omräkning av de utländska dotterbolagens nettotillgångar. I de enskilda bolagen värderas sådana kontrakt enligt lägsta värdets princip för fordringar och högsta värdets princip för skulder.

Ränteskillnaderna mellan valutorna ingår i räntenettot och fördelas jämnt över respektive kontrakts löptid.

Kursräkning av kommersiella flöden

Vid värdering av utestående terminskontrakt görs avsättning för orealiserade förluster, i den mån dessa överstiger orealiserade vinster. Orealiserade vinster utöver realiserade förluster intäktsförs ej. Vid beräkning av de orealiserade kursdifferenserna exkluderas den del av de terminssäkrade beloppen för vilka det föreligger stor sannolikhet att valutaflöden genom varutransaktioner kommer att täcka terminskontrakten.

Kostnader för forskning och utveckling

Utgifter för egen forskning och utveckling kostnadsförs allt eftersom de uppstår.

Produktutvecklingskostnader och garantikostnader

Produktutvecklingskostnader belastar rörelsens kostnader när de uppstår. Beräknade kostnader för produktgarantier belastar rörelsens kostnader i samband med att produkterna säljs.

Avskrivningar

Atlas Copco-gruppen använder tre avskrivningsbegrepp: avskrivningar enligt plan, bokföringsmässiga avskrivningar och kalkylmässiga avskrivningar.

Avskrivningar enligt plan baseras på ursprungligt anskaffningsvärde och avskrivning sker linjärt över tillgångarnas ekonomiska livslängd.

Bokföringsmässiga avskrivningar sker i enlighet med vad skattelegstiftningen i varje land maximalt tillåter. Skillnaden mellan bokföringsmässiga avskrivningar och avskrivningar enligt plan redovisas under bokslutsdispositioner i resultaträkningen. Det sammanlagda värdet redovisas i balansräkningen bland obeskattade reserver under rubriken Ackumulerade avskrivningar utöver plan. I koncernen elimineras obeskattade reserver och bokslutsdispositioner.

Kalkylmässiga avskrivningar ligger till grund för pris- och lönsamhetskalkyler och är baserade på anläggningstillgångarnas återanskaffningsvärden. Avskrivning sker linjärt över tillgångarnas ekonomiska livslängd.

Följande ekonomiska livslängder används vid avskrivningar enligt plan och vid kalkylmässiga avskrivningar:

Goodwill och andra immateriella rättigheter	5–40 år
Byggnader	25–50 år
Maskiner och inventarier	3–10 år
Fordon	4–5 år
Datorutrustning	3–4 år
Hyresmaskiner	3–10 år

Leasing

Leasing klassificeras i koncernredovisningen antingen som finansiell eller operationell leasing. Finansiell leasing föreligger då de ekonomiska riskerna och förmånerna som är förknippade med ägandet i allt väsentligt är överfört till leasetagaren, om så ej är fallet är det fråga om operationell leasing. Finansiell leasing innebär att gällande anläggningstillgång visas som tillgångspost i balansräkningen, medan en motsvarande skuld bokas upp på passivsidan av balansräkningen. I resultaträkningen fördelas leasingkostnaden på en avskrivningsdel och en del bland räntekostnader. Operationell leasing innebär att någon tillgångs- eller motsvarande skuldpost inte redovisas i balansräkningen. I resultaträkningen fördelas leasingavgiften över åren med utgångspunkt från utnyttjandet, vilket kan skilja sig åt från vad som de facto erlagts som leasingavgift under innevarande år.

I moderbolaget redovisas samtliga leasingavtal enligt reglerna för operationell leasing.

Skatter

Bolaget beräknar latent skatt utifrån skillnader mellan redovisade värden i balansräkningen och skattemässiga restvärden. Uppkomna förlustavdrag anteciperas i de fall det är mer än sannolikt att dessa kommer att resultera i lägre skatteutbetalningar i framtiden. Vid beräkning av latent skatt har nominellt gällande skattesatser i respektive land använts individuellt för varje bolag. Latent skatt avseende årets verksamhet redovisas under raden skatter i resultaträkningen och specificeras i not 8 samt som finansiella anläggningstillgångar, not 13, respektive icke räntebärande långfristiga avsättningar i balansräkningen.

Noter

1 Fakturering per affärsområde och marknad

Fakturering per affärsområde	Gruppen	
	1997	1996
Kompressorteknik	14 263	11 072
Anläggnings- och gruvteknik	6 453	5 921
Industriteknik	9 316	8 128
	30 032	25 121

Fakturering per marknad

	Gruppen	
	1997	1996
Europa inkl OSS	11 799	10 841
<i>varav Sverige</i>	1 015	1 049
<i>varav EU</i>	10 084	9 364
Nordamerika	9 787	7 117
Sydamerika	1 964	1 415
Nordafrika/Mellanöstern	900	700
Södra Afrika	933	755
Indien/Ostasien	3 410	3 250
Oceanien	1 239	1 043
	30 032	25 121

Gruppens rörelseresultat fördelat på affärsområde återfinns i förvaltningsberättelsen samt i de separata avsnitten för respektive affärsområde. Fakturering och rörelseresultat fördelade per kvartal återfinns på sid 40.

2 Anställda och personalkostnader

Medelantal anställda

	Kvinnor	Män	1997	1996
			Totalt	Totalt
Moderbolaget				
Sverige	31	30	61	65
Dotterbolag				
Europa inkl OSS	1 750	8 746	10 496	10 495
<i>varav Sverige</i>	383	2 262	2 645	2 692
<i>varav EU</i>	1 652	8 304	9 956	9 990
Nordamerika	1 378	4 433	5 811	4 772
Sydamerika	135	809	944	964
Nordafrika/Mellanöstern	56	149	205	193
Södra Afrika	130	645	775	692
Indien/Ostasien	384	3 039	3 423	3 316
Oceanien	108	473	581	588
Summa dotterbolag	3 941	18 294	22 235	21 020
Totalt	3 972	18 324	22 296	21 085

Löner, andra ersättningar

	1997		1996	
	Styrelse och VD	Övriga anställda	Styrelse och VD	Övriga anställda
Moderbolaget				
Sverige	17	25	15	24
<i>(varav tantiem)</i>	(4)		(3)	
Dotterbolag				
Europa inkl OSS	87	3 072	92	2 914
<i>varav Sverige</i>	9	692	9	681
<i>varav EU</i>	72	2 919	79	2 813
Nordamerika	32	1 808	26	1 277
Sydamerika	13	187	11	135
Nordafrika/Mellanöstern	3	29	2	23
Södra Afrika	4	81	3	63
Indien/Ostasien	9	497	12	204
Oceanien	3	164	2	144
Summa dotterbolag	151	5 838	148	4 760
<i>(varav tantiem)</i>	(17)		(17)	
Totalt	168	5 863	163	4 784

	Gruppen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
Löner och andra ersättningar	6 031	4 947	42	39
Avtalsenliga pensioner till styrelser och VD	16	11	1	3
Avtalsenliga pensioner övriga	365	314	12	27
Övriga sociala kostnader	1 391	1 313	15	15
Totalt	7 803	6 585	70	84
Kapitaliserade pensionsförpliktelser till styrelser och VD	60	55	29	30

Övriga personaluppgifter

Ersättningar m m till styrelseledamöter, verkställande direktören och övriga i koncernledningen.

Ordföranden uppbar i styrelsearvode 1 000 000 SEK. Övriga icke anställda styrelseledamöter uppbar vardera i styrelsearvode 200 000 SEK.

Vice ordföranden, erhöll härutöver i särskild ersättning 44 290 SEK och i arvode från koncernbolag 50 000 FRF och 12 500 USD, samt pension som löper under 10 år från 65 års ålder. Styrelseledamoten Paul-Emmanuel Janssen uppbar i arvode från koncernbolag 930 000 BEF. Styrelseledamoten Hari Shankar Singhania uppbar i arvode från koncernbolag 6 000 INR.

Verkställande direktören Giulio Mazzalupi uppbar i lön 2 708 480 SEK, motsvarande en årslön på 4 500 000 SEK. Fd verkställande direktören, Michael Treschow, uppbar i lön 2 328 358 SEK för den period han var anställd som verkställande direktör och i bonus 4 135 000 SEK samt i arvode 150 000 SEK. Dessutom uppbar han i arvoden från koncernbolag 16 500 USD och 50 000 FRF.

För nuvarande verkställande direktören finns en pensionsutfästelse som utgörs av skillnaden mellan de betydande pensionsrättigheter han intjänat under sin långa tjänstgöring utomlands och 47 procent av hans baslön, om han kvarstår i nuvarande befattning till 65 års ålder.

För affärsområdeschefer finns pensionsutfästelser, som baseras på maximalt 43 procent av baslönen i hemlandet. Om bolaget avbryter deras anställning före pensionering, kommer de att kompenseras med maximalt två årslöner, baserat på slutlig baslön. Avdrag sker från lön under uppsägningstiden med inkomst från annan arbetsgivare eller egen verksamhet.

Förädlingsvärde och intressenter

Förädlingsvärdet utgörs av Gruppens totala fakturering, 30 032, minskad med kostnader för inköp av råvaror, hel- och halvfabrikat samt tjänster, 16 965. Därigenom erhålls ett mått på företagets produktionsinsats, d v s den värdeökning som uppstår genom hantering och bearbetning etc.

För 1997 uppgick förädlingsvärdet till 13 067 (10 465), en ökning med ca 25 procent, medan förädlingsvärdet per anställd ökade med ca 18 procent.

Fördelning av förädlingsvärde:

	1997		1996	
	MSEK	%	MSEK	%
Löner	6 031	46	4 947	47
Sociala kostnader	1 772	14	1 638	16
Avskrivningar	1 451	11	949	9
Kapitalkostnader	293	2	-139	-1
Skatter till stat och kommun	1 280	10	1 107	11
Aktieutdelning	698	5	559	5
Kvar i bolaget	1 542	12	1 404	13
Förädlingsvärde	13 067	100	10 465	100
Förädlingsvärde, per anställd, kSEK	586		496	

Förädlingsvärdet fördelas mellan bolagets intressenter, d v s anställda, långivare, stat, kommun samt aktieägare. Resterande del kvarhålls i bolaget för att täcka kostnader för försäkring av anläggningar och maskiner (avskrivningar) samt för att möjliggöra en fortsatt expansion av verksamheten (kvar i bolaget).

3 Kostnader för marknadsföring, administration, forskning och utveckling

	Gruppen	
	1997	1996
Marknadsföringskostnader	3 563	3 010
Administrationskostnader	2 139	1 882
Forsknings- och utvecklingskostnader	808	770
	6 510	5 662

I ovanstående kostnader ingår skatter i Sverige beräknade på pensionsskuld och betalda pensioner i form av avkastningsskatt respektive löneskatt med totalt 20 (16).

4 Avskrivningar enligt plan

	Gruppen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
Goodwill	279	156	-	-
Patent m m	10	8	-	-
Byggnader och mark	179	92	2	2
Maskiner och andra tekniska installationer	418	361		
Inventarier och installationer	178	154	5	5
Hyresmaskiner	387	178	-	-
	1 451	949	7	7

5 Rörelsens övriga intäkter och kostnader

	Gruppen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
Jämförelsestörande poster	-50	117	-	-
Övriga rörelseintäkter	272	216	142	144
Övriga rörelsekostnader	-28	-21	-1	-7
	194	312	141	137

Jämförelsestörande poster avser kostnader för att avveckla Atlas Copcos verksamhet för tunnelborrningsmaskiner (TBM), som drivs inom divisionen Atlas Copco Robbins. Föregående års rörelseresultat inkluderade en vinst på 342 från försäljningen av VOAC Hydraulics samt omstruktureringkostnader på 225, båda inom affärsområdet Industriteknik.

I övriga rörelseintäkter ingår erhållna provisioner 55 (57), realisationsvinster som uppstår vid försäljning av anläggningstillgångar 28 (16), hyresintäkter 41 (38), samt resultat från försäkringsverksamheten och kursvinster hänförliga till den operativa verksamheten. I övriga rörelseintäkter för moderbolaget ingår erhållna provisioner 90 (140) samt realisationsvinster vid avyttring av fastigheter 49 (-).

Övriga rörelsekostnader avser kostnader bl a hänförliga till utyrning av fastigheter.

6 Finansiella intäkter och kostnader

	Gruppen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
Resultat från andelar i koncernföretag				
Erhållen utdelning			425	526
Realisationsresultat vid avyttring av andelar			-162	-
			263	526
Resultat från andelar i intresseföretag				
Utdelning			506	-
Nedskrivningar			-61	-
			445	-
Resultat från finansiella anläggningstillgångar				
Erhållen utdelning	2	14	1	14
Ränteintäkter				
Koncernföretag			226	158
Övriga	7	6	1	1
Realisationsvinst	32	-	32	-
	41	20	260	173
Övriga ränteintäkter				
Ränteintäkter				
Koncernföretag			300	86
Övriga	310	440	169	337
	310	440	469	423
Räntekostnader och liknande resultatposter				
Räntekostnader				
Koncernföretag			-193	-290
Övriga	-623	-319	-431	-157
Valutakursdifferenser	-21	-2	-16	18
	-644	-321	-640	-429
Finansiella intäkter och kostnader	-293	139	797	693

Räntedelen i pensionsavsättningen belastar ej rörelseresultatet utan redovisas som räntekostnad både av de svenska och utländska bolagen. Beloppet har beräknats på basis av genomsnittet av ingående och utgående pensionsavsättningar. För svenska bolag har räntan beräknats till 3,7 procent (6,0). Räntedelen för 1997 uppgår till totalt 92 (97), varav svenska bolag 31 (47). För moderbolaget uppgår motsvarande belopp till 16 (25).

Räntedifferensen mellan den utländska och den svenska räntan på de terminskontrakt och swapavtal som under året utgjort säkring av eget kapital i de utländska bolagen i Gruppen uppgår till 140 (231) och ingår i posten räntor från övriga.

7 Bokslutsdispositioner

Skattelagstiftningen i Sverige och i vissa andra länder ger företag möjlighet till konsolidering genom skattemässigt avdragsgilla avsättningar till obeskattade reserver. Företagen kan genom att utnyttja dessa regler disponera och kvarhålla vinster i bolaget utan att de beskattas. Den obeskattade reserv som skapas genom detta förfarande är ej utdelningsbar.

De obeskattade reserverna blir föremål för beskattning först då de upplöses. Om företaget skulle redovisa förlust kan vissa obeskattade reserver tas i anspråk för att täcka förlusten utan att någon skattebelastning blir aktuell.

	Moderbolaget	
	1997	1996
Skillnad mellan bokförda avskrivningar och avskrivningar enligt plan		
Byggnader och mark	7	-
Inventarier och installationer	3	3
Avsättning till periodiseringsfond	-144	-260
Avsättning till valutakursreserv	-95	-48
Upplösning av skatteutjämningsreserv K	57	57
Koncernbidrag, netto	821	838
	649	590

Vinstöverföring i form av koncernbidrag kan under vissa förutsättningar göras mellan svenska bolag inom samma koncern. Bidraget är avdragsgill kostnad för givaren och skattepliktig intäkt för mottagaren.

Moderbolaget har erhållit koncernbidrag från bl a Atlas Copco Tools AB, Atlas Copco Construction and Mining Technique AB, Atlas Copco Rock Drills AB och Atlas Copco Compressor AB.

8 Skatter

	Gruppen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
Betalda skatter				
Svensk skatt	167	227	161	220
Utländsk skatt	874	758	1	
Latenta skatter	235	115		
Skatt i intresseföretag	4	7		
	1 280	1 107	162	220

Årets skattekostnad på 1 280 (1 107) utgör 36,4 procent (36,1) av resultat efter finansiella poster. Ändrade skattesatser vid beräkning av latent skatt har positivt påverkat årets skattekostnad med 5 (2).

Gruppens totala skattekostnad påverkas negativt av Gruppens starka ställning i länder med höga skattesatser jämfört med svensk skattesats, såsom Belgien, Frankrike och USA.

Negativ påverkan på skattebelastningen har också ej avdragsgill goodwill. Justerat för sådan goodwill utgör Gruppens skattekostnad 33,7 procent (34,7).

Skattesatsen uppgår i Sverige till 28 procent. Skatten beräknas på nominellt bokfört resultat med tillägg för ej avdragsgilla kostnader och avdrag för skattefria intäkter samt övriga justeringar. För moderbolaget kan främst nämnas skattefria utdelningar på aktier i dotterföretag och intresseföretag.

I Sverige finns möjlighet att göra avsättning till obeskattad reserv i form av periodiseringsfond. Avsättning till sådan fond har skett med 149 (271) varav i moderbolaget 144 (260). Om moderbolaget i likhet med Gruppen redovisat latent skatt på obeskattade reserver och andra dispositioner hade denna uppgått till 48.

I Gruppens svenska bolag uppgår skatteutjämningsreserver (K-Surv) till 181 (241). Befintliga reserver ska fr o m 1994 återföras under sju år.

9 Minoritetsintressen i dotterbolags kapital och resultat

Minoritetens andel av resultatet efter finansiella poster uppgår till 47 (44).

I resultaträkningen redovisas minoritetsandelar i Gruppens resultat efter skatt till 32 (25). Dessa minoritetsintressen förekommer främst i Atlas Copco India, Atlas Copco Malaysia, i dotterbolag i Kina samt i dotterbolag till Chicago Pneumatic.

	Gruppen
Minoritet vid årets början	154
Förvärvat minoritet	0
Utdelningar	-10
Omräkningsdifferenser	6
Årets resultat	32
Minoritet vid årets slut	182

10 Vinst per aktie

	1997	1996
Årets resultat	2 208	1 938
Genomsnittligt antal aktier	183 515 920	183 515 920
Vinst per aktie, SEK	12:03	10:56

11 Immateriella anläggningstillgångar

	Goodwill	Patent m m	Totalt
Akkumulerade anskaffningsvärden			
Vid årets början	4 682	78	4 760
Investeringar	6 892	13	6 905
Förvärv av dotterbolag		8	8
Avyttringar och utrangeringar	-193	-6	-199
Årets omräkningsdifferenser	724	3	727
Vid årets slut	12 105	96	12 201

Akkumulerade avskrivningar enligt plan

Vid årets början	924	55	979
Årets avskrivning	279	10	289
Förvärv av dotterbolag		3	3
Avyttringar och utrangeringar	-193	-6	-199
Årets omräkningsdifferenser	78	0	78
Vid årets slut	1 088	62	1 150
Planenligt restvärde vid årets slut	11 017	34	11 051
Planenligt restvärde vid årets början	3 758	23	3 781

Goodwill avskrivs normalt på 10 år medan goodwill uppkommen vid strategiska förvärv avskrivs på 20-40 år. Årligen sker en prövning av det bokförda värdet för att bedöma om nedskrivning utöver den valda avskrivningsplanen är nödvändig. Sådan nedskrivning har tidigare skett i ett antal fall.

Årets avskrivningar fördelas enligt följande:

	1997
Bolag med 40 års planenlig avskrivning	163
Bolag med 20 års planenlig avskrivning	58
Bolag med högst 10 års planenlig avskrivning	58
	279

Fördelning av årets avskrivningar och planenligt restvärde per affärsområde:

	Avskrivning	Planenligt restvärde
Kompressorteknik	99	6 990
Anläggnings- och gruvteknik	42	210
Industriteknik	137	3 814
Koncerngemensamt	1	3
	279	11 017

Fortsättning Not 11	Ursprungligt värde	Akkumulerade avskrivningar	Planenligt restvärde	Kvarstående antal år
Goodwill med 40 års avskrivningsplan:				
Milwaukee Electric Tool Corp.	3 476	210	3 266	38
Prime Service, Inc.	6 834	83	6 751	40
	10 310	293	10 017	
Goodwill med 20 års avskrivningsplan:				
Desoutter Ltd	709	278	431	13
Atlas Copco Wagner Inc.	357	201	156	12
Chicago Pneumatic Tool Company	192	127	65	10
Atlas Copco Crépelle S.A.	129	4	125	20
	1 387	610	777	
Goodwill med högst 10 års avskrivningsplan:				
Compresseurs Worthington-Creyssensac S.A.	83	35	48	6
Atlas Copco Socapel S.A.	69	19	50	8
Atlas Copco Rotoflow. Inc.	72	55	17	3
Övriga	184	76	108	
	408	185	223	
Totalt	12 105	1 088	11 017	

12 Materiella anläggningstillgångar

Gruppen	Byggnader och mark	Maskiner och inventarier	Hyresmaskiner	Nyanläggningar och förskott	Totalt
Akkumulerade anskaffningsvärden					
Vid årets början	3 262	5 597	1 205	151	10 215
Investeringar	124	692	920	24	1 760
Förvärv av dotterbolag	181	179	3 289	46	3 695
Avyttringar och utrangeringar	-798	-399	-418	-2	-1 617
Omklassificeringar	-2	3	-1		-
Årets omräkningsdifferenser	99	239	170	12	520
Vid årets slut	2 866	6 311	5 165	231	14 573
Akkumulerade avskrivningar enligt plan					
Vid årets början	998	3 504	617		5 119
Årets avskrivning	179	596	387		1 162
Förvärv av dotterbolag	10	39	0		49
Avyttringar och utrangeringar	-286	-339	-134		-759
Omklassificeringar	-1	2	-1		-
Årets omräkningsdifferenser	22	109	60		191
Vid årets slut	922	3 911	929		5 762
Planenligt restvärde vid årets slut	1 944	2 400	4 236	231	8 811
Planenligt restvärde vid årets början	2 264	2 093	588	151	5 096
Anläggningar som innehas under finansiella leasingavtal					
Anskaffningsvärde	4	19	21		44
Akkumulerade avskrivningar	1	9	3		13
Planenligt restvärde vid årets slut	3	10	18		31

	Gruppen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
Byggnader och mark	1 944	2 264	12	59
Maskiner och andra tekniska installationer	1 857	1 647	-	-
Inventarier och installationer	543	446	5	7
Hyresmaskiner	4 236	588	-	-
Pågående nyanläggningar och förskott	231	151	-	-
	8 811	5 096	17	66
Taxeringsvärde byggnader och mark	170	447	13	66

Redovisade taxeringsvärden för Gruppen avser endast byggnader och mark i Sverige. Bokfört värde för dessa uppgår till 153 (699).

Under kort- respektive långfristiga låneskulder har beaktats framtida betalningar avseende finansiell leasing not 22.

Det uppskattade anskaffningsvärdet för tillgångar som innehas via operationella leasingavtal såsom förhyrda lokaler, maskiner samt större data- och kontorsutrustningar för Gruppen är 982 (333). Leasingkostnader för denna utrustning redovisas bland rörelsekostnader och uppgår till 74 (64). Framtida kostnader för ej annullerbara leasingkontrakt uppgår till 486 (174). Framtida kostnader för ej annullerbara leasingkontrakt förfaller till betalning enligt följande:

1998	104
1999-2002	273
2003 och senare	109
Totalt	486

Moderbolaget	Inventarier och installationer		Totalt
	Byggnader och mark		
Akkumulerade anskaffningsvärden			
Vid årets början	86	74	160
Investeringar	3	3	6
Avyttringar och utrangeringar	-74	-57	-131
Vid årets slut	15	20	35
Akkumulerade avskrivningar enligt plan			
Vid årets början	27	67	94
Årets avskrivning	2	5	7
Avyttringar och utrangeringar	-26	-57	-83
Vid årets slut	3	15	18
Planenligt restvärde vid årets slut	12	5	17
Planenligt restvärde vid årets början	59	7	66

13 Finansiella anläggningstillgångar

	Gruppen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
Andelar i koncernföretag	Sid 34		3 640	4 103
Fordringar hos koncernföretag			5 662	2 427
Andelar i intresseföretag	Not 14	177	631	11
Andra långfristiga värdepappersinnehav		13	23	7
Latent skattefordran		644	563	
Andra långfristiga fordringar		149	92	46
		983	1 309	9 366
				6 628

Andelar i koncernföretag

	Moderbolaget
Akkumulerade anskaffningsvärden	
Vid årets början	3 915
Investeringar	1
Försäljning	-464
Vid årets slut	3 452
Akkumulerade uppskrivningar	
Vid årets början och slut	764
Akkumulerade nedskrivningar	
Vid årets början och slut	-576
Bokfört värde vid årets slut	3 640

14 Andelar i intresseföretag

	Antal	Kapitalandel %	Justerat eget kapital	Bokfört värde
Direktägt				
AVC Intressenter AB, 55 65 06-8789, Göteborg	6 750 250	50	104	11
Indirekt ägda				
Atlas Copco-CLLS Tools Co Ltd, Hongkong, Kina		30	4	
Atlas Copco-Diethelm Ltd, Bangkok, Thailand		49	21	
Dalian Atlas Copco Application Co Ltd, Dalian, Kina		38	0	
NEAC Compressor Service GmbH & Co KG, Aachen, Tyskland		50	0	
NEAC Compressor Service Verwaltungs GmbH, Aachen, Tyskland		50	5	
NEAC Compressor Service USA Inc., Franklin		50	0	
Pneumatic Equipment Corp, Makati City, Filippinerna		30	0	
Shenzhen Nectar Engineering & Equipment Co Ltd, Shenzhen, Kina		25	0	
Toku-Hanbai KK, Fukuoka, Japan		50	43	
			177	

	Gruppen	Moderbolaget
Ackumulerade kapitalandelar/ anskaffningsvärden		
Vid årets början	631	72
Investeringar	23	
Försäljning	-9	
Utdelning	-510	
Årets resultat	40	
Årets omräkningsdifferenser	2	
Vid årets slut	177	72
Ackumulerade nedskrivningar		
Vid årets början		-
Årets nedskrivning		-61
Vid årets slut		-61
Bokfört värde vid årets slut	177	11

AVC Intressenter AB, ett företag där Atlas Copco AB och Volvo Aero Corporation äger 50 procent vardera, avyttrade den sista februari 1996 VOAC Hydraulics AB till det amerikanska företaget Parker Hannifin Corporation. Vinsten från försäljningen uppgick till 342. Erhållen ränta på försäljningslikviden redovisas under finansiella poster.

Övriga intresseföretag är inte av den storleken att de rapporteras separat i årets resultaträkning. Utdelning från intresseföretag var 510 (4). Gruppens andel av intresseföretagens eget kapital och obeskattade reserver, med avdrag för latent skatt, uppgick vid räkenskapsårets utgång till 177 (631). Moderbolagets nedskrivning av aktier i intresseföretag avser AVC Intressenter AB.

15 Varulager

	Gruppen	
	1997	1996
Råmaterial	175	161
Produkter i arbete	956	785
Halvfabrikat	1 356	1 337
Färdigvaror	2 723	2 177
Förskott till leverantörer	21	13
	5 231	4 473

16 Kortfristiga fordringar

	Gruppen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
Kundfordringar	6 053	4 881	1	5
Fordringar hos koncernföretag			9 089	2 046
Skattefordringar	257	63	51	-
Övriga fordringar	454	464	24	17
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	337	623	27	93
	7 101	6 031	9 192	2 161

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter innehåller sedvanliga poster såsom hyror, försäkringspremier, provisioner, sociala kostnader etc. Minskningen jämfört med föregående år avser upplupna kursdifferenser hänförliga till säkring av eget kapital i utländska dotterbolag.

17 Kortfristiga placeringar, kassa och bank

	Gruppen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
Kortfristiga placeringar				
Statsskuldväxlar	27	76	-	-
Statsobligationer	166	52	-	-
Företagscertifikat	30	969	30	969
	223	1 097	30	969
Kassa och bank	1 390	1 388	77	376
Totalt	1 613	2 485	107	1 345

Moderbolagets garanterade, men outnyttjade, kreditlöften uppgår till 11 849. Dotterbolagens beviljade, men outnyttjade, bankkrediter uppgår till 2 678.

18 Eget kapital

Gruppen	Aktiekapital	Bundna reserver	Fritt eget kapital
Vid årets början	918	4 771	6 162
Utdelning till aktieägare			-688
Preskriberad utdelning			0
Förskjutning mellan bundet och fritt kapital		83	-83
Säkring av eget kapital			-283
Årets omräkningsdifferens			365
Årets resultat			2 208
Vid årets slut	918	4 854	7 681

Moderbolaget	Aktiekapital	Reservfond	Fritt eget kapital
Vid årets början	918	1 737	2 934
Utdelning till aktieägare			-688
Preskriberad utdelning			0
Årets resultat			1 296
Vid årets slut	918	1 737	3 542

Gruppens egna kapital har påverkats av de omräkningsdifferenser som uppstår vid användandet av dagskursmetoden. Genom säkring av utländska dotterbolags nettotillgångar har omräkningsdifferenserna minskat med 283.

Atlas Copco-gruppens fria egna kapital har definierats enligt följande: Moderbolagets fria egna kapital med tillägg för Gruppens andel av varje dotterbolags fria egna kapital, i den mån det kan utdelas utan att moderbolaget behöver skriva ned aktierna i dotterbolaget.

Från detta värde har avdragits dels Gruppens andel i ansamlad förlust och andra kapitalminskningar i dotterbolag, i den mån de inte beaktats vid moderbolagets värdering av aktievärdet, dels i koncernbalansräkningen eliminerad internvinst som belastar koncernens fria egna kapital.

Av Gruppens vinstmedel kommer 22 att överföras till bundna reserver enligt förslag av respektive bolags styrelse.

Vid bedömning av Atlas Copco-gruppens disponibla vinstmedel och årsresultat bör beaktas, att en betydande del intjänats i utländska bolag för vilka vinstöverföring till moderbolaget i vissa fall är förbunden med skatter eller underkastad restriktioner.

19 Obeskattade reserver

I balansräkningen för moderbolaget redovisas obeskattade reserver som en sammansatt post. Fördelningen på enskilda poster framgår nedan. För Gruppen elimineras dessa i sin helhet, se Redovisningsprinciper sid 19. Av moderbolagets sammanlagda obeskattade reserver uppgående till 1 214 utgör 340 latent skatt som ingår i Gruppens redovisade latent skatteskuld.

	Moderbolaget	
	1997	1996
Akkumulerade avskrivningar utöver plan		
Byggnader och mark	2	9
Inventarier och installationer	-	3
Periodiseringsfond	898	754
Valutakursreserv	143	48
Skatteutjämningsreserv K	171	228
	1 214	1 042

Periodiseringsfond har avsatts vid taxering enligt följande:

	1997
1995	240
1996	253
1997	261
1998	144
Totalt	898

20 Avsatt till pensioner

	Gruppen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
Svenska bolag				
FPG/PRI-pensioner	741	737	371	376
Övriga pensioner	72	70	52	52
Utländska bolag	1 203	1 117		
	2 016	1 924	423	428

Pensionsskulden och årets pensionskostnad beräknas av Atlas Copco-gruppens bolag enligt lokala regler och föreskrifter. I de fall sådana tillåter att oantastbara pensionsåtaganden ej redovisas som kostnad i takt med intjänandet av pensionsrätten har korrigering gjorts i koncernredovisningen. Viss del av årets pensionskostnad ingår i årets räntekostnad, not 6, varför posten avsatt till pensioner redovisas bland räntebärande avsättningar.

Större delen av gruppens pensionsåtaganden finns i Sverige, Tyskland, USA och Belgien. Utöver lagstadgade pensionsavgifter som erläggs till statliga myndigheter, tillkommer kostnader för kompletterande pensionsförmåner enligt individuella avtal eller kollektivavtal mellan parterna på arbetsmarknaden.

I Sverige administreras tjänstemännens pensionsplaner av Pensionsregistreringsinstitutet (FPG/PRI).

I beloppet för utländska bolag ingår 251 (232) avseende sjukvårdsförmåner. Atlas Copco-gruppen tillämpar de amerikanska redovisningsreglerna i enlighet med FAS 106 (Employer's accounting for post-retirement benefits other than pensions) avseende kostnader för sjukvård och läkemedel för anställda som gått i pension, vilket innebär att nuvärdet av intjänade framtida sjukvårdsförmåner redovisas som avsättning i balansräkningen.

21 Övriga avsättningar

	Gruppen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
Avsättningar för garantiförpliktelser	247	200		
Övriga avsättningar	452	326	8	-
	699	526	8	-

I övriga avsättningar ingår bl a avsättningar för framtida omstruktureringar. I förvärvsbalanserna för förvärvade bolag finns avsättning för sådana omstruktureringsutgifter med 20 (22).

22 Långfristiga skulder till kreditinstitut m m

Moderbolagets långfristiga räntebärande skulder i balansräkningen redovisas som en sammansatt post, och fördelas enligt följande:

	Moderbolaget	
	1997	1996
Skulder till kreditinstitut m m	2 133	481
Skulder till koncernföretag	139	177
Summa räntebärande skulder	2 272	658

Gruppens långfristiga skulder till kreditinstitut m m:

	1997	1996
	Moderbolaget	
Reverslån 270,0 MUSD	2 133	481
Dotterbolagen		
Finansiella leasingavtal	22	10
Andra långfristiga lån	57	104
Avgår nästkommande års amorteringar	-11	-24
Gruppens låneskulder	2 201	571

Låneskulder amorteras enligt följande, baserat på de valutakurser som gällde 1997-12-31:

	Gruppen	Moderbolaget
1998	11	-
1999	11	-
2000	404	395
2001	163	158
2002	1 620	1 580
2003 och senare	3	-
	2 212	2 133

I Gruppens låneskulder ingår framtida leasingavgifter hänförliga till avtal under finansiell leasing. Betalningar som förfaller under 1998 ingår i nästkommande års amorteringar och ingår i kortfristig låneskuld. Framtida betalningar förfaller enligt följande:

Gruppen	
1998	4
1999-2002	11
2003 och senare	7
	22

23 Kortfristiga skulder till kreditinstitut m m

	Gruppen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
Skulder till kreditinstitut m m	7 599	1 865	6 928	985
Nästkommande års amorteringar	11	24	-	-
Skulder till koncernföretag			910	1 386
Summa räntebärande skulder	7 610	1 889	7 838	2 371

Kortfristiga låneskulder redovisas i Gruppens balansräkning enligt följande:

	1997	1996
Moderbolaget		
Utnyttjande under		
"200 MUSD Euro Commercial Paper Program"		
Utestående 153,9 MUSD	1 216	377
- MDEM	-	35
Utnyttjande under		
"1 200 MUSD US Commercial Paper Program"		
Utestående 540,5 MUSD	4 269	364
Utnyttjande under		
"4 000 MBEF Treasury Note Program"		
Utestående 3 337,9 MBEF	714	-
Utnyttjande under		
"400 MSEK Certifikatprogram"	296	-
Övriga kortfristiga bank- och reversskulder	433	209
Moderbolagets låneskulder	6 928	985
Dotterbolagen	671	880
Gruppens låneskulder	7 599	1 865

Atlas Copco-gruppens såväl långfristiga som kortfristiga lån fördelas på följande valutor. Nedanstående tabell beaktar även ingångna valutaswapavtal vid bokslutstillfället.

Valuta	Belopp	MSEK	1997 %	1996 %
MUSD	1 161	9 175	93	60
MGBP	14	184	2	8
MFRF	74	97	1	4
MAUD	13	71	1	6
MJPY	1 064	65	1	4
MITL	12 164	55	1	7
MDEM	6	24	0	1
Övriga		140	1	10
		9 811	100	100

Atlas Copco har företagscertifikatprogram för kortfristig upplåning i USA, Europa och Sverige med en total volym av 1 560 MUSD motsvarande 12 300 MSEK. Dessa program har K1-rating i Sverige och A1/P2/F1 internationellt.

24 Rörelseskulder

	Gruppen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
Förskott från kunder	541	380	-	-
Leverantörsskulder	1 869	1 543	6	8
Växelskulder	128	93	-	-
Skatteskulder	256	343	-	22
Övriga skulder	1 255	933	15	4
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2 617	1 531	709	78
Summa icke räntebärande skulder	6 666	4 823	730	112

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter för Gruppen innehåller sedvanliga poster såsom sociala kostnader, semesterlöneskuld, provisioner och upplupna räntor. Ökningen jämfört med föregående år avser bl a upplupna kursdifferenser hänförliga till säkring av eget kapital i utländska dotterbolag.

25 Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser

	Gruppen		Moderbolaget	
	1997	1996	1997	1996
Ställda säkerheter för skuld till kreditinstitut				
Fastighetsinteckningar	35	25	-	-
Företagsinteckningar	64	48	-	-
Fordringar	103	92	-	-
	202	165	-	-
Ansvarsförbindelser				
Diskonterade växlar	62	58	-	-
Borgens- och övriga ansvarsförbindelser	1 312	1 042	529	512
	1 374	1 100	529	512

Av moderbolagets redovisade ansvarsförbindelser avser 475 (479) ansvarsförbindelser till förmån för dotterbolag.

26 Atlas Copcos plan för aktieoptioner

Det slutliga utfallet av Atlas Copcos årliga plan för tilldelning av aktieoptioner är relaterat till utvecklingen av Atlas Copcos A-aktie. Tilldelningens storlek blir avhängig mervärdet för Atlas Copcos aktieägare. Tilldelningen bestäms av utfallet i förhållande till i förhand fastställda mål för kassaflödet minskat med Atlas Copcos kapitalkostnader. Dessa faktorer benämns kassaöverskott (cash surplus, CS).

För 1998 kommer tilldelning att ske endast om CS är positivt och om minst 50 procent av det fastställda målet blir uppnått. Maximal tilldelning, totalt ca 9 MSEK, lämnas om det av styrelsen uppsatta målet för CS uppnås till 120 procent.

Definitioner

Kassaöverskott (CS)	Kassamässigt rörelseöverskott – (genomsnittlig kapitalkostnad före skatt x justerat sysselsatt kapital)
Kassamässigt rörelseöverskott	Fakturerad försäljning – rörelsens kostnader + avskrivning på anläggningstillgångar
Genomsnittlig kapitalkostnad före skatt	Genomsnittlig kapitalkostnad/(1–35%) där 35% är den beräknade skattesatsen
Genomsnittlig kapitalkostnad (WACC)	$\frac{\text{Vägt genomsnitt för kapitalkostnader} = \text{räntebärande skulder} \times i + \text{börsvärde} \times r}{\text{räntebärande skulder} + \text{börsvärde}}$
i:	Den svenska riskfria räntesatsen (statsobligationer, 10 år) plus ytterligare 0,5% som kompensation för skillnaden mellan Atlas Copcos och Svenska Statens låneräntor.
r:	Den svenska riskfria räntesatsen plus en vedertagen riskpremie (5,0%) x en riskfaktor (0,99) som anger rörligheten i Atlas Copcos börskurs jämfört med aktiemarknadsindex.
Justerat sysselsatt kapital	Beräknas vid verksamhetsårets början enligt: Totala tillgångar – icke-räntebärande skulder/avsättningar – likvida medel + ackumulerade avskrivningar på anläggningar + ackumulerad avskrivning på goodwill.

Goodwill

Gruppen tillämpar en avskrivningsperiod på 40 år för den goodwill som uppstod i samband med förvärven av de amerikanska företagen Milwaukee Electric Tool Corporation under 1995 (3 100 MSEK) och Prime Service, Inc. under 1997 (cirka 6 800 MSEK). Härigenom ges den mest rättvisande bilden av dessa strategiska förvärvs inverkan på Atlas Copco-gruppens resultat och finansiella ställning.

Detta innebär ett avsteg från den del av Redovisningsrådets rekommendation för koncernredovisning som anger avskrivning av goodwill över maximalt 20 år. Avsteget strider dock inte mot nu gällande lagstiftning och bryter inte heller mot inregistreringskontraktet med Stockholms Fondbörs.

Redovisningsrådet genomförde under 1996 en allmän översyn av sina rekommendationer och har publicerat en ny version, som trädde i kraft den 1 januari 1997. Vad beträffar bland annat rekommendationen om maximal avskrivningsperiod för goodwill, har dock Rådet valt att avvakta IASCs (International Accounting Standards Committee) ställningstagande. IASC överväger att ta bort begränsningen av avskrivningsperioden till 20 år och tillåta en avskrivning över ekonomisk livslängd under förutsättning att redogörelse lämnas för bakomliggande bedömning av den ekonomiska livslängden. Atlas Copco avser att följa Rådets slutliga rekommendation.

Det finns i dessa fall starka skäl för valet av en avskrivningsperiod längre än 20 år. Ett skäl är att det ger den mest rättvisande bilden av förvärvet. Dessa strategiska förvärv avser två större amerikanska bolag som huvudsakligen har sin verksamhet och försäljning i USA, där de genererar ett stort kassaflöde. En annan viktig anledning till att tillämpa denna längre avskrivningsperiod är av konkurrenskäl. Atlas Copco måste ha samma förutsättningar som andra intressenter vid beräkningen av en köpeskillings ekonomiska konsekvenser och vid den påföljande redovisningen av förvärvet. För närvarande betingar lönsamma företag ett pris på marknaden som till stor del överstiger synligt eget kapital. Det gör att behandlingen av goodwill blir betydelsefull.

Eftersom Atlas Copco är ett internationellt företag med 97 procent av faktureringen utanför Sverige och saknar svenska konkurrenter, är det också angeläget att årsredovisningen är internationellt jämförbar. Därför är det nödvändigt

att svenska företag kan tillämpa likvärdiga regler som dess utländska konkurrenter. Dessa regler tillåter ofta en avskrivning av goodwill upp till 40 år.

För jämförelse redovisas nedan resultatpåverkan med tillämpning av 20 respektive 40 års goodwillavskrivning.

Resultaträkning i sammandrag 1997, MSEK

Avskrivningstid	20 år	40 år
Fakturering	30 032	30 032
Rörelsekostnader	-26 382	-26 219
Rörelseresultat	3 650	3 813
i % av fakturering	12,2	12,7
Resultat efter finansiella poster	3 357	3 520
i % av fakturering	11,2	11,7
Årets resultat	2 045	2 208
Vinst per aktie, SEK	11:14	12:03

Påverkan på eget kapital

Andelen eget kapital av de totala tillgångarna uppgår till 39,2 procent. Med en avskrivningsperiod på 20 år blir motsvarande siffra 38,7 procent.

Aktier och andelar Atlas Copco AB

	Inne- hav- Antal	% ¹⁾	Bok- fört värde		Inne- hav- Antal	% ¹⁾	Bok- fört värde
Direktägda produktbolag							
Atlas Copco Rock Drills AB, 556077-9018, Örebro	1 000 000	100	200	Desoutter GmbH, Hochstadt			100
Atlas Copco Craelius AB, 556041-2149, Märsta	200 000	100	20	IRMER+ELZE Kompressoren GmbH, Oyenhhausen			100
Uniroc AB, 556001-9019, Fagersta	2 325 000	100	112	Atlas Copco Elektrowerkzeuge GmbH, Essen			100
Atlas Copco Berema AB, 556069-7228, Nacka	60 000	100	100	Atlas Copco Electric Tools GmbH, Winnenden			100
Atlas Copco Tools AB, 556044-9893, Nacka	100 000	100	20	Atlas Copco UK Holdings Ltd., Hemel Hempstead	45 423 664	100	504
Robbins Europe AB, 556062-0212, Nacka	95 000	100	11	Atlas Copco Compressors Ltd., Hemel Hempstead			100
Atlas Copco Controls AB, 556116-6355, Tyresö	35 600	100	30	Atlas Copco Construction & Mining Ltd., Hemel Hempstead			100
Direktägda säljbolag							
Atlas Copco Construction and Mining Export AB, 556395-7793, Nacka	500	100	7	Atlas Copco Tools Ltd., Hemel Hempstead			100
Atlas Copco MCT Sverige AB, 556100-1453, Nacka	3 000	100	0	Atlas Copco Kango Ltd, Peterborough			100
Atlas Copco Iran AB, 556155-2760, Nacka	3 500	100	0	Atlas Copco International Holdings Ltd., Hemel Hempstead			100
Atlas Copco Compressor AB, 556155-2794, Nacka	60 000	100	10	Atlas Copco Namibia (Pty) Ltd., Windhoek			100
Atlas Copco Ges.m.b.H., Wien	45 000	100	13	Desoutter Brothers (Holdings) PLC, London			100
Atlas Copco Brasil Ltda., Barueri	22 909 088	100	65	Chicago Pneumatic Tool Co Ltd., Hemel Hempstead			100
Atlas Copco Argentina S.A.C.I., Buenos Aires	157	0 ²⁾	0	Atlas Copco Beheer b.v., Zwijndrecht	15 712	100	604
Atlas Copco Tools spol s. r. o., Prag	500	100	0	Atlas Copco Airpower n.v., Wilrijk			100
Atlas Copco Chilena S.A.C., Santiago de Chile	24 998	100	6	Atlas Copco Coordination Center n.v., Wilrijk	1	0 ²⁾	0
Atlas Copco (Cyprus) Ltd., Nicosia	99 998	100	0	Atlas Copco Compressor International n.v., Wilrijk			100
Atlas Copco Kompressor teknik A/S, Glostrup	4 000	100	2	Atlas Copco Kompresory s.r.o., Prag			100
Atlas Copco (India) Ltd., Bombay	2 892 000	40	0	Atlas Copco Kompresor Spolka z.o.o., Warszawa			100
Atlas Copco KK, Tokyo	375 001	100	23	Atlas Copco Kompressor Kft., Budapest			100
Atlas Copco Kenya Ltd., Nairobi	14 999	100	0	Atlas Copco Anest Iwata KK, Fukushima			51
Atlas Copco (Malaysia), Sdn. Bhd., Selangor Darul Ehsan	700 000	70	2	Atlas Copco Mfg. Korea Co. Ltd, Seoul			100
Atlas Copco Maroc SA., Casablanca	3 850	96	1	Atlas Copco Makinalari Imalat A.S., Istanbul	2 548 020	11 ³⁾	0
Atlas Copco (Philippines) Inc., Makati City	121 995	100	3	Atlas Copco Rental Europe n.v., Wilrijk			100
Soc. Atlas Copco de Portugal Lda., Linda-a Velha	1	100	22	Atlas Copco S.A.E., Madrid			100
Atlas Copco (South-East Asia) Pte. Ltd., Singapore	2 500 000	100	8	Atlas Copco Internationaal b.v., Zwijndrecht			100
Atlas Copco (Schweiz) AG, Stueden/Biel	7 995	100	12	Atlas Copco Australia Pty Ltd., Blacktown			100
Atlas Copco Venezuela S.A., Caracas	37 920	100	14	Atlas Copco Belgium n.v., Overijse			100
Direktägda holdingbolag med dotterföretag							
Oy Atlas Copco Ab, Masala	150	100	30	Power Tools Distribution n.v., Hoeselt	1	0 ²⁾	0
Atlas Copco France Holding S.A., Franconville	329 994	100	192	Atlas Copco Tools Europe n.v., Wilrijk			100
Compresseurs Mauguière S.A., Sermamagny			100	Power Tools Business Services n.v., Wilrijk			100
Atlas Copco Compresseurs S.A., Franconville			100	Atlas Copco Colombia Ltda., Bogota			100
Atlas Copco Applications Industrielles S.A., Franconville			100	Atlas Copco Hellas AE, Rentis			100
Atlas Copco Mines et Travaux Publics S.A., Franconville			100	Atlas Copco (China) Ltd., Kowloon			100
S.A. Ets Georges Renault, Nantes			100	Nanjing Atlas Copco Construction Machinery Ltd, Nanjing			92
Desoutter S.A., Nanterre			100	Wuxi-Atlas Copco Compressor Co Ltd, Wuxi			92
Compresseurs Industriels Holding S.A., Meru			100	Shanghai Atlas Copco Machinery Co Ltd, Shanghai			70
Atlas Copco Crépele S.A., Lille			100	Atlas Copco (HK) Ltd., Kowloon			100
Atlas Copco Holding GmbH, Essen	1	99 ²⁾	403	Atlas Copco Changchun Electric Power Tool Ltd, Changchun			70
Atlas Copco Energas GmbH, Köln			100	Atlas Copco Italia S.p.A., Milano			100
Atlas Copco MCT GmbH, Essen			100	Inversora Capricornio S.A. de C.V., Tlalnepantla			100
Atlas Copco Tools GmbH, Essen			100	Atlas Copco Nederland b.v., Zwijndrecht			100
Atlas Copco Kompressoren GmbH, Essen			100				

	Antal	Innehav, % ¹⁾	Bokfört värde		Antal	Innehav, % ¹⁾	Bokfört värde
Atlas Copco Construction Tools Distribution Center b.v., Zwijndrecht		100		Atlas Copco Wagner Inc., Portland		100	
Atlas Copco Canada Inc., Dorval		100		Desoutter Inc., Livonia, Michigan		100	
Atlas Copco Peruana S.A., Lima		100		Atlas Copco Controls Inc., Pittsburg		100	
ZAO Atlas Copco, Moskva		100		Chicago Pneumatic Tool Company, Rock Hill, SC		100	
Atlas Copco Holdings South Africa (Pty) Ltd., Benoni		100		Atlas Copco Robbins Inc., Kent, WA		100	
Atlas Copco Controls S.A., Penthaz		100		Esstar Inc., New Haven		100	
Atlas Copco Elesta S.A., St.Gallen		100		Milwaukee Electric Tool Corporation, Milwaukee		100	
Atlas Copco Taiwan Ltd., Taipei		100		Prime Service, Inc., Houston		100	
Atlas Copco (Zambia) Ltd, Ndola		100					
Atlas Copco Zimbabwe (Private) Ltd., Harare		100		Övriga direktägda bolag			
Atlas Copco A/S, Langhus	4 498	100	32	Atlas Copco Construction & Mining Technique AB, 556277-9537, Nacka	700 500	100	356
Atlas Copco North America Inc., Wayne	35 506	40 ²⁾	796	Industria Försäkrings AB, 516401-7930, Nacka	50 000	100	5
Atlas Copco Berema Inc., Norwalk		100		Atlas Copco Reinsurance S.A., Luxemburg	4 999	100	8
Atlas Copco Comptec Inc., Voorheesville		100		Atlas Copco Fondaktiebolag, 556113-5541, Nacka	2 500	100	0
Atlas Copco Compressors Inc., Holyoke		100		25 vilande bolag			29
Atlas Copco Tools Inc., Farmington Hills		100		TOTALT BOKFÖRT VÄRDE			3 640
Atlas Copco Rental Inc., Fairfield		100					
Atlas Copco Roctec Inc., Denver		100					
Atlas Copco AFS Inc., Detroit		100					
Atlas Copco Rotoflow Inc., Los Angeles		100					
Uniroc, Inc., Commerce City Col.		100					

¹⁾ Ägarandelen av kapitalet avses, vilket överensstämmer med andelen av rösterna

²⁾ Innehav avser Atlas Copco AB, resterande del innehas av andra företag inom Gruppen

³⁾ Innehav avser Atlas Copco AB, 72 procent innehas av andra företag inom Gruppen

Finansiell exponering

Syftet med Atlas Copcos finansiella riskpolicy är att minimera de finansiella riskerna som Gruppen exponeras för. Den ska skapa goda förutsättningar för de 15 divisionernas affärsverksamheter och bidra till en stabil utveckling av eget kapital och aktieutdelning för ägarna.

Valutarisker

Kursförändringar påverkar Gruppens resultat och egna kapital på olika sätt:

- Gruppens resultat – när inkomster från försäljning och utgifter för produktion är i skilda valutor (transaktionsexponering).
- Gruppens resultat – när de utländska dotterbolagens resultat omräknas till svenska kronor (omräkningsexponering).
- Gruppens egna kapital – när de utländska dotterbolagens nettotillgångar omräknas till svenska kronor (omräkningsexponering).

Transaktionsrisker

Gruppens nettoflöden av betalningar i utländsk valuta ger upphov till sk transaktionsrisker och motsvarar ett värde av 7 000 MSEK. De största överskottsvalutorna, d v s valutor där inkomsterna överstiger utgifterna, och underskottsvalutorna visas i diagram 1.

Sådana utländska valutaflöden ska enligt policyn säkras, men endast för den tidsperiod det beräknas ta att anpassa priser och/eller kostnader till nya valutakurser. Dessa perioder varierar mellan divisionerna och uppgår i genomsnitt till 3–4 månader för Gruppen.

Förändringar i valutakurser får därför relativt snabbt genomslag i Gruppens resultat. Säkring av valutor syftar alltid till att säkra de

kalkylerade bruttomarginalerna, inte att maximera dem genom spekulation.

Omräkningsrisker

I riskpolicyn fastslås att effekten av valutakursförändringar i SEK på Gruppens egna kapital ska minskas genom att balansera lånevalutor med valutor för nettotillgångarna, d v s värdet på utländska dotterbolags kapital.

Derivatkontrakt som terminstransaktioner, swapar och optioner ska inte användas för detta säkringsändamål, då sådana derivatkontrakt ger ökade kassaflödesrisker vid omsättning.

Andelen utländskt kapital som effektivt säkras mot SEK kommer att variera beroende på lånebehoven. Per den 31 december 1997 var cirka 40 procent säkrat.

Det beskrivna förfarandet utgör en förändring jämfört med tidigare år, då policyn fastslog att omkring 80 procent av utländska dotterbolags egna kapital skulle säkras mot SEK och att derivatkontrakt eller lån kunde användas för att genomföra säkringen. Baserat på valuta- och ränteläget per den 31 december 1997 har denna policyförändring ingen inverkan på Gruppens resultat.

Av not 18 i bokslutet framgår hur det egna kapitalet påverkades av valutasäkringen under 1997.

Räntedifferensen mellan den utländska och den svenska räntan på de terminskontrakt och swapavtal, som utgör säkring före den ovan beskrivna policyändringen, redovisas i Gruppens räntenetto och uppgick under 1997 till 140 MSEK (231). Värdet på de utländska dotterbolagens kapital motsvarade vid bokslutstillfället cirka 9 400 MSEK och framgår av diagram 2, fördelat på de viktigaste valutorna.

Som en följd av Prime Service-förvärvet i

Diagram 1

Transaktionsexponering i Gruppens viktigaste valutor

Miljarder SEK

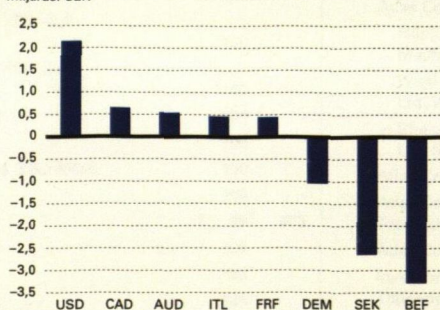
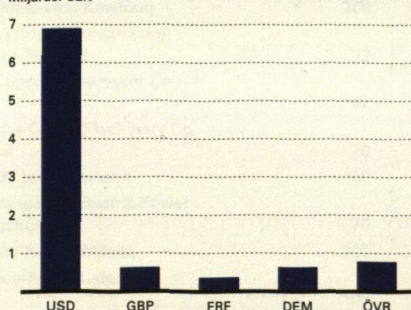

Diagram 2

Nettotillgångar i utländsk valuta

Miljarder SEK

USA ökade Gruppens nettotillgångar i USD med drygt 4 000 MSEK. Samtidigt minskade Gruppens nettotillgångar i BEF i motsvarande grad, eftersom kapitaltillskottet tillhandahölls från Belgien.

Av diagram 3 framgår valutaomräknings-effektens storlek på Gruppens årsresultat vid omräkning av utländska dotterbolags resultat till SEK.

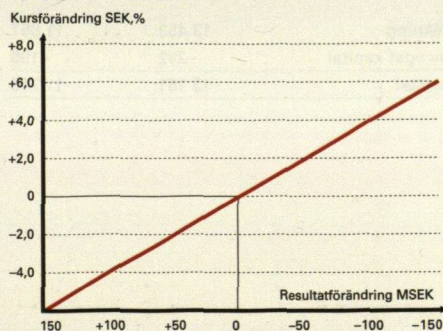
Ränterisker

Förändringar i marknadsräntan påverkar Atlas Copcos räntenetto. Hur snabbt en varaktig ränteförändring får genomslag i räntenettet beror på lånens och placeringarnas räntebindningstid. Enligt policyn för finansiella risker ska den genomsnittliga räntebindningstiden för Atlas Copcos lån ej överstiga 3 år och inte understiga 3 månader. Placeringar med fast ränta ska inte överstiga 12 månader. Vid årsskiftet 1997 var den 20 månader för lån och mindre än en månad för placeringar. Standardiserade derivatinstrument används aktivt för att styra räntexponeringen, tex genom att förlänga eller förkorta den genomsnittliga räntebindningstiden utan att ändra det underliggande lånet eller placeringen.

Finansieringsrisker

Enligt Atlas Copcos finanspolicy ska det alltid finnas tillräckliga medel säkrade för de behov som kan förutses de närmaste 12 månaderna. Dessutom ska en del av den totala skulden alltid vara långfristig. Målet är att ha ett belopp motsvarande alla anläggningstillgångar täckta av eget kapital och räntebärande skulder med längre förfallotid än 5 år (inklusive pensionskulder).

Diagram 3
Valutaomräkningseffekt på Gruppens resultat före skatt

Valutakurser

Land	Valuta	Valutakod	Balansdagens kurs		Medelkurs	
			1997	1996	1997	1996
Australien	1	AUD	5:17	5:48	5:65	5:24
Belgien	100	BEF	21:40	21:50	21:40	21:70
Canada	1	CAD	5:49	5:02	5:49	4:92
Frankrike	100	FRF	131:70	131:00	131:30	131:50
Indien	100	INR	20:10	19:10	20:90	19:00
Italien	100	ITL	0:449	0:450	0:449	0:435
Japan	100	JPY	6:09	5:93	6:29	6:18
Luxemburg	100	LUF	21:40	21:50	21:40	21:70
Nederländerna	100	NLG	391:10	393:90	392:60	398:70
Norge	100	NOK	107:30	106:60	108:20	104:10
Schweiz	100	CHF	543:20	508:40	527:20	544:10
Singapore	1	SGD	4:71	4:91	5:13	4:76
Spanien	100	ESP	5:21	5:25	5:23	5:30
Storbritannien	1	GBP	13:14	11:61	12:52	10:52
Sydkorea	100	KRW	0:483	0:814	0:808	0:834
Tyskland	100	DEM	440:70	442:10	441:90	446:80
USA	1	USD	7:90	6:87	7:62	6:71
Österrike	100	ATS	62:60	62:80	62:80	63:50

Atlas Copcos valutaindex för transaktionsexponering

1997	1996	1997	1996
101,2	96,3	100	94,7

(Ett högre index indikerar att årets valutakursförändringar har haft en positiv inverkan på Gruppens resultat.)

Med utgångspunkt från betalningsflödenas värden i olika valutor, har Atlas Copco utvecklat ett vägt valutaindex, där medelkursen för 1997 är bas. Indexet visar hur resultatet påverkas av kursförändringarna. Med nuvarande flöden och med gällande valutakurser representerar varje procentenhet en bruttoeffekt, dvs före eventuella kurssäkrande eller korrigerande åtgärder, om 75–80 MSEK på 12-månadersresultatet före skatt.

Kreditrisker

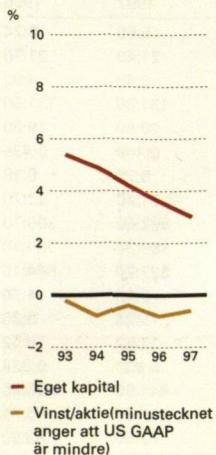
Placeringar på penning- och obligationsmarknaden görs av Atlas Copcos internbank i Sverige. Denna verksamhet styrs av en ur risksynpunkt restriktiv politik, där endast en snäv krets av låntagare accepteras. Under 1997 förekom inga kreditförluster.

Finansiella derivatinstrument

Atlas Copco använder standardiserade finansiella derivat, som terminstransaktioner, optioner och swapar, huvudsakligen för att minska valuta- och ränterisker.

Dessa finansiella derivat är också ett mycket värdefullt komplement till lån och placeringar för att styra Gruppens kassa och upplåning. Likviditeten i dessa instrument är dessutom normalt högre än i de underliggande säkerheterna. Skillnaden mellan marknadsvärde och bokfört värde av Gruppens samtliga derivatinstrument var vid årsskiftet ej väsentlig.

**Skillnad US GAAP/
Svensk redovisning**

Internationella redovisningsprinciper

Atlas Copco-gruppens bokslut har upprättats i enlighet med svensk redovisningspraxis. I vissa delar skiljer sig dock svenska redovisningsprinciper från de internationella. Nedan följer en beräkning av årets resultat och ställning med beaktande av de mest väsentliga skillnaderna mellan svenska redovisningsprinciper och US GAAP respektive IAS.

Amerikanska redovisningsprinciper, US GAAP

Uppskrivning av tillgångar

Vissa fastigheter har skrivits upp till belopp som överstiger anskaffningskostnaden. Sådan uppskrivning är tillåten enligt svenska redovisningsprinciper. Enligt US GAAP medges inte uppskrivning av tillgångar i balansräkningen.

Aktivering av ränteutgifter

I enlighet med svensk redovisningspraxis har Gruppen kostnadsfört de ränteutgifter som uppstått vid extern finansiering av nyuppförda anläggningstillgångar. Sådana ränteutgifter aktiveras enligt US GAAP.

Terminssäkringar

Transaktionsräkringar görs i den svenska redovisningen på basis av budgeterad volym. Enligt US GAAP krävs för att ett kontrakt ska betraktas som säkring (hedge) att åtagandet är definitivt (firm commitment). Effekten av de skilda redovisningsprinciperna är ej väsentlig och ingår inte i efterföljande avstämning.

Pensionskostnader

USA har andra regler för redovisning av pensionskostnader, vilka för övrigt tillämpas av Atlas Copcos amerikanska dotterbolag. I jämförelse med svensk praxis för redovisning av FPG/PRI-pensionskostnader föreligger skillnader främst i valet av diskonteringsränta samt i det förhållandet att kapitalvärdeberäkning utgår från beräknad lön vid pensioneringstillfälle. Eventuella skillnader har ej kvantifierats och ingår ej i efterföljande avstämning.

Tillämpning av US GAAP innebär följande approximativa ändringar av Atlas Copco-gruppens redovisade årsresultat och eget kapital:

Tillämpning av IAS innebär följande approximativa ändringar av Atlas Copco-gruppens redovisade årsresultat och eget kapital:

	1997	1996
Årets resultat enligt Gruppens resultaträkning	2 208	1 938
Ökning/minskning för:		
Avskrivning/försäljning av uppskrivningar	2	1
Aktivering av ränteutgifter	-12	-7
Avskrivning av goodwill	-12	-12
Latent skatt	8	3
Beräknat resultat, US GAAP	2 194	1 923
Beräknad vinst per aktie, SEK	11:96	10:48
Totala tillgångar	35 242	23 725
Totala skulder	21 383	11 450
Eget kapital enligt Gruppens balansräkning	13 453	11 851
Nettojusteringar av eget kapital	406	424
Ungefärligt eget kapital	13 859	12 275

	1997	1996
Årets resultat enligt Gruppens resultaträkning	2 208	1 938
Ökning/minskning för:		
Avskrivning av goodwill	-163	-74
Beräknat resultat, IAS	2 045	1 864
Beräknad vinst per aktie, SEK	11:14	10:16
Totala tillgångar	34 503	23 150
Totala skulder	21 342	11 405
Eget kapital enligt Gruppens balansräkning	13 453	11 851
Nettojusteringar av eget kapital	-292	-106
Ungefärligt eget kapital	13 161	11 745

Företagsförvärv

I enlighet med svenska redovisningsprinciper intogs Secoroc-gruppen i koncernbokslutet för 1988 enligt pooling of interest. Kriterierna för tillämpning av poolingmetoden avviker enligt US GAAP på några punkter från de kriterier som vid den tidpunkten gällde enligt svensk praxis. Ett av kriterierna i US GAAP är att inget av de samgående företagen får ha varit dotterbolag till ett annat företag under de två år som föregått samgåendet. Vid förvärvstidpunkten var Secoroc dotterbolag till Kinnevik, vilket ej gör det möjligt att tillämpa poolingmetoden i redovisningen enligt US GAAP.

Övervärde/omstruktureringsreserv

I samband med företagsförvärv och omstruktureringar kan redovisningsprinciperna för fördelning av övervärde och etablering av omstruktureringsreserver skilja sig åt. Effekten av de skilda redovisningsprinciperna bedöms ej vara väsentlig.

Latent skatt

Atlas Copco tillämpar fr o m 1993 FAS 109, vilken kräver att respektive år belastas med därtill hänförlig skatt. Latent skatt beräknas därvid på alla skillnader mellan bokföringsmässig och skattemässig värdering som förskjuter skattebetalningar (s k temporary differences).

Uppkomna förlustavdrag behandlas som latent skattetillgång i de fall det är "mer än sannolikt" att dessa kommer att utnyttjas.

Någon justering har ej gjorts i efterföljande avstämning för latent skatter på de omräkningsdifferenser som uppstår vid användandet av den

monetära-ickemonetära metoden. Dessa skillnader bedöms vara marginella.

Omräkningsdifferens i eget kapital

Enligt svenska redovisningsprinciper krävs att samtliga delposter inom eget kapital klassificeras antingen som bundet eget kapital (aktiekapital och bundna reserver) eller som fritt eget kapital i balansräkningen. Den ackumulerade omräkningsdifferens som uppkommer vid omräkning av utländska bolags redovisningar har i Atlas Copco-gruppens balansräkning uppdelats på fritt och bundet kapital. Enligt US GAAP redovisas denna valutakomponent i eget kapital som separat post i balansräkningen. Vid försäljning/nedläggning av dotterbolag i utlandet ska resultatet av avvecklingen även innefatta ackumulerade omräkningsdifferenser.

International Accounting Standards, IAS

Atlas Copcos redovisningsprinciper skiljer sig endast på ett fåtal punkter gentemot IAS.

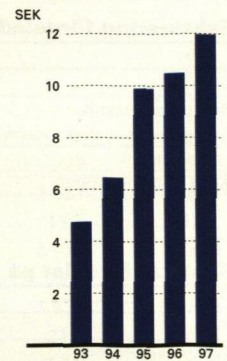
Omräkning av utländska dotterbolag

I ett par fall har monetära-ickemonetära metoden tillämpats vid omräkning av dotterbolag i höginflationsländer.

Enligt IAS ska sådan omräkning ske med tillämpning av inflationsindex. Resultatmässigt bedöms dessa skillnader vara marginella.

Avskrivning av goodwill

Goodwill som uppkom vid förvärvet av Milwaukee och Prime Service har avskrivits på 40 år. Enligt IAS får goodwill avskrivas på högst 20 år.

Vinst per aktie enligt US GAAP

Kvartalsvärden

Fakturering fördelad på affärsområden och kvartal

	1996				1997			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Kompressorteknik	2 630	2 792	2 635	3 015	2 809	3 280	3 950	4 224
Anläggnings- och gruvteknik	1 448	1 535	1 346	1 592	1 458	1 743	1 557	1 695
Industriteknik	1 956	2 013	1 962	2 197	2 139	2 355	2 286	2 536
Atlas Copco-gruppen	6 034	6 340	5 943	6 804	6 406	7 378	7 793	8 455

Resultat fördelat på affärsområden och kvartal

	1996				1997			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Kompressorteknik	399	462	445	501	462	581	730	764
Anläggnings- och gruvteknik	109	115	60	112	90	126	91	80
Industriteknik	289	172	153	222	218	258	196	270
Koncerngemensamma kostnader	-28	-27	-26	-27	-22	-8	-24	1
Rörelseresultat efter avskrivningar	769	722	632	808	748	957	993	1 115
Finansnetto	34	42	33	30	-13	27	-147	-160
Resultat efter finansiella poster	803	764	665	838	735	984	846	955

Definitioner

Vinstmarginal

Resultat efter finansiella poster i procent av fakturering.

Avkastning på sysselsatt kapital

Resultat efter finansiella poster med tillägg för räntekostnader och valutakursdifferenser i procent av genomsnittligt totalt kapital, med avdrag för icke räntebärande skulder och avsättningar.

Vid beräkningen av sysselsatt kapital för affärsområdena avdras ej, till skillnad från beräkningen för Gruppen, latent skatteskulder.

Avkastning på eget kapital

Resultat efter finansiella poster med avdrag för full skatt och minoritetsandelar, i procent av genomsnittligt eget kapital.

Andel eget kapital

Eget kapital och minoritetsintressen i procent av totalt kapital.

Självfinansieringsgrad

Kassamässigt rörelseöverskott i procent av investeringar i materiella anläggningstillgångar.

Kapitalomsättningshastighet

Fakturering dividerad med genomsnittlig balansomslutning.

Nettoskuldsättning

Skillnaden mellan räntebärande skulder/avsättningar och likvida medel.

Skuldsättningsgrad

Nettoskuldsättning i relation till eget kapital inklusive minoritetsintressen.

Räntetäckningsgrad

Resultat efter finansiella poster, med tillägg för räntekostnader och valutakursdifferenser, dividerat med räntekostnader och valutakursdifferenser.

Vinst per aktie

Resultat efter finansiella poster, med avdrag för full skatt och minoritetsandelar, dividerat med genomsnittligt antal aktier.

Fem år i sammandrag

Atlas Copco-gruppen

MSEK om ej annat anges.*	1993	1994	1995	1996	1997
Rörelseresultat	1 225	1 890	2 665	2 931	3 813
Rörelsemarginal, %	6,5	9,0	10,9	11,7	12,7
Resultat efter finansiella poster	1 320	1 955	2 840	3 070	3 520
Vinstmarginal, %	7,0	9,3	11,6	12,2	11,7
Årets resultat	867	1 194	1 823	1 938	2 208
Avkastning på sysselsatt kapital, %	13,2	18,4	22,4	21,2	21,1
Avkastning på eget kapital, %	11,0	13,7	18,6	17,5	17,6
Andel eget kapital, %	47,8	51,1	47,8	51,8	39,2
Vinst per aktie, SEK	4:74	6:51	9:93	10:56	12:03
Utdelning per aktie, SEK	1:80	2:30	3:00	3:75	4:25**
Orderingång	19 194	21 701	24 843	25 159	30 685
Fakturering	18 906	20 914	24 454	25 121	30 032
förändring, %	+18	+11	+17	+3	+20
andel fakturering utomlands, %	95	95	96	96	97
Räntenetto	39	57	129	127	-306
i % av fakturering	0,2	0,3	0,5	0,5	-1,0
Räntetäckningsgrad, ggr	5,1	6,7	8,7	10,6	6,5
Rörelsens kassaflöde efter finansiella poster	1 306	1 376	1 530	1 920	3 878
Balansomslutning	17 822	18 198	22 106	23 175	34 790
Tillgångar/skulder, ggr	1,9	2,0	1,9	2,1	1,6
Omsättningstillgångar/kortfristiga skulder, ggr	1,8	2,0	1,7	1,9	1,0
Skuldsättningsgrad, %	20,9	3,8	29,9	15,8	74,9
Kapitalomsättningshastighet, ggr	1,09	1,16	1,19	1,11	1,08
Investeringar i fastigheter, maskiner och inventarier	394	632	711	822	840
i % av fakturering	2,1	3,0	2,9	3,3	2,8
Investeringar i hyresmaskiner	229	169	228	336	920
i % av fakturering	1,2	0,8	0,9	1,3	3,1
Medelantal anställda	18 247	18 104	19 751	21 085	22 296
Fakturering per anställd, kSEK	1 036	1 155	1 238	1 191	1 347
Förädlingsvärde per anställd, kSEK	408	480	512	496	586

* Definitioner se sid 40.

** Enligt styrelsens förslag.

Vinstdisposition

Förslag till vinstdisposition

Enligt Atlas Copco ABs balansräkning står följande belopp till bolagsstämmans förfogande:

Balanserade vinstmedel från föregående år
Årets resultat

SEK 2 246 622 902
SEK 1 295 713 155
SEK 3 542 336 057

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att dessa vinstmedel disponeras på följande sätt:

Till Aktieägarna utdelas 4:25 SEK per aktie
I ny räkning balanseras

SEK 779 942 660
SEK 2 762 393 397
SEK 3 542 336 057

Nacka den 23 februari 1998

Anders Scharp
Ordförande

Tom Wachtmeister

Gösta Bystedt

Michael Treschow

Erik Belfrage

Paul-Emmanuel Janssen

Hari Shankar Singhania

Sune Carlsson

Lennart Jeansson

Giulio Mazzalupi
Verkställande direktör

Tore Hedberg

Lars-Erik Soting

Bengt Lindgren

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Atlas Copco AB, org. nr 55 60 14-2720

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen och räkenskaperna samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning i Atlas Copco AB för år 1997. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen, koncernredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisions sed. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att i rimlig grad försäkra oss om att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga fel. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens och verkställande direktörens tillämpning av dem samt att bedöma den samlade informationen i årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi har granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i

bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget eller på annat sätt har handlat i strid mot aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen, varför vi tillstyrker att resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen fastställs och att vinsten i moderbolaget disponeras enligt förslaget i förvaltningsberättelsen.

Styrelseledamöterna och verkställande direktören har inte vidtagit någon åtgärd eller gjort sig skyldiga till någon försummelse som enligt vår bedömning kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, varför vi tillstyrker

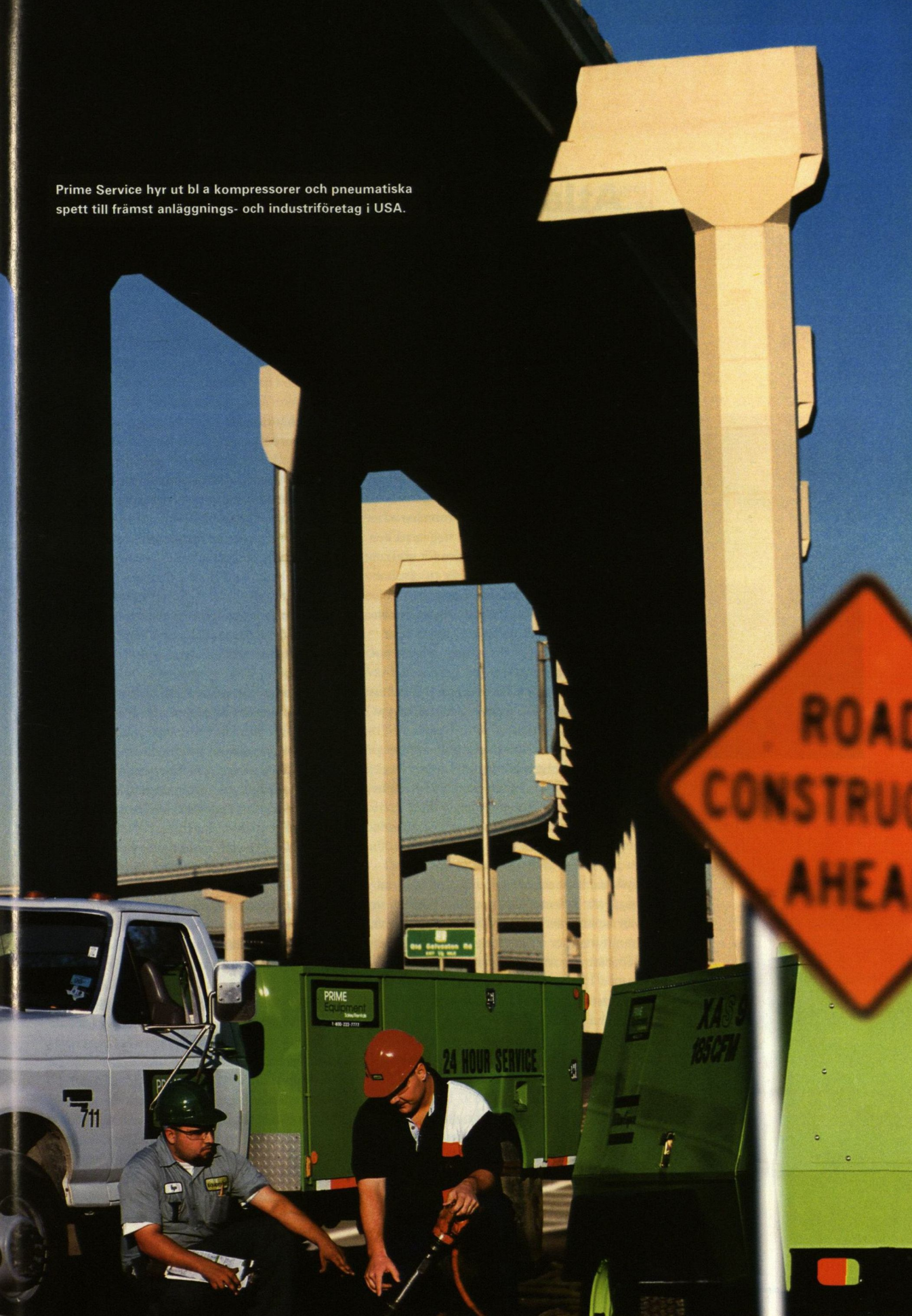
att styrelsens ledamöter och verkställande direktören beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Nacka den 2 mars 1998

Stefan Holmström
Auktoriserad revisor

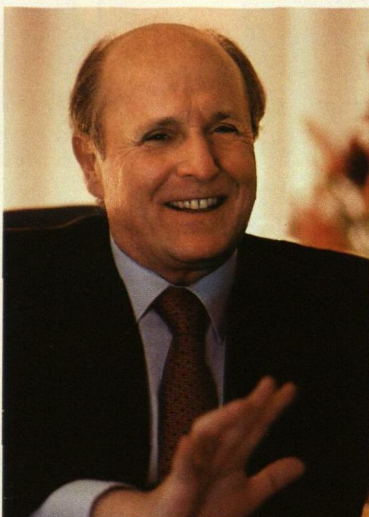
Robert Barnden
Auktoriserad revisor

Prime Service hyr ut bl a kompressorer och pneumatiska spett till främst anläggnings- och industriföretag i USA.

Atlas Copco ökar tillväxten

Atlas Copco-gruppen hade en fortsatt positiv utveckling under 1997 och uppnådde en högre tillväxt jämfört med föregående år. Efterfrågan i USA var god medan den europeiska marknaden långsamt förbättrades. Även om den senare delen av året kännetecknades av finansiell osäkerhet i Asien ökade försäljningen och resultatet jämfört med 1996.

Under 1997 vidtog vi ett antal åtgärder för att öka tillväxten. Den allra viktigaste var förvärvet av Prime Service, USA, som är vårt största företagsförvärv någonsin. Genom förvärvet av Prime har vi tagit ett betydelsefullt steg in på den amerikanska marknaden för maskinuthyrning. Förvärvet är ett resultat av vårt strategiska mål att öka intäkterna från maskinuthyrning och service, t ex underhåll, reservdelar och tillbehör. Köpet ger även samordningsfördelar med andra divisioner och leder till en bättre balans mellan våra verksamheter i Europa och Amerika.

Under året har vi haft en bra efterfrågan på våra produkter i både Nord- och Sydamerika, även om efterfrågan i Brasilien mattades av i slutet av året. I Europa har affärsklimatet långsamt förbättrats. Ekonomierna i Tyskland och Frankrike har stärkts jämfört med föregående år. Sydkorea och Sydostasien har varit speciellt drabbade av den pågående krisen i Asien och vi börjar nu se att även Japan och Australien påverkas negativt. Däremot fortsätter Kina att utvecklas positivt.

Vi förbättrade vårt resultat efter finansiella poster med 15 procent till 3 520 MSEK och vinstmarginalen uppgick till 11,7 procent. Gruppens mål är att ha en vinstmarginal på minst 10 procent under en konjunkturcykel. Under den senaste femårsperioden har vi uppnått en genomsnittlig vinstmarginal på 10,6 procent.

Det goda resultatet under 1997 beror främst på den kraftiga volymuppgången men även en gynnsam valutautveckling, huvudsakligen beroende på den stärkta amerikanska dollarn. Det operativa kassaflödet var också mycket starkt, 3 878 MSEK, vilket är en grundläggande förutsättning för fortsatt tillväxt.

Kompressorteknik

Affärsområdet Kompressorteknik hade en mycket god utveckling under 1997 och samtliga divisioner redovisade volymökningar. Affärsområdet hade speciellt stor framgång i Asien samt i östra och södra Europa. Vinstmarginalen ökade ytterligare genom en kombination av volymökning, effektivitetsförbättringar och en positiv valutaeffekt. Rörelsemarginalen ökade till 17,8 procent.

Kompressorteknik förvärvade under året två kompressortillverkare, Thomé-Crépelle i Frankrike och italienska Ceccato.

Anläggnings- och gruvteknik

Affärsområdet Anläggnings- och gruvteknik gynnades av ökade investeringar inom gruvsektorn, vilket innebar en positiv försäljningsutveckling för gruvlastare och borrarutrustning. Den totala efterfrågan på anläggningsutrustning var emellertid fortsatt låg, vilket hade en negativ inverkan på försäljningen. Krisen i Asien förvärrade situationen ytterligare under slutet av året.

Även om affärsområdets divisioner uppnått bättre stabilitet krävs ytterligare åtgärder för att öka effektiviteten och resultatet. Rörelsemarginalen, som uppgick till 6,0 procent, har ännu inte uppnått en tillfredsställande nivå.

Under året beslutade Atlas Copco att lämna nischmarknaden för tunnelborrningsmaskiner, då det inte finns några samordningsfördelar med andra divisioner inom affärsområdet.

Industriteknik

Försäljningen för affärsområdet Industriteknik förbättrades under året, framför allt beroende på ökad försäljning av elektriska verktyg och industriverktyg. Divisionen Atlas Copco Industrial Tools and Equipment hade fortsatt höga försäljnings- och resultatnivåer. Affärsområdets rörelsemarginal, som uppgick till 10,1 procent, var framför allt ett resultat av en högre volym.

Innovativa produkter

Under 1997, introducerade Kompressorteknik de återstående modellerna i en helt ny generation av stora oljefria skruvkompressorer för elektronik-, läkemedels- och bilindustrierna.

Anläggnings- och gruvteknik utvecklade ett nytt sortiment av underjordsriggar. En annan produktnyhet var ett lätt motordrivet spett speciellt anpassat för anläggningsindustrin. Dessutom lanserade vi ett nytt sortiment av borrhonor utvecklade för att öka produktiviteten i dagbrott. Nya gruvlastare och truckar är andra exempel på produktintroduktioner inom affärsområdet.

Inom Industriteknik har det varit en jämn ström av produktlanseringar under året. Vi kompletterade sortimentet av kraftfulla batteriverktyg med nya borrhaskiner och slagborrhammare. Vidare introducerades en ny serie mutterdragare, liksom ett sortiment av slipmaskiner för användning inom gjuterier och verkstadsföretag.

Överföra kompetens

Atlas Copco genomför regelbundet utbildningsseminarier för ledningspersoner inom divisionerna. 1997 startade vi en skola i Kina där målet är att ge den ökande andelen av lokal personal i regionen professionell utbildning och en förståelse för sin roll i processen. Vidare avslutades projektet "Atlas Copco Circles" vars syfte har varit att öka personalens kunskap om företaget och lära sig mer om vår strategiska inriktning.

Vi ser det som en viktig uppgift att uppmuntra våra chefer att flytta mellan olika befattningar och geografiska områden. För att ytterligare stödja detta introducerade vi en intern projektmarknad, där personalen kan söka tillfälliga projektanställningar inom Gruppen.

Idag är många olika kulturer och nationaliteter representerade bland våra högsta chefer, men vi saknar fortfarande en god balans mellan manliga och kvinnliga chefer.

Högre tillväxttakt

Under 1997 reviderade vi vår strategi för att ytterligare fokusera på tillväxt. En av våra strategiska inriktningar är att introducera nya produkter, baserade på våra tekniska kärnområden, för ett större antal applikationsområden på flera marknader. De andra två inriktningarna är att stärka närvaron i Asien och att öka intäkterna från maskinuthyrning och service. För att ytterligare stödja den organiska tillväxten kommer vi att stärka varumärket Atlas Copco.

Vårt strategiska mål för Asien är att denna

region ska svara för en tredjedel av Gruppens totala omsättning. Under året förstärkte vi ledningsresurserna i regionen och förbättrade utbildningsprogrammet för personalen. Vi har dessutom vidareutvecklat våra joint venture-bolag och förstärkt ägarstrukturen i bolagen. Den nuvarande finansiella och ekonomiska krisen i Asien har inneburit att vi gjort vissa tillfälliga anpassningar, men krisen har dock inte påverkat vårt långsiktiga mål i regionen.

Drivkraften bakom strategin att öka försäljningen av kompletterande produkter och tjänster beror på att efter marknadsområdet och hyresverksamheten svarar för en allt större andel av den totala försäljningen. Försäljningen av service, reservdelar, tillbehör och förbrukningsartiklar samt maskinuthyrning är en snabbt växande verksamhet.

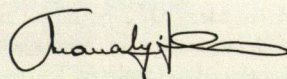
Vi har ökat vårt mål för försäljningstillväxten, från 5 procent till 8 procent per år. Vi kräver dock att våra divisioner ska visa stabilitet och ha en rimlig lönsamhetsnivå innan de koncentrerar sig på tillväxt.

Utsikter för 1998

Vår bedömning är att efterfrågan i USA kommer att ligga på en fortsatt god nivå under 1998. Den positiva trenden i Europa kommer också att fortsätta, medan Sydamerika tros få en nedåtgående trend. Det är svårt att förutse hur efterfrågan i andra delar av världen kommer att påverkas av krisen i Asien. Anläggningsindustrin verkar ligga på en fortsatt låg verksamhetsnivå och efterfrågan inom gruvsektorn väntas generellt att minska.

Detta innebär att vi ytterligare måste betona vikten av flexibilitet och snabb reaktionsförmåga. Vi måste lansera produkter i en allt snabbare takt. Eftersom möjligheterna att öka marknadspriserna är begränsade måste vi samtidigt ha en ännu bättre kostnadskontroll för att bibehålla konkurrenskraften.

Våra åtgärder för att ytterligare förbättra verksamheten, i kombination med vår strävan att växa, kommer att ge oss fortsatt god utveckling även under 1998.

Giulio Mazzalupi

Volymökningar för samtliga divisioner

Under 1997 ökade efterfrågan påtagligt för affärsområdets produktgrupper. Ökade volymer och gynnsam valutakursutveckling bidrog till att rörelseresultatet ökade med 40 procent till 2 537 MSEK (1 807).

Affärsområdet ska utveckla Atlas Copcos världsledande ställning för kompressorer. Som ett led i denna strategi marknadsförs kvalitetsprodukter till industrikunder med höga krav på driftsäkra och produktiva anläggningar. Divisionerna har ansvar för produktutveckling, tillverkning och marknadsföring av sina respektive produkter.

Strukturella förändringar

Atlas Copco förvärvade per den 1 juli 1997 Prime Service, Inc., som är ett av de största maskinuthyrningsföretagen i USA. Då Prime Service förvärvades hade företaget 2 200 anställda och 122 anläggningar i 14 delstater för att betjäna mer än 40 000 kunder. Under 1996 uppgick intäkterna till cirka 2 500 MSEK och rörelseresultatet till 510 MSEK. Under andra halvåret 1997 förvärvade Prime Service fem maskinuthyrningsföretag i USA med en årlig omsättning på cirka 560 MSEK.

Prime Service utgör en särskild division inom affärsområdet.

Under januari månad 1998 slutförde Atlas Copco förvärvet av kompressorörelsen i Ceccato, som ligger i Vicenza, Italien. Företaget, som tillverkar och marknadsför små och medelstora industrikompressorer, har en årlig försäljning motsvarande cirka 200 MSEK och sysselsätter 125 personer. Företaget ingår i divisionen Industrial Air.

Atlas Copco förvärvade per den 1 juni 1997 det franska företaget Thomé-Crépelle, som tillverkar framför allt stora industriella kolvkompressorer. Företaget som har 200 anställda och är lokaliserat till Lille, Frankrike, har en årlig försäljning motsvarande cirka 250 MSEK. Företaget ingår i divisionen Atlas Copco ACT.

Under mars månad 1997 tecknade Worthington Creyssensac, som ingår i divisionen Industrial Air, ett samarbetsavtal avseende produktion och försäljning av

olja-sprutade skruvkompressorer med Shanghai General Machinery Group, Kina. Det gemensamma företaget kommer att starta sin verksamhet under första halvåret 1998. Atlas Copcos andel är 58 procent.

Försäljning

Den fakturerade försäljningen ökade med 29 procent till 14 263 MSEK (11 072) och orderingen med 33 procent till 14 699 MSEK (11 012). För jämförbara enheter ökade faktureringen med 13 procent och orderingen med 15 procent. De största försäljningsökningarna noterades i Asien, Östeuropa samt i södra Europa.

Resultat

Rörelseresultatet ökade med 40 procent till 2 537 MSEK (1 807). Resultatet motsvarar 17,8 procent (16,3) av den fakturerade försäljningen. Resultatförbättringen är

en följd av ökade volymer, gynnsam valutakursutveckling samt förvärvet av Prime Service. Avkastningen på sysselsatt kapital uppgick till 28 procent (33).

Investeringar

Affärsrådets totala investeringar i fastigheter, maskiner och inventarier uppgick till 344 MSEK (285). Investeringarna avsåg huvudsakligen ny produktionsutrustning i fabriker. Investeringar i hyresmaskiner uppgick till 666 MSEK.

Affärsutveckling

Under året ökade efterfrågan på affärsrådets produkter inom samtliga divisioner.

Airtec, som tillverkar kompressorelementen, ökade under året sin produktionskapacitet för att möta krav på stigande leveransvolymer.

Portable Air ökade sin försäljning, framför allt av stora transportabla kompressorer. Divisionen började under hösten leverera kompressorer till Prime Service.

Industrial Air hade en god försäljningsutveckling för alla slag av skruvkompressorer.

Oilfree Air ökade sin försäljningsvolym på flertalet marknader utanför Västeuropa.

ACT-divisionens leveranser av stora kundanpassade kompressorer hade en gynnsam utveckling under året. Efterfrågan för separering av luft låg på en god nivå.

Prime Service förvärvade under hösten fem amerikanska uthyrningsföretag och förbättrade därmed marknadstäckningen. Sedan Atlas Copcos förvärv av Prime Service har antalet uthyrningsanläggningar ökat med 35 procent till 160 anläggningar.

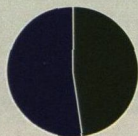
Utsikter för 1998

Efterfrågan på kompressorer väntas öka något under 1998. En negativ utveckling förutses emellertid i Asien. Dess potentiella inflytande på efterfrågan på andra marknader skapar en viss osäkerhet om utvecklingen under 1998.

Henri Ysewijn Hans W Brodbeck Johan Molin Luc Hendrickx James Tapkas Thomas E. Bennett

Affärsområdet Kompressorteknik utvecklar, tillverkar och marknadsför industriella, oljefria samt transportabla kompressorer; generatorer; lufttorkar; efterkylare; system för energjätervinning; reglersystem; filter; samt specialbyggda gas- och processkompressorer, expansionsturbiner och kryogeniska pumpar. Affärsområdet har sitt säte i Antwerpen, Belgien och fabriker i bl a Antwerpen samt Köln i Tyskland, Méru och Belfort i Frankrike, Los Angeles och Albany i USA samt i Wuxi och Shanghai i Kina. Montering sker även vid fabriker i ytterligare fem länder. Genom förvärvet av Prime Service har affärsområdet startat uthyrning av entreprenadmaskiner och verktyg.

Kompressorteknik

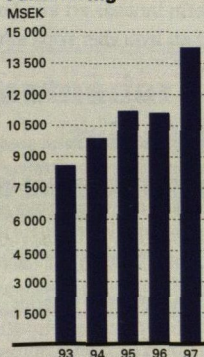
■ Andel av Gruppens totala fakturering 48%

I affärsområdet Kompressorteknik ingår följande divisioner:

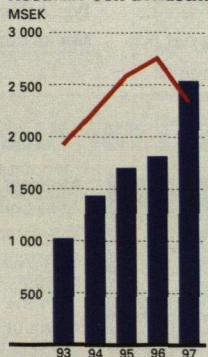
- Airtec, chef Henri Ysewijn
- Portable Air, chef Hans W Brodbeck
- Industrial Air, chef Johan Molin (från 15 januari 1998)
- Oil-free Air, chef Luc Hendrickx
- Atlas Copco Applied Compressor and Expander Technique (ACT), chef James Tapkas
- Prime Service, chef Thomas E. Bennett

	1997	1996
Fakturerad försäljning, MSEK	14 263	11 072
Rörelseresultat, MSEK	2 537	1 807
Avkastning på sysselsatt kapital, %	28	33
Investeringar, MSEK	344	285
Antal anställda	9 235	7 698

Fakturering

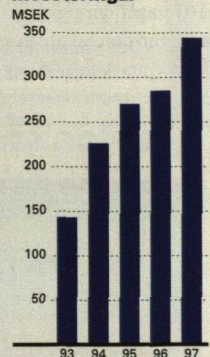

Resultat och avkastning

— Avkastning på sysselsatt kapital, %
■ Rörelseresultat, MSEK

Investeringar*

*exklusive hyresmaskiner

Service 24 timmar om dygnet

Prime Service, med över 160 uthyrningsställen i 20 stater i USA, är i hög grad inriktat på att ge service. Företaget har en omfattande hyresflotta för att täcka in de skiftande behov som entreprenörer och industriföretag har.

Prime har över 55 000 kunder. Entreprenadföretag och industriföretag är de största kundgrupperna och svarar för 50 procent vardera av försäljningen.

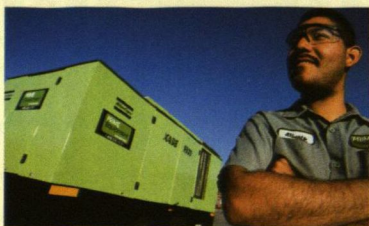
Företaget anpassar sitt utbud efter de behov som den lokala marknaden har och

strävar efter att vara så heltäckande som möjligt. Anläggningsentreprenörer har till exempel ett stort behov av kompressorer, arbetsplattformar och enklare verktyg. Affärsfilosofin innebär att kunderna ska ha möjlighet att hyra eller köpa allt de

behöver på ett uthyrningsställe.

Prime har sedan många år tillbaka en stark position inom den petrokemiska industrin. En av de större uthyrningsanläggningarna ligger nära Houston's hamn i Texas där många raffinaderier och

Servicekoncept för ökad tillväxt

Genom förvärv har Prime Service fått en ledande position på marknaden för maskinuthyrning i USA. Enbart under 1997 har

företaget förvärvat 7 företag, varav 5 efter Atlas Copcos förvärv, och öppnat nya anläggningar, vilket inneburit ytterligare 60 uthyrningsställen. Totalt finns över 160 anläggningar i USA.

Prime Service har ett antal kriterier som måste uppfyllas vid ett förvärv. Företaget ska vara lönsamt med ett produktsortiment som påminner om Primes. Vidare är det viktigt att den lokala marknaden inte domineras av en bransch. Ett riktmärke är att det bör vara en jämn fördelning mellan anläggnings- och industriföretag.

I samband med förvärven har Prime Service speciella projektgrupper för att snabbt genomföra olika åtgärder. En viktig aktivitet är att marknadsföra Primes tjänster via telemarketing för att utöka kundbasen. Företaget installerar också moderna informationssystem i de förvärvade anläggningarna för att ge en bra kundservice och få en effektiv administration av verksamheten.

kemiföretag finns. Hos vissa kunder har Prime även byggt upp en egen anläggning inne på kundens fabriksområde för att snabbt ge service på plats.

Företag inom processindustrin behöver periodvis stoppa produktionen för att utföra underhållsarbeten. Då produktionsstopp är mycket kostsamt är behovet av effektiv service speciellt stor. Prime har därför utvecklat ett speciellt servicekoncept Turnaround Central. Oavsett var i USA tjänsten efterfrågas kan en servicebil snabbt packas med den utrustning som behövs. Dessutom finns ett speciellt datasystem med en streckkodsfunktion. Varje verktyg som hämtas ut registreras tillsammans med den person som ska använda verktyget. Systemet innebär att det är lätt att lokalisera all utrustning som används i samband med underhållsarbeten.

Primes förebyggande underhåll är en annan viktig service under uthyrningsperioden. Över 500 servicemekaniker arbetar med att regelbundet underhålla alla verktyg. Under längre uthyrningsperioder besöker personalen kunderna och utför servicen på plats. Om det behövs, byts även utrustningen ut.

I takt med att Prime expanderar sin verksamhet geografiskt börjar även företaget attrahera nya kundgrupper, t ex filmbolagen i Hollywood som behöver arbetsplattformar vid inspelningar. Ett annat exempel är biltillverkarna som har behov av servicetekniker som kan underhålla produktionsutrustningen.

Primes utrustning är tillgänglig via fler än 160 uthyrningsställen i 20 stater. Alla anläggningar är länkade till ett gemensamt försäljningssystem.

Ny design minskar kostnader

Under 1997 har Airtec utvecklat en ny serie kompressorelement till Atlas Copcos oljeinsprutade kompressorer. Den nya serien omfattar både små (4 till 11 kW) och medelstora kompressorer (30–45 kW).

Utvecklingen av de små skruvelementen var inriktad på att avsevärt minska kostnaderna utan att behöva försämr

prestandan. Detta har åstadkommit genom att integrera olika funktioner, vilket resulterat i att antalet komponenter minskat kraftigt.

Samma princip för att uppnå en kostnadseffektiv design har tillämpats när det gäller utvecklingen av de medelstora kompressorelementen.

De nya kompressorelementen ökar prestandan och minskar driftkostnaderna genom lägre energiförbrukning. Dessutom är elementen mer tystgående.

För att öka kvaliteten och minska ledtiderna har Airtec också introducerat en helautomatisk process för tillverkning av rotor till de oljeinsprutade kompressorelementen.

Stark tillväxt för Atlas Copcos energisnåla kompressorer

VSD-kompressorer, med automatisk reglering av varvtal, blir en allt viktigare produktgrupp för divisionen Industrial Air. Försäljningsframgången beror på det speciella drivsystem som ser till att kompressorn alltid producerar rätt mängd luft, vilket minskar energiförbrukningen.

Företag kan göra stora kostnadsbesparingar genom att satsa på energisnåla produktionslösningar.

En traditionell kompressor förbrukar el hela tiden även då den inte producerar tryckluft. Med en VSD-kompressor kan energiförbrukningen däremot minska genom att den automatiskt anpassar kapaciteten till aktuellt produktionsbehov. VSD-tekniken är speciellt fördelaktig när behovet av tryckluft varierar, vilket gäller för majoriteten av installationerna.

En av kunderna på den schweiziska marknaden är TRISA. Företaget är en ledande tillverkare av olika hygienartiklar, t ex tandborstar och hårvårdsprodukter. Tryckluft används till många olika applikationer i produktionsprocessen. Genom att investera i VSD-kompressorer har företaget minskat energiförbrukningen med ca 20 procent.

I Chile har bland annat en av landets största vingårdar investerat i dessa kompressorer. Komprimerad luft används till att pressa saften ur vindruvorna.

Förvärv på växande marknad

Under 1997 förvärvade Atlas Copco Applied Compressor and Expander Technique det franska bolaget Thomé-Crépelle, som främst säljer högtryckskompressorer för tillverkning av PET-flaskor. Bolaget är den näst största leverantören inom detta snabbt växande segment.

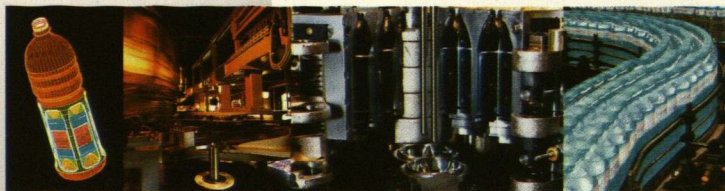
Nya miljöregleringar ökar kraven på att ersätta metall- och kartongförpackningar med biologiskt nedbrytbara plastförpackningar.

Atlas Copco Crépelle har utvecklat en komplett serie högtryckskompressorer, inklusive kringutrustning, speciellt anpassade för tillverkning av PET-flaskor.

Kompressorer för tillverkning av PET-flaskor är en snabbt växande marknad och har en årlig tillväxt med ca 10 procent. Med hjälp av tryckluft formas plasten till olika förpackningar. Tidigare användes förpackningstekniken nästan uteslutande för kolsyrade drycker, men idag används den även till ett 30-tal olika livsmedelsprodukter, t.ex. fruktjuice, mineralvatten och soja.

Allt fler dryckestillverkare börjar att använda PET-förpackningar. USA är den största enskilda marknaden idag och behovet av små plastförpackningar förväntas öka kraftigt de kommande åren. En annan tillväxtmarknad är Asien.

Atlas Copco-Crépelles dominerande marknad för högtryckskompressorer har varit Frankrike. Genom tillgången till Atlas Copcos världsomspännande sälj- och servicenät ökar nu möjligheterna att bearbeta många andra marknader.

Med hjälp av komprimerad luft formas plasten till olika förpackningar.

Stor potential för kvalitetsluft

Efterfrågan på oljefria och oljeinsprutade kompressorer var stark under 1997. Den ökade efterfrågan på kvalitetsluft bidrog även till att försäljningen av torkutrustning ökade.

Tillväxtpotentialen för systemlösningar med torkutrustning är stor. Kunderna efterfrågar ren och torr luft för att minska slitage på produktionsutrustningen. Vidare behövs kvalitetsluft för att hålla en hög precision på olika instrument och när tryckluften kommer i direkt kontakt med känsliga komponenter eller råvaror.

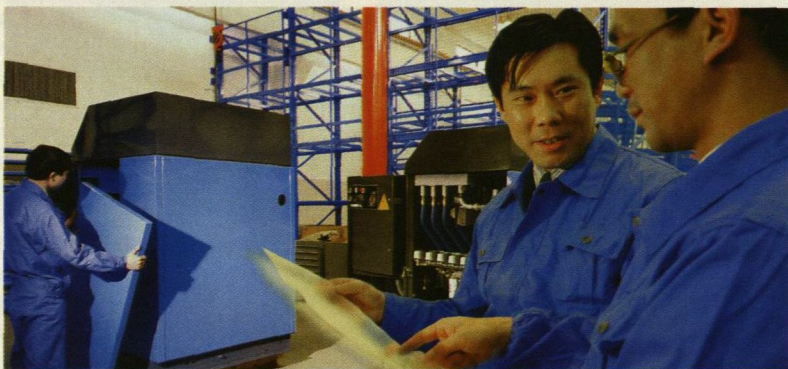
Sedan några år tillbaka utvecklar och tillverkar Atlas Copco även torkutrustning och filter. Under 1997 har Atlas Copco utvecklat en ny generation torkare med bland annat miljövänliga kylmedel som inte skadar ozonskiktet.

Under 1997 levererade Atlas Copco över 20 oljeinsprutade kompressorer och kyltorkare till textilföretaget Unifis anläggning i North Carolina, USA. Tryckluft används för att bli transporterade råvaror och för att manövrera vissa maskiner.

Ett annat exempel är TATA Chemicals i Indien som framställer gödningsmedel. Företaget har installerat oljefria kompressorer tillsammans med adsorptionstorkar.

Andelen Atlas Copco-kompressorer som levereras med integrerad torkutrustning ökar stadigt.

Lokal produktion av kompressorer i Kina

Shanghai Worthington Orient Compressor Co. kommer att tillverka oljeinsprutade kompressorer.

Under 1997 etablerades joint venture-bolaget Shanghai Worthington Orient Compressor Co. Det är det andra bolaget som bildas för lokal produktion av kompressorer i Kina. Sedan 1995 finns Wuxi Atlas Copco Compressor.

Under 1997 etablerade Worthington Creyssensac, ett bolag inom divisionen Industrial Air, och Shanghai General

Machinery Group bolaget Shanghai Worthington Orient Compressor Co. för att tillverka oljeinsprutade kompressorer i Shanghai, Kina. Nyckelkomponenter levereras från Europa, medan övriga komponenter köps in av lokala underleverantörer.

Förutom detta bolag finns Wuxi Atlas Copco Compressor för tillverkning av oljeinsprutade kompressorer i Kina. Bolaget har också en etablerad serviceorganisation med reservdelsförsäljning och

egna servicetekniker. Tillverkningen har successivt ökat och företaget har haft en stabil utveckling. Under året har Wuxi Atlas Copco Compressor börjat att introducera medelstora oljeinsprutade kompressorer.

Kompressormarknaden har haft en stadig tillväxt de senaste åren och det finns många lokala tillverkare i landet. Majoriteten av företagen tillverkar traditionella kolvkompressorer, men några har börjat satsa på de mer moderna oljeinsprutade skruvkompressorerna.

Stora oljeinsprutade kompressorer används inom den kinesiska verkstadsindustrin och inom många infrastrukturprojekt. Oljefria kompressorer efterfrågas av textil-, bil-, tobaks- och livsmedelsindustrierna.

Ytterligare en faktor som driver på efterfrågan är de utländska bolag som etablerar joint venture-bolag i Kina. De föredrar att utrusta dessa fabriker med välkända kompressorer av hög kvalitet.

God utveckling för transportabla kompressorer

Efterfrågan på transportabla kompressorer och generatorer har ökat kraftigt på den sydamerikanska marknaden. Det finns ett stort behov av att bygga vägar, vattenledningar samt transportnät för gas och el. Dessutom har tillverkningsindustrin ökat produktionskapaciteten.

På de flesta marknader har investeringar i infrastrukturen varit på en låg nivå under många år. Men Atlas Copco har hela tiden haft en lokal försäljningsorganisation på plats. Företaget är välkänt och det långsiktiga kundengagemanget har inneburit mycket starka kundrelationer.

Nu behöver många sydamerikanska

länder reparera och bygga vägar, bygga vattenledningar och avloppstunnlar samt anläggningar för att transportera gas och el. Det är den främsta anledningen till att nyförsäljningen av transportabla kompressorer och generatorer ökar.

Ett antal stora infrastrukturprojekt har startats. En 460 km lång pipeline för att transportera naturgas från Argentina till Chile är ett exempel. Transportabla kompressorer har använts vid själva anläggningsarbetet men även för testning och rengöring av ledningarna. Ett annat exempel är "Valle del Tuy-järnvägen" i Venezuela som nu börjar att byggas efter många års förseningar. Bakom projektet står ett internationellt joint venture av

anläggningsentreprenörer. Järnvägen går mellan huvudstaden Caracas och Valle del Tuy-området i sydväst.

God efterfrågan på gruvutrustning

Försäljningen av bergborrustrustning och lastare till gruvindustrin fortsatte att öka på flertalet marknader. Beslut fattades att avveckla verksamheten för tunnelborrningsmaskiner (TBM). Kostnader för denna omstrukturering belastade resultatet, som uppgick till 387 MSEK (396).

Affärsområdet ska vara ledande inom sina produktområden och erbjuda kompletta program av produkter samt eftermarknadstjänster som tillförsäkrar kunderna hög produktivitet. Marknadsbearbetning sker genom egna säljorganisationer samt externa distributörer. Tillväxt ska skapas genom fortsatt satsning på forskning och utveckling samt genom bättre bearbetning av nuvarande och nya marknader.

Strukturella förändringar

Under året beslutades att avveckla Atlas Copcos verksamhet för tunnelborrningsmaskiner (TBM). Stigortsbormaskiner och skärverktyg kommer att överföras till andra divisioner inom affärsområdet Anläggnings- och gruvteknik. 80 av divisionens 115 anställda påverkas av om-

struktureringen, vars kostnader har belastat 1997 års resultat.

Wagner-divisionen förvärvade under juni 1997 sin distributör i Sydafrika, Hubert Davis Ltd. Företaget som har integrerats i det sydafrikanska säljbolaget har 80 anställda.

Försäljning

Den fakturerade försäljningen ökade med 9 procent till 6 453 MSEK (5 921). Ordergången ökade med 13 procent till 6 652 MSEK (5 867). Större order på borrar- och lastutrustningar erhöles i Sydamerika, Australien, Afrika och Ryssland.

Resultat

Rörelseresultatet uppgick till 387 MSEK (396). Resultatet har belastats med en-

gångskostnader på 50 MSEK, som hänförs till omstrukturering av verksamheten inom Atlas Copco Robbins. Exklusive dessa omstrukturingskostnader blev rörelsemarginalen 6,8 procent (6,7).

Avkastningen på sysselsatt kapital uppgick till 12 procent (14).

Investeringar

Affärsrådets totala investeringar i fastigheter, maskiner och inventarier uppgick till 207 MSEK (211). De avsåg främst etablerandet av ett nytt centrallaboratorium för divisionen Atlas Copco Drilling Equipment i Örebro. Investeringar i hyresmaskiner uppgick till 254 MSEK.

Affärsutveckling

Efterfrågan på bergborrtrusning och lastare från gruvsektorn var fortsatt god på flertalet marknader, medan aktiviteten inom bygg- och anläggningssektorn var fortsatt svag.

Atlas Copco Rock Drilling Equipment erhöll under året betydande order på borrarustningar från underjordsgruvor i bl a Ryssland, Sydamerika och Afrika. Vid årsskiftet 1997/98 startade divisionen ett särskilt bolag för uthyrning av borrarustningar i Europa. Trots den svaga utvecklingen på anläggningsmarknaden hade divisionen en positiv försäljningsutveckling av större borrhjappar för anläggningsprojekt i södra Europa samt på vissa sydamerikanska och ostasiatiska marknader.

Craeliusdivisionen hade under året en god tillväxt i Nord- och Sydamerika samt i Australien. Leveranserna avsåg främst utrustning för prospektering av nya malmkroppar i befintliga gruvor.

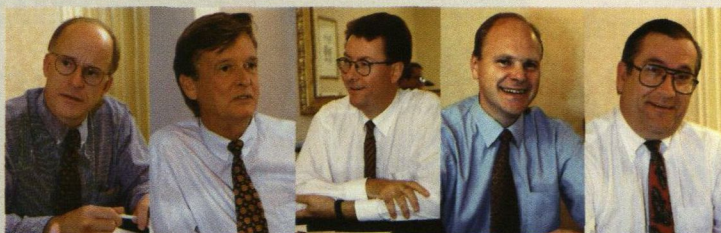
Unirocdivisionen genomförde ett omfattande investeringsprogram i sina fabriker i syfte att uppnå högre produktivitet och ett förbättrat materialflöde. Divisionens försäljning av sänkborrarustning för anläggningsprojekt ökade i framför allt USA och Japan.

Atlas Copco Construction Tools noterade under året en kraftigt ökad försäljning av hydraulisk demoleringsutrustning på de största europeiska marknaderna. Dessutom påbörjades leveranser av entreprenadutrustning till Prime Service för uthyrning på den amerikanska marknaden.

Atlas Copco Wagners massiva satsning på nyutveckling av produktprogrammet bidrog i hög grad till en kraftig försäljningsökning av lastare och truckar till underjordsgruvor. Under året genomfördes en omfattande omstrukturering av produktionen för att förkorta genomloppstiderna, förbättra materialflödet och öka produktionskapaciteten.

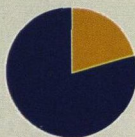
Utsikter för 1998

Den ekonomiska utvecklingen i Ostasien väntas under 1998 dämpa gruvindustrins investeringar över hela världen och försena stora anläggningsprojekt i regionen. Aktiviteten inom bygg- och anläggningssektorn väntas bli fortsatt svag. Vikande metallpriser väntas dock påverka gruvsektorn att förbättra produktiviteten, vilket ökar möjligheterna att sälja ny utrustning.

Kjell Carlsson Freek Nijdam Lars Renström Claes Ahrengart James Henderson

Affärsområde Anläggnings- och gruvteknik utvecklar, tillverkar och marknadsför bergborrverktyg, tunnel- och gruvutrustning, borrhagnar, entreprenad- och lastutrustning samt geoteknisk borrarustning. Produkterna marknadsförs till bygg- och anläggningsföretag, stenbrott och gruvor över hela världen. Affärsområdet har fabriker i Sverige, USA, Kina och Sydafrika.

Anläggnings- och gruvteknik

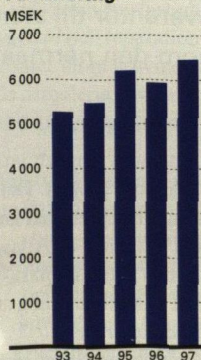
■ Andel av Gruppens totala fakturering 21%

I affärsområdet Anläggnings- och gruvteknik ingår följande divisioner:

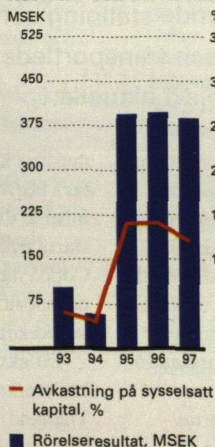
- Atlas Copco Rock Drilling Equipment, chef *Kjell Carlsson*
- Atlas Copco Craelius, t f chef *Freek Nijdam*, från augusti 1998 *Björn Rosengren*
- Uniroc, chef *Lars Renström*
- Atlas Copco Construction Tools, chef *Claes Ahrengart*
- Atlas Copco Wagner, chef *James Henderson*

	1997	1996
Fakturerad försäljning, MSEK	6 453	5 921
Rörelseresultat, MSEK	387	396
Avkastning på sysselsatt kapital, %	12	14
Investeringar, MSEK	207	211
Antal anställda	5 058	5 143

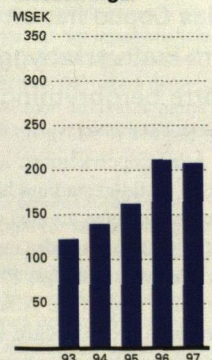
Fakturering

Resultat och avkastning

Investeringar*

*exklusive hyresmaskiner

Satsning på internationella projekt

Atlas Copco har en ledande ställning som leverantör till stora internationella infrastrukturprojekt som kraftverksbyggen och transportleder. Inom den närmaste femårsperioden är fler än 300 större bergbrytningsprojekt aktuella.

Då Atlas Copco kommer med i dessa projekt på ett tidigt stadium har företaget stora möjligheter, att med sitt breda bergbrytningskunnade, bidra med optimala och lönsamma lösningar för kunden. I ett stort antal projekt har Atlas Copco även utsett egna projektledare, som fungerar som samarbetspartner med de internationella entreprenörerna.

Projektiderna kan ofta förkortas genom att bergborrningstekniken blir allt effektivare, bl a genom Atlas Copcos serviceorganisation. Atlas Copco erbjuder också alternativa kommersiella lösningar för att minska entreprenörens risk för

negativt kassaflöde, som normalt inträffar i början av alla stora projekt. Det innebär i sin tur att entreprenören kan starta nya projekt tidigare. För Atlas Copco medför det en starkare marknadsposition med ökad försäljning av servicekontrakt och reservdelar.

Ett aktuellt internationellt projekt är kraftverksbygget Lam Ta Khong i Thailand, där en italiensk och en spansk entreprenör är engagerade tillsammans med en lokal entreprenör. Till detta projekt har Atlas Copco under året bland annat levererat tre underjordsriggar, två ovanjordsriggar och två schaktsänkings-

för service av all utrustning.

maskiner, tre lastmaskiner, ett flertal transportabla kompressorer samt bergborrverktyg och lätta handhållna entreprenadmaskiner. Dessutom har kontrakt tecknats

Genombrott i Europa för demoleringsutrustning

Demoleringsutrustningen finkrossar betongen så att stål och betong lätt kan separeras och återanvändas.

Atlas Copco Construction Tools monterade under 1997 en mycket kraftig volymökning för monterade hydraulhammare. På den viktiga tyska marknaden var ökningen 50 procent trots att den totala marknaden minskade där. Efterfrågan i Europa på dessa maskiner väntas under de närmaste åren växa med 10 procent per år.

Under 1997 har allt fler beställningar på hydraulhammare kommit från maskinuthyrningsföretag i Tyskland, Frankrike, Italien och Spanien. Divisionen har hittills koncentrerat marknadsbearbetningen till Europa, som svarat för 80 procent av orderingen, men endast utgör ungefär en tredjedel av världsmarknaden. Potentialen för ökad försäljning är därmed stor, bla i Nordamerika. Divisionen har börjat att leverera till Prime Service i USA för uthyrning på den amerikanska marknaden.

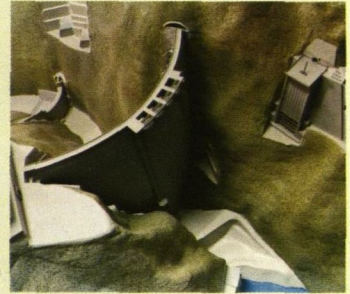
Demoleringsutrustning utgörs av spett

och rivnings- och krosstänger monterade på olika typer av bärare och används av anläggningsentreprenörer för att krossa större stenar vid grävningsarbeten, av operatörer av stenbrott, av byggtreprenörer vid rivning av fastigheter och för ombyggnad och reparation av broar och vägar samt inom gruvindustrin.

För demolering av betongkonstruktioner med armeringsjärn utrustas bärarna alltmer med rivnings- och krosstänger som finkrossar betongen så att stål och betong lätt kan separeras för återanvändning. Denna miljöanpassade metod möter kraven på varsam demolering och väntas få stor användning i Centraleuropa och krisährjade länder, där behovet för återuppbyggnad är stort.

Förstärkningsborrning – ett tillväxtområde

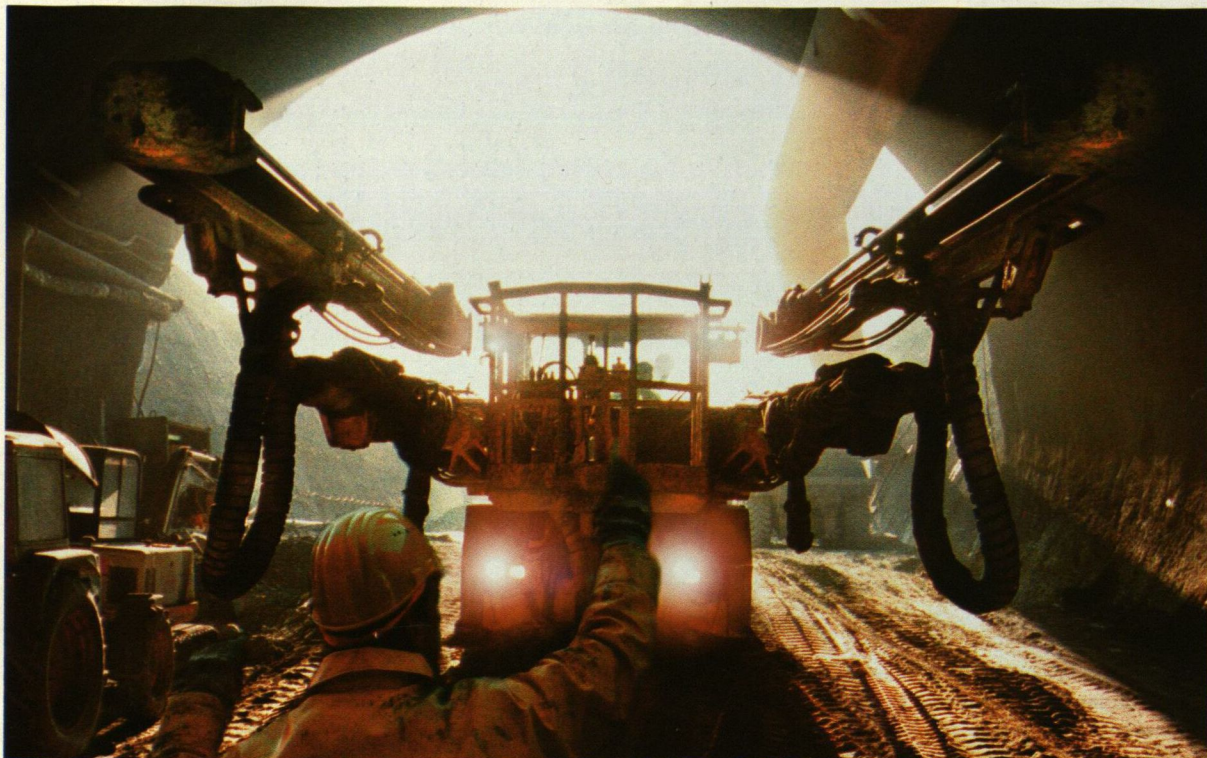
Under senare år har efterfrågan ökat på Atlas Copco Craelius borrar för injektionsborrning. Utrustningen används för att tätta och förstärka berggrunden i syfte att förhindra läckage från kraftverksdammar.

Till kraftverksprojektet Berke i sydöstra Turkiet har divisionen under sommaren 1997 levererat nio borrar för roterande borrning samt tillbehör som borrar och borkronor.

Det planerade projektet kommer att omfatta ett underjordiskt kraftverk med en 210 meter hög och 270 meter lång damm. För att genomföra projektet krävs noggranna geologiska undersökningar av berggrunden samt sk draperiborrning under och på sidorna av dammen för att förstärka och tätta den. Baserat på vattenförlustmätningar som görs i hålen, bestäms hur tätt injektionshålen behöver borraras. Beräkningar visar att 3000–4000 hål med 60 meters djup behöver borraras, men om mätningarna visar att vatten tränger genom kalkstensgrunden kan antalet hål behöva fördubblas.

Den turkiska entreprenören valde Craelius borrar för kärnborrning därför att de är kompakta och möjliggör snabb hantering av borrarstål i de små tunnarna. De kännetecknas dessutom av hög prestanda och är mycket väl anpassade ur arbetsmiljösynpunkt för operatörerna.

Europeisk satsning på uthyrning av borrhigar

Atlas Copco har hyrt ut borrhigar till ett anläggningsprojekt för en snabbtågslinje mellan Frankfurt och Köln i Tyskland.

Atlas Copco Rock Drilling Equipment började vid årsskiftet att hyra ut borrhigar i Europa. Uthyrningen är ett komplement till försäljningen. Genom hyreskontrakten garanteras kunderna tillgång till senaste teknik, hög utnyttjandegrad samt löpande utbildning av operatörer.

Den nya verksamheten ger en bredare och mer lönsam marknadstäckning samt ett jämnare kassaflöde. Den bedrivs på europeisk basis för att uppnå så hög uthyrningsgrad som möjligt. Säljbolagen i Europa har ansvar för försäljningen av hyreskontrakten samt för underhåll och utbildning. Till kontrakten knyts även försäljning av bergborrverktyg.

Till hyreskontrakten knyts även försäljning av bergborrverktyg.

säljning av bergborrverktyg.

Det ökade behovet att hyra borrhigar beror på att marknaden förändrats och att den tekniska utvecklingen för borrhigar går mycket snabbt. Stora anläggningsentreprenörer har ofta behov av extra kapacitet under begränsad tid och gruv-entreprenörer kan behöva en speciell rigg för tex borring av en ny gruvort. Genom att hyra borrhigar kan även mindre entreprenörer åta sig jobb som de annars inte haft resurser till. Dessutom har de möjlighet att efter viss tid köpa utrustningen, om de har god beläggning och därmed finner det mer lönsamt.

Redan tidigare har säljbolagen i mindre utsträckning hyrt ut borrhigar. I Tyskland har det skett tex för anläggning av järnväg för snabbtåg mellan Köln och Frankfurt. Ett flertal entreprenörer har hyrt stora borrhigar för varierande tidsperioder under anläggningstiden då över 20 tunnlar ska borras och sprängas.

Sänkta produktionskostnader och ökad kapacitet

Inom Atlas Copco Wagner pågår en omfattande omstrukturering av produktionen av lastare och truckar vid fabriken i Portland, USA. Detta innebär att ledtiderna har halverats, samtidigt som kundservicen ökat.

En långsiktig satsning på utveckling av nya gruvlastare och truckar har inneburit att konstruktionen av de olika modellerna anpassats för rationell tillverkning och montering. Målet är att större delen av försäljningen inom några år ska utgöras av produkter som inte är äldre än fem år.

Investeringar i ny rationell maskinutrustning samt ett förbättrat materialflöde i kombination med inköp av halvfabrikat har inneburit att genomloppstiderna för tillverkning av delar och komponenter halverats. Detta innebär även att fabriken produktionskapacitet ökar väsentligt.

Monteringen av de olika modellerna organiseras i specialiserade grupper, dit leverans av delar och komponenter sker enligt "just-in-time" konceptet. Detta innebär att centrallagret kan avvecklas och ledtiderna förkortas. Monteringstiden för en lastare eller truck kan genom dessa åtgärder minskas från 80 dagar till 30 dagar, vilket stärker Wagners ställning på marknaden.

Rationaliseringar i fabriken har inneburit att genomloppstiderna i tillverkningen har halverats.

Samarbetsavtal med kanadensisk gruva

Secoroc Canada/Uniroc tecknade under året ett långsiktigt samarbetsavtal med en av Canadas största gruvor, Brunswick Mining and Smelting Co, som bryter koppar, bly, zink och silver.

Avtalet innebär att Secoroc nu är ensam leverantör av borrstål till gruvans 16 jumborriggar samt av borrhämmare och borrkronor till dess 13 sänkborrhjuggar.

Tidigare har gruvan haft tre leverantörer av bergborrverktyg. Förutom leverans av produkter omfattar avtalet också service i form av slipning av borrkronorna.

Genom avtalet uppnår båda parter stora

fördelar i form av gemensam produkt- och applikationsutveckling, lägre kostnader och optimala logistiklösningar.

God efterfrågan från fordonsindustrin

Försäljningen av industriverktyg och monteringsystem till fordonsindustrin hade en positiv utveckling under 1997. För att erbjuda kunderna ett bättre produktutbud och korta leveranstiderna bildades en ny division, Alliance Tools, genom ett samgående mellan Chicago Pneumatic och Desoutter. Resultatet exklusive engångsposter ökade med 31 procent till 942 MSEK (719).

Affärsområdet strävar efter att vara en ledande leverantör av pneumatiska och elektriska verktyg samt system och utrustningar för produktion. Produkterna vänder sig till framför allt tillverkande industri och byggindustri över hela världen.

Verksamheten ska inriktas på stadig tillväxt och god lönsamhet.

Strukturella förändringar

Fr o m den 1 januari 1998 har en ny division, Alliance Tools, bildats. Divisionen utgörs av de tidigare divisionerna Chicago Pneumatic, Desoutter och Georges Renault. Alliance Tools kommer att samordna produktutveckling, produktion och

administration mellan de tre enheterna, medan marknadsföring och försäljning med separata varumärken kommer att skötas av respektive enhet.

Försäljning

Den fakturerade försäljningen ökade med 15 procent till 9 316 MSEK (8 128). Orderingen steg med 13 procent till 9 334 MSEK (8 280). Försäljningen av tryckluftswerktyg ökade på de europeiska marknaderna samt i Nordamerika, Brasilien och Japan. Även för elverktyg var försäljningsutvecklingen positiv.

Resultat

Rörelseresultatet, exklusive engångskostnader, ökade med 31 procent till 942 MSEK (719), motsvarande en rörelsemarginal på 10,1 procent. Engångsposterna 1996 uppgick till 117 MSEK. Avkastningen på systerföretags kapital uppgick till 13 procent (12).

Investeringar

Affärsområdets totala investeringar i fastigheter, maskiner och inventarier uppgick till 279 MSEK (309). Årets investeringar avsåg framför allt maskiner för effektivitetsförbättringar, t ex Milwaukeees investering i en automatisk process för tillverkning av sågblad.

Affärsutveckling

Milwaukee Electric Tools försäljning av elverktyg och tillbehör på den nordamerikanska marknaden ökade totalt sett, men mattades något mot slutet av året. En ökning noterades även på övriga geografiska marknader, framför allt i Latinamerika och Europa.

Atlas Copco Electric Tools ökade sina marknadsandelar under senare delen av året i Europa, särskilt på hemmamarknaden i Tyskland. Försäljningen av elverktyg på den kinesiska marknaden ökade successivt under året.

Atlas Copco Industrial Tools and Equipment noterade de största försäljningsökningarna inom affärsområdet. Divisionen stärkte sin ledande ställning som leverantör av verktyg och system till fordonsindustrin, men ökade även sina marknadsandelar inom andra branscher.

Försäljningsutvecklingen för den nybildade divisionen Alliance Tools, bestående av Chicago Pneumatic, Desoutter och Georges Renault, var gynnsam för verktyg till fordonsindustrins eftermarknad, medan försäljningen av industriverktyg minskade något.

Utsikter för 1998

Efterfrågan på industriverktyg och monteringsystem väntas ligga kvar på en god nivå framför allt inom fordonsindustrin. Även för elverktyg förutses en ökad efterfrågan.

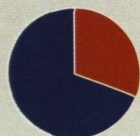
Richard Grove

Paolo Duca

Peter Möller

Necip Soyak

Affärsområdet Industri teknik utvecklar, tillverkar och marknadsför pneumatiska och elektriska kraftverktyg, monteringsystem samt driv- och styrsystem. Affärsområdet har fabriker i Sverige, Frankrike, Storbritannien, Tyskland, USA, Kina och Indien.

Industri teknik

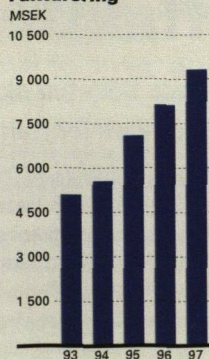
■ Andel av Gruppens totala fakturering 31%

I affärsområdet Industri teknik ingår följande divisioner:

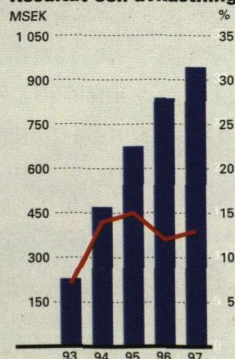
- Milwaukee Electric Tool, chef *Richard Grove*
- Atlas Copco Electric Tools, t f chef *Paolo Duca*
- Atlas Copco Industrial Tools and Equipment, chef *Peter Möller* (fr o m 1 februari 1998)
- Alliance Tools, chef *Necip Soyak*

	1997	1996
Fakturerad försäljning, MSEK	9 316	8 128
Rörelseresultat, MSEK	942	836
Avkastning på sysselsatt kapital, %	13	12
Investeringar, MSEK	279	309
Antal anställda	7 898	8 119

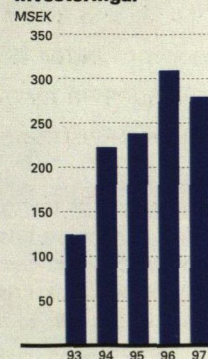
Fakturering

Resultat och avkastning

Investeringar

— Avkastning på sysselsatt kapital, %
■ Rörelseresultat, MSEK

Ny plattform för effektivare flöden

Chicago Pneumatics flytt från nordöstra till södra USA har skapat en bra plattform för att effektivisera verksamheten. Funktioner som inte tillhör kärnverksamheten läggs nu ut på underleverantörer och projekt för att införa en mer kundorderstyrd produktion pågår.

Företagets nya hemvist Rock Hill, South Carolina, ligger i en mycket expansiv region, vilken idag rankas som ett av USAs främsta affärscentra. Många företag inom t ex bilindustrin, elektronikindustrin och anläggningssektorn finns där. Regionen

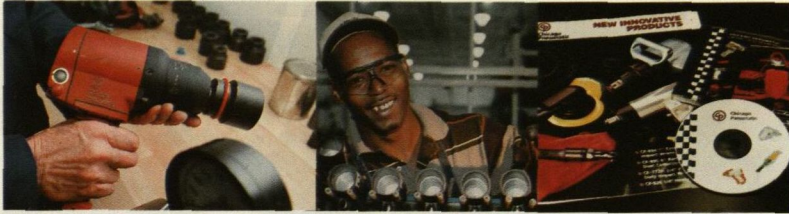
ligger mycket strategiskt till ur distributionssynpunkt; dels nära de stora motorlederna som korsar landet; dels nära en internationell flygplats med täta avgångar till Europa. Vidare stödjer de lokala myndigheterna i Rock Hill näringslivet med

bland annat fri utbildning av montörer och hjälp vid rekrytering.

Chicago Pneumatics anläggning i Rock Hill är en mycket modern anläggning. Den byggdes på 8 månader och har planerats med utgångspunkt från företagets krav på en flödesorienterad och flexibel arbetsorganisation. Detta har gjort att fabriksytan minskat avsevärt jämfört med tidigare. Samtidigt har personalbehovet minskat med över 40 procent genom att företaget organiserats på ett mer flödesorienterat sätt.

Andra åtgärder företaget genomför för att öka effektiviteten är att lägga ut

Slående mutterdragare är en av de produkter Chicago Pneumatic inriktar resurserna på. Under 1997 lanserade företaget produkter för både anläggningsentreprenörer och bilverkstäder.

funktioner som inte tillhör kärnverksamheten på underleverantörer, tex gjutning av komponenter, härdning av verktygsdetaljer och fabriksunderhåll.

Företaget har också startat ett antal projekt för att minimera ledtider och lager samt att förbättra produktkvalitet och kundservice ytterligare. Bland annat

kommer produktionen att bli helt kundorderstyrd för att få ett så effektivt flöde som möjligt. Vidare kommer äldre produktionsutrustning att successivt bytas ut mot moderna fleroperationsmaskiner.

Alliance Tools – en ny division

Under hösten 1997 beslutades att renodla verksamheten ytterligare. Tillsammans med Desoutter och Georges Renault bildade Chicago Pneumatic den nya divisionen Alliance Tools. Syftet är att förbättra synergierna mellan enheterna genom att skapa bättre förutsättningar att dela utvecklings- och produktionsresurser. Marknadsföring och positionering av respektive varumärke sköts separat. Detta innebär att Chicago Pneumatic inriktar resurserna på slående mutterdragare, hammare och kompressionsverktyg. Georges Renault fokuserar på slipmaskiner och monteringsystem och Desoutter på skruvdragare och bormaskiner.

Desoutter stärker positionen inom vitvaruindustrin

Desoutter har utvecklat en speciell skruvdragare som förväntas få ett starkt gehör från den viktiga vitvaruindustrin. Ett vanligt problem när hushålls- eller elektronikprodukter monteras är att godset skadas. Oftast beror det på att de ömtåliga förbanden skruvas åt för hårt vilket innebär att det blir en inbukting eller spricka i godset.

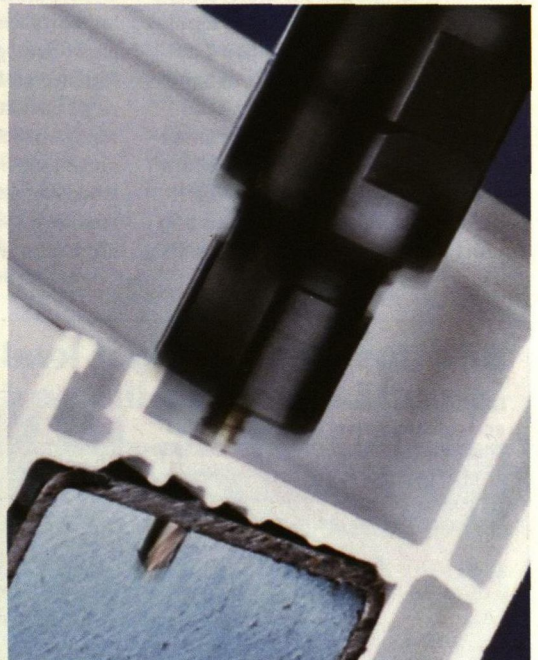
Sedan något år tillbaka är Desoutters inriktning att erbjuda skruvdragare till företag som tillverkar främst hushållsprodukter inom vitvaruindustrin och elektronikprodukter. Målet är att bli marknadsledande inom detta segment.

Kraven på den nya skruvdragaren som kan variera styrkan på åtdragningsmomentet på ett enkelt sätt är mycket höga. Till en början dras skruven åt med full kapacitet. När skruven nästan är helt åtdragen känner verktyget av det för-

handsinställda läget och minskar trycket så att skruven dras åt exakt så mycket som behövs utan att skada godset.

Denna finess är speciellt lämplig för montering av tunna plåtskivor med hjälp av självgående skruvar, tex när en lackerad dörrdetalj ska fästas på ett kylskåp. En skada i den tunna plåten kan förstöra hela kylskåpet. Ett annat exempel är när en plastkåpa till en dator ska monteras. Är trycket för hårt kan gångorna gå sönder eller att det blir sprickor i plasten.

Introduktionen av den nya skruvdragaren utökar Desoutters omfattande serie med moduluppbyggda verktyg. För kunderna innebär det ökad flexibilitet

och snabb uppgradering av verktygen utan att behöva köpa helt nya. För Desoutter innebär det lägre lagerkostnader för reservdelar och framför allt ett brett produktsortiment med över 300 modeller.

Tillbehör ger ökad tillväxt

Tillbehörsmarknaden för kraftverktyg i USA beräknas vara värd över 2 miljarder USD och för hela världen 7 miljarder. Milwaukee Electric Tool har insett betydelsen av tillbehör och erbjuder ett av de bredaste sortimenten på marknaden. Tillväxten på företagets tillbehörsförsäljning i USA beräknas vara nästan dubbelt så hög jämfört med branschens genomsnitt.

Genom att erbjuda ett komplett tillbehörssortiment har Milwaukee etablerat nära och långsiktiga kundrelationer. Jämfört med kraftverktyg är vinstmarginalerna på de flesta tillbehör avsevärt högre. Många tillbehör är dessutom förbrukningsvaror. Sett över hela verktygets livslängd kan det innebära att användaren spenderar avsevärt mer pengar på tillbehör jämfört med den initiala kostnaden

för verktyget.

Milwaukees ambition är att erbjuda alla tillbehör som behövs till verktygssortimentets olika applikationsområden. Företaget har över 3 500 tillbehör; tex mejslar till skruvdragare, sågblad, batterier och diamanborrhörlor.

Företaget lägger stor vikt vid att marknadsföra ett komplett sortiment, med både verktyg och tillbehör, så att användaren kan göra ett bra jobb. Företaget erbjuder också distributörer regelbundet olika incitament för att köpa in och marknadsföra verktyg och tillbehör tillsammans.

Milwaukee kommer att fortsätta att växa inom tillbehörsområdet i USA och övriga världen. Det kommer att ske genom såväl offensiv produktutveckling och marknadsföring som ett utökat samarbete med andra divisioner inom affärsområdet Industrietechnik.

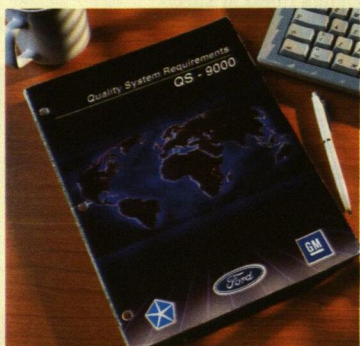
För att öka kapaciteten investerar Milwaukee i både produktion och distribution. Under 1998 planerar företaget att göra ytterligare investeringar.

Bilindustrin inför eget kvalitetssystem

De stora biltillverkarna har utvecklat ett eget kvalitetssystem som ställer tydliga krav på underleverantörer. Atlas Copco är den första verktygsleverantören som uppfyller dessa krav. Certifiering enligt QS-9000 beräknas ske under 1998.

Målet med kvalitetssystemet är att skapa en gemensam bas för kontinuerliga förbättringar, förebyggande av fel, etc.

Under 1997 har Atlas Copco Industrial Tools and Equipment tagit fram en första version av manualen enligt det nya kvalitetssystemet. Inriktningen har bland annat varit att skapa en noggrann kvalitetsplanering inom produktutveckling och produktion. Vidare har divisionen börjat mäta kundtillfredsställelse på ett systematiskt sätt i Tyskland, Frankrike och USA. Genom att införa statistiska mätmetoder ökar möj-

ligheterna att säkerställa en jämn kvalitetsnivå i produktionsprocessen.

Lokal närvaro i Vietnam avgörande faktor

Bilindustrins efterfrågan på kraftverktyg och monteringsystem var stark under 1997. Stora biltillverkare etablerar nu lokala fabriker i utvecklingsländer. Ett exempel är Ford som har byggt en monteringsanläggning i Vietnam där Atlas Copco Industrial Tools and Equipment är exklusiv leverantör av industriverktyg.

Kraven på underleverantörerna att erbjuda global service ökar. Med en världsspännande försäljnings- och serviceorganisation kan Atlas Copco Industrial Tools and Equipment erbjuda service oavsett var fabriken finns i världen. I Vietnam har joint venture-bolaget Atlas Copco Diethelm, som enda utländska bolag, fått tillstånd att erbjuda lokal service och reservdelar. Den lokala närvaron var avgörande när Ford Vietnam Ltd valde Atlas Copco.

Landet bygger upp ett vägnät och de flesta fordonen används för yrkestrafik, till exempel bussar och lastbilar. Totalt säljs 25 000 motorfordon varje år i Vietnam. I september 1997, monterade Ford det första fordonet på Hai Duong-fabriken nära Hanoi. Företaget kommer att montera 1 000 minibussar, skåpbilar och lätta-

Atlas Copco har levererat över 300 verktyg till Fords fabrik i Vietnam.

re lastbilar under 1998. År 2002 förväntas företaget ha en årlig produktionskapacitet på upp till 7 000 enheter per skift.

Atlas Copco har levererat över 300 verktyg till Ford-fabriken, främst pneumatiska mutter- och skruvdragare. Dessutom har Ford installerat oljefria kompressorer från Atlas Copco. Detta projekt är ett exempel på ett gränsöverskridande samarbete. I London har Ford speciella projektgrupper med ansvar för anläggning av monteringsfabriker i ut-

vecklingsländer. I samarbete med Atlas Copcos brittiska säljbolag har Ford standardiserat rutinerna för inköp av verktyg. Bland annat finns en förteckning på verktyg för olika applikationer med enhetliga priser. Atlas Copcos lokala resurser i Sydostasien leder projektet och produktutbildningen genomförs lokalt med stöd från Atlas Copco Diethelm.

Positionering av varumärken bidrog till ökad försäljning

Atlas Copco Electric Tools satsar på ett strategiskt marknadsföringsprogram för bolagets två varumärken. AEG-varumärket marknadsförs till småföretagare, medan Atlas Copco-varumärket positioneras mot industriella användare. Satsningen har bidragit starkt till en ökad försäljning.

Priskonkurrensen är hård på marknaden för elverktyg. En starkt bidragande orsak är importen av lågprisverktyg från Fjärran Östern som vänder sig till priskänsliga privatpersoner.

Atlas Copco Electric Tools har valt att inte inrikta sig på detta marknadssegment. Målgruppen är istället mer professionella användare, vilket innebär att företaget utvecklar bästa möjliga verktyg för

en speciell applikation snarare än att priskonkurrera.

AEG-verktygen är främst till för småföretagaren som använder verktyget under kortare perioder i sitt arbete. Därför finns krav på att verktygen ska vara mångsidiga och lämpliga att använda i olika arbetssituationer.

Atlas Copco-verktygen är mer specialiserade och har den högsta prestandan. Vad som däremot är gemensamt för båda varumärkena är ett skickligt system för att underlätta bytet av t ex sågblad eller slipskivor.

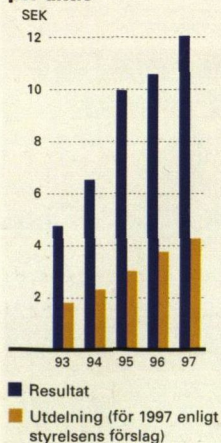
Försäljningen av AEG-verktygen sker främst via leverantörer av byggnadsmaterial

och byggvaruhus där butiksexponeringen är mycket viktig. När det gäller Atlas Copco-verktygen sker försäljningen främst via specialiserade distributörer.

Atlas Copco-aktien

Resultat och utdelning per aktie

Aktiekapital

Atlas Copcos aktiekapital uppgick vid årsskiftet 1997/98 till 917 579 600 SEK fördelat på 183 515 920 aktier, var och en på nominellt 5 SEK. A-aktien har en röst medan B-aktien har en tiondels röst. Börsposten uppgår till 100 aktier. Antal aktieägare uppgår till 33 831. Andelen aktier som ägs av institutioner beräknas till 59 procent. De 10 största ägarna svarar för 48 procent av rösterna och 43 procent av antalet aktier. Antal utlandsägda aktier uppgår till 33 procent (37), vilket svarar mot 30 procent (34) av rösterna. Andel aktier i respektive land framgår av tabell på denna sida.

Fördelning av aktier och röstetal

Aktieslag	Antal aktier	% av röster	% av kapital
Serie A	122 497 590	95,3	66,8
Serie B	61 018 330	4,7	33,2
Totalt	183 515 920	100,0	100,0

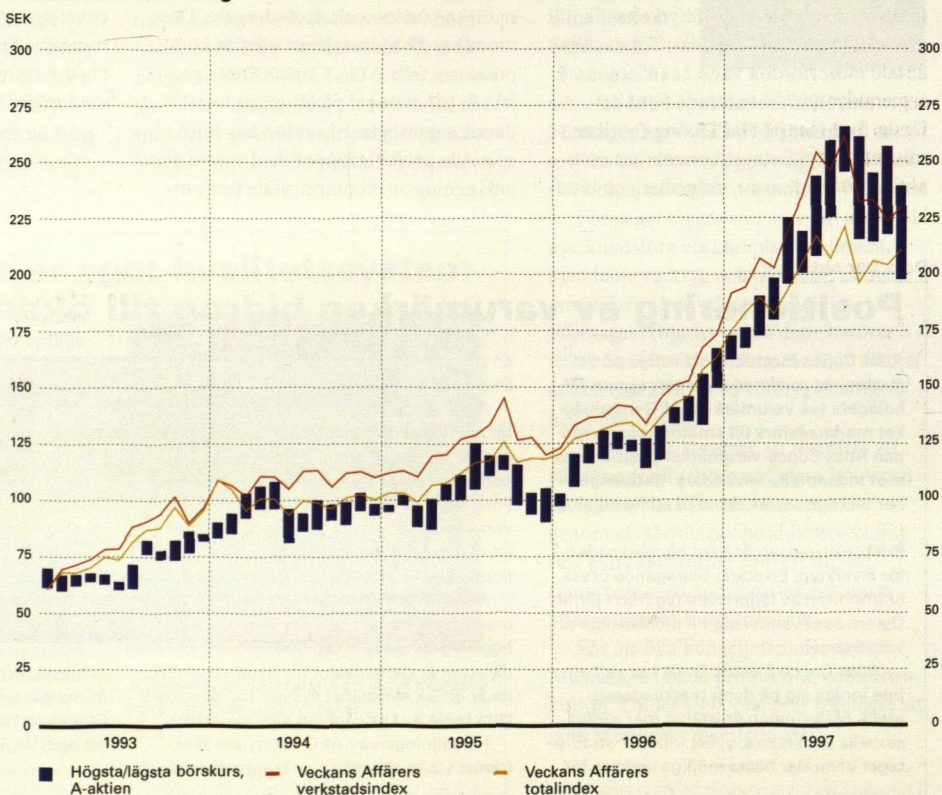
Aktieägarstruktur 1997

Antal aktier	% av aktieägare	% av kapital
1 - 500	73,4	2,3
501 - 2 000	20,3	3,7
2 001 - 10 000	4,7	3,5
10 001 - 50 000	0,9	4,0
50 001 - 100 000	0,2	2,9
>100 000	0,5	83,6
Totalt	100,0	100,0

De största utländska ägarländerna

	% av röster	% av kapital
Storbritannien	13,3	12,1
USA	8,4	11,1
Belgien	2,5	2,3
Frankrike	2,1	1,6
Luxemburg	1,0	1,4
Övriga	3,0	4,0
Totalt	30,3	32,5

Börskursens utveckling

Största aktieinnehav efter röstetal enligt VPC

	Antal aktier	i % av röster	i % av kapital
Investorkoncernen	25 947 000	20,2	14,1
Sparbankernas Aktie- och Allemansfonder	24 020 500	12,2	13,1
Allm Pensionsfonden, Fjärde Fondstyrelsen	4 368 950	3,4	2,4
SPP Gruppen	6 397 070	3,1	3,5
Föreningsbankens fonder	3 595 800	2,0	2,0
Trygg Hansa Gruppen	3 147 708	1,9	1,7
Skandiagruppen	2 982 154	1,4	1,6
SHB Gruppen	2 815 899	1,4	1,5
Nordbanken fonder	4 133 650	1,2	2,3
Allm Pensionsfonden, Femte Fondstyrelsen	1 575 700	1,2	0,9
	78 984 431	48,0	43,1
Övriga	104 531 489	52,0	56,9
Totalt	183 515 920	100,0	100,0

Tabellen visar de största aktieägarna som är direktregistrerade hos VPC, februari 1998.

Utdelningspolitik

Styrelsens uppfattning är att utdelningen till aktieägarna skall uppgå till 30–40 procent av vinsten per aktie.

Företagets strävan är att täcka större delen av den lämnade utdelningen med utdelningsintäkter från de utländska dotterbolagen.

Om styrelsens förslag till utdelning av 4:25 SEK fastställs kommer utdelningstillväxten för 5-årsperioden 1992–1997 att uppgå till 22 procent. Under samma period har utdelningen i genomsnitt uppgått till 34,5 procent av vinsten per aktie. Förslagen utdelning i procent av eget kapital är 5,7 procent (5,8).

Data per aktie

SEK	1992	1993	1994	1995	1996	1997	Genomsnittlig årlig tillväxt 92–97, %
Resultat ¹⁾	3:35	4:74	6:51	9:93	10:56	12:03	29
Utdelning	1:60	1:80	2:30	3:00	3:75	4:25 ²⁾	22
Utdelning, % ³⁾	47,8	38,0	35,4	30,2	35,5	35,3	
Börskurs, 31 dec A	67	83	95	102	165	237	29
Börskurs, 31 dec B	66	82	95	100	166	237	
Högsta börskurs A	67	86	108	125	167	266	
Lägsta börskurs A	44	60	81	87	97	161	
Genomsnittlig börskurs A	57	70	94	103	127	214	
Eget kapital ⁴⁾	42	46	51	58	65	74	12
Direktavkastning, % ⁵⁾	2,8	2,6	2,4	2,9	3,0	2,0	
P/E-tal under året ⁶⁾	16,9	14,9	14,5	10,4	12,0	17,8	
P/S-tal under året ⁷⁾	0,64	0,68	0,83	0,77	0,93	1,31	

¹⁾ Resultat efter finansiella poster med avdrag för full skatt och minoritetsandelar, dividerat med genomsnittligt antal aktier.

²⁾ Enligt styrelsens förslag.

³⁾ Utdelning i procent av resultatet per aktie.

⁴⁾ Eget kapital och minoritetsintressen dividerat med antal aktier.

⁵⁾ Utdelning i procent av verksamhetsårets genomsnittliga börskurs.

⁶⁾ Price/Earnings. Verksamhetsårets genomsnittliga börskurs i relation till resultatet per aktie enligt not 1.

⁷⁾ Price/Sales. Verksamhetsårets genomsnittliga börskurs i relation till försäljningen per aktie.

Omsättning

Atlas Copco-aktien var den 20:e (18) värdemäsigst mest omsatta på Stockholms Fondbörs under 1997. Totalt omsattes 79 206 125 aktier, varav 49 357 144 A och 29 848 981 B, vilket motsvarar ett värde på 16 840 MSEK (13 509). I genomsnitt omsattes 318 097 aktier (423 364) per börsdag. Omsättningshastigheten, dvs graden av likviditet, låg under 1997 på 49 procent (52) att jämföra med hela börssnittet på 66 procent (65). Handeln med Atlas Copco-aktien visade to m november 1997 en nettoimport på 461 MSEK (1996 helår: nettoexport 664 MSEK).

Kursutveckling

Atlas Copco-aktiens börskurs var den 31 december 1997 237 SEK. Totalt för året ökade A-aktien med 44 procent. Börsindex ökade med 25 procent och verkstadsindex ökade med 29 procent.

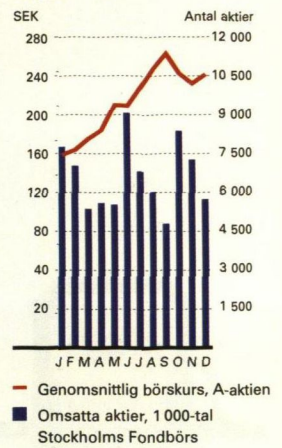
Den årliga genomsnittliga totalavkastningen, dvs summan av kurstillväxt och utdelning, under de senaste fem åren var 31 procent och för de senaste 10 åren 29 procent. Motsvarande avkastning för Stockholms Fondbörs i sin helhet var 29 procent respektive 19 procent.

Börsvärde

Börsvärdet den 31 december var 43 463 MSEK (30 341), vilket motsvarar 2,4 procent (1,9) av det totala börsvärdet på Stockholms Fondbörs.

Utländska börser

Atlas Copco-aktien finns sedan ett antal år till-

Kursutveckling/omsatta aktier 1997

baka noterad på fondbörserna i London, Frankfurt, Düsseldorf och Hamburg.

ADR-program i USA

För att öka Atlas Copco-aktiens tillgänglighet för amerikanska investerare finns sedan 1990 ett ADR-program (American Depositary Receipt) etablerat i USA. Detta innebär att såväl A- som B-aktier finns tillgängliga som depåbevis i USA utan formell börsregistrering. En ADR motsvarar en aktie. Depåbank är Citibank N. A. Vid årsskiftet 1997/98 var 1 049 680 depåbevis utestående, varav 653 452 serie A och 396 228 serie B.

Statistiska riskmått

Atlas Copco-aktiens betavärde ger en uppfattning om dess risk. Betavärdet är ett relativt mått på aktiens risk, mått som dess följsamhet mot börsindex under de senaste 48 månaderna. Atlas Copco-aktiens betavärde var 0,91 (0,88). Detta innebär att aktien rört sig 9 procent mindre än index. Ett annat statistiskt riskmått är det s k förklaringsvärdet som anger hur stor del av aktiens procentuella avkastning som kan förklaras av börsens genomsnittliga avkastning. I Atlas Copcos fall är förklaringsvärdet 0,38 (0,38), vilket innebär att 62 procent (62) av aktiens utveckling är företagsspecifik.

Atlas Copco Optionen

De hos OM (Stockholms Optionsmarknad) noterade Atlas Copco köp- och säljoptionerna omfattar vardera 100 aktier.

Under 1997 omfattades ca 4,6 miljoner aktier (4,4) av optionskontrakt, vilket utgör ca 3 procent (2) av det totala antalet Atlas Copco-aktier. I genomsnitt berördes dagligen 18 577 Atlas Copco-aktier av handeln med optioner. Eftersom optionerna enbart ger innehavaren rätt att köpa och sälja redan befintliga aktier förorsakar optionerna ingen s k utspädningsseffekt.

Atlas Copcos Allemansfond

Sedan april 1984 har de anställda inom Atlas Copco-gruppens svenska bolag erbjudits att spara i den företagsanknutna Allemansfonden. Fondens aktieinnehav uppgick i december 1997 till 101 995 aktier, motsvarande ett börsvärde av 24 MSEK. Fonden förvaltas av Atlas Copco Fondaktiebolag.

Emissioner 1973-1997

			Ökning av aktiekapital, MSEK	Inbetalt belopp, MSEK
1973	Fondemission	1:2	69,2	
1974	Nyemission	1:4 25 SEK	51,7	51,7
1976	Nyemission	1:5 50 SEK	51,7	103,5
1979	Fondemission	1:6	51,7	
	Nyemission	1:6 60 SEK	51,7	124,1
1982	Fondemission	1:4	103,5	
	Nyemission (riktad)	2 765 000 aktier à 135 SEK	69,1	373,3
1989	Fondemission	1 B-aktie: 3 A-aktier	195,5	
1990	Nyemission (riktad)	4 000 000 B-aktier à 320:13 SEK	100,0	1 280,5
	Konvertering*	7 930 aktier	0,2	1,2
1991	Konvertering*	42 281 aktier	1,1	6,3
	Konvertering*	74 311 aktier	1,9	11,1
1993	Apportemission**	383 500 aktier à 317 SEK	9,5	121,6
	Konvertering*	914 496 aktier	22,9	137,2
1994	Split	5:1 nominellt belopp 5 SEK		

* Avseende 1987/93 års förlagslån

** Emissionen genomfördes i samband med förväret av The Robbins Company.

Atlas Copco formaliserar miljöarbetet

Allt fler enheter har börjat att formalisera miljöarbetet inom ramen för ISO 14001. De produktionsenheter som har startat lokala projekt för att införa miljöstyrningssystem svarar för ca 50 procent av produktionsvolymen.

Visionen är att Atlas Copco-gruppen ska vara miljöledande inom sina verksamhetsområden. Miljöarbetet som omfattar såväl produktutveckling och produktion som distribution och återvinning skapar ett mervärde för kunderna. Arbetet inom miljöområdet har bedrivits under många år och formaliseras nu alltmer.

Första miljöcertifieringen

Atlas Copco Electric Tools produktionsanläggning i Winnenden, Tyskland, är den enhet som kommit längst när det gäller införandet av miljöledningssystem. Under 1997 genomfördes ett projekt för att skapa ett integrerat styrsystem som omfattar både miljö- och kvalitetsstyrning. I början av 1998 blev enheten formellt certifierad.

Vid övriga produktionsanläggningar har en rad olika åtgärder genomförts. För att undvika lösningsmedel vid lackering av verktyg använder Atlas Copco Tools pulvermålning, vilket innebär att ett kadmiumfritt färgpulver appliceras elektrostatiskt på produkten före hårdning. Ett annat exempel är Milwaukee Electric Tools nya utrustning för fräsning av kuggjul utan oljebaserad kylvätska. Förutom att avfallet av olja undviks, underlättar denna teknik återvinningen av metallspån.

Atlas Copco Rock Drillings nya testanläggning för borrarutrustning i Örebro har också miljöanpassats. De tester som genomförs kräver stora mängder vatten och alstrar dessutom höga ljudnivåer. Genom olika åtgärder kan nu nästan allt processvatten återanvändas och ljudnivåerna begränsas.

Atlas Copco utvecklar också nya produktionsmetoder för att minska bearbetningen av komponenter så att materialspillet minimeras. Istället för att använda fräsningstekniken, vid tillverkning av en rotor till en kompressor, övergår Airtec successivt till förgjutna rotorerna. Genom att rotorerna endast behöver slutförädlas minskar spillet och energiförbrukningen kraftigt samtidigt som produktiviteten ökar avsevärt.

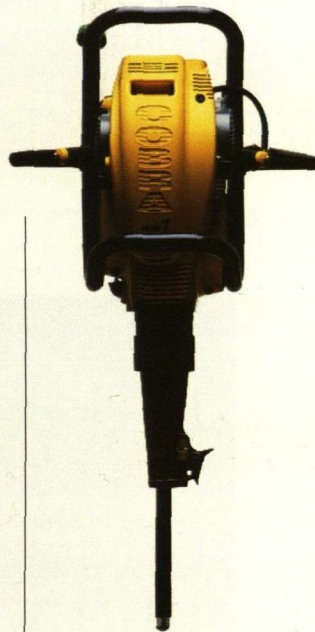
Produkter miljöanpassas

Redan under produktutvecklingsfasen ställer Atlas Copco miljökrav. Ämnen som är skadliga för miljön ska så långt det är tekniskt möjligt ersättas av mer miljöanpassade lösningar. En förteckning med miljöfarliga ämnen, t ex kadmium och freoner, blir därför en viktig del i miljöarbetet.

Vidare arbetar projektgrupper med att analysera livscykeln för olika produkter. Även om det idag inte finns några standardiserade analysmetoder kommer de viktigaste miljöaspekterna att analyseras som en del i introduktionen av ISO 14001.

Ett aktuellt exempel inom produktutvecklingen är det nya motorborrspettet Cobra som introducerades under 1997. Genom att från första början ta hänsyn till olika ergonomi- och miljöfaktorer har Atlas Copco Construction Tools utvecklat ett spett som uppfyller högt ställda krav på både prestanda och miljöanpassning. Motorn drivs med blyfri bensin och har en mycket effektiv rökgasrening. Komponenterna är dessutom lätta att källsortera och återvinna. Ergonomin har förbättrats genom effektiva lösningar för att minska vibrations- och bullernivåerna.

Inom Kompressorteknik har Industrial Air introducerat en ny generation torkutrustning, som används för att undvika kondens i tryckluftssystem. Tidigare var freon ett vanligt kylmedel men numera innehåller torkarna ett mer miljöanpassat klorfritt kylmedel som inte skadar ozonskiktet.

Det nya motorborrspettet uppfyller högt ställda krav på både prestanda och miljöanpassning.

Årets säljare

Atlas Copco-gruppen utser varje år årets säljare. Under 1997 har många betydande insatser gjorts inom säljbolagen runt om i världen.

Följande personer har utnämnts:

Mark Larkin, Prime Service i USA, arbetar inom ett säljdistrikt söder om Dallas och har ökat intäkterna med över 30 procent under 1997. Stora framgångar har nåtts genom att marknadsföra både service och försäljning av nya produkter. Han har bl a arrangerat säkerhetsseminarier för 300 operatörer samt sålt 25 nya gaffeltruckar och arbetsplattformar.

Claude Roy, distriktschef på Secoroc i Canada, har ökat försäljningen med mer än 50 procent på ett år. En av de viktigaste insatserna var införsäljningen av bergborrverktyg till gruvföretaget Brunswick Mining and Smelting Co.

Garth Milton, försäljningschef för Atlas Copco Wagner i Australien, har nått stora framgångar med en ny gruvtruck. Årets höjdpunkt var ordern på 2 truckar till Kanowna Belles guldgruva. Han har byggt upp en långsiktig relation till gruvföretaget, vilken starkt bidrog till denna prestigefyllda order.

Boeric Andersson, försäljningschef för anläggnings- och gruvutrustning på den ryska marknaden, har efter två års införsäljning fått en strategiskt viktig order från Norilsk Mine som är världens största nickelgruva. Ordern omfattar ett

stort antal borrhjull och lastutrustning.

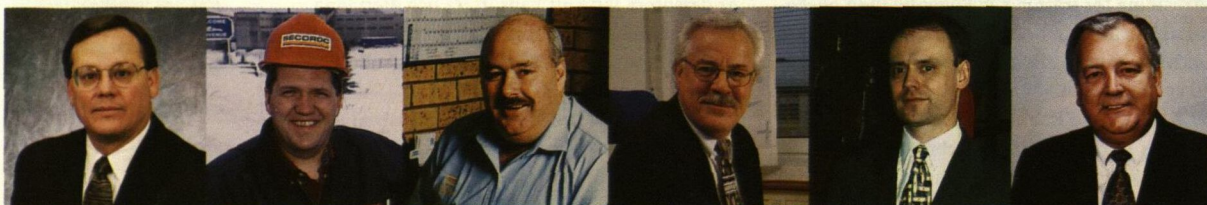
Marek Szafirski, försäljare av kompressorer i Polen, fick under året stora order. I hård konkurrens har han sålt både standardiserade turbo-kompressorer till stora petrokemiska företag och skräddarsydda kompressorer till kemiföretag.

Ted Beasley, försäljare av kompressorer i USA, har sålt ett stort antal oljeinsprutade kompressorer med kompletterande torquetrustning till det amerikanska textilföretaget Unifi. Företaget har anläggningar i både Irland och USA. Ordern är ett resultat av ett nära samarbete med representanter från Atlas Copcos irländska säljbolag som haft företaget som kund i många år.

Ye Chun, försäljningsingenjör för kompressorer i Kina, var mycket framgångsrik på försäljningsområdet under året. Genom hög kompetens inom kompressorområdet har han byggt upp ett stort förtroende bland kunderna.

Tadashi Kinouchi, chef för uthyrning av oljefria kompressorer i Japan, har lyckats etablera uthyrningsverksamheten på den japanska marknaden. Han har också sålt ett stort antal oljefria kompressorer.

Lois Blot, marknadschef för elverktyg i

Mark Larkin

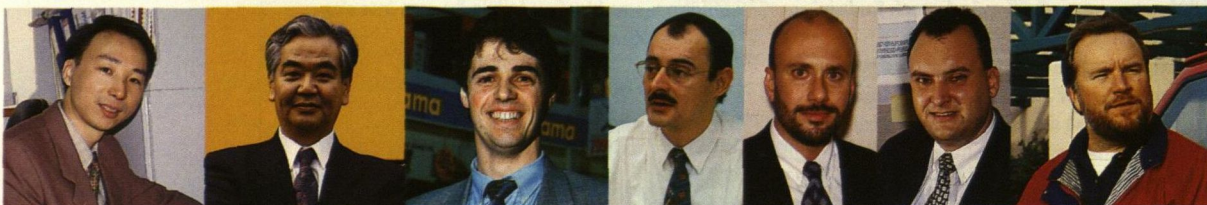
Claude Roy

Garth Milton

Boeric Andersson

Marek Szafirski

Ted Beasley

Ye Chun

Tadashi Kinouchi

Lois Blot

Philippe Artzet

Carlos Maia

Rodrigo M
Vincentini

Lyle Haley

Frankrike, har på ett framgångsrikt sätt bidragit till en kraftigt ökad försäljning av AEG-verktyg. Med utgångspunkt från distributörernas önskemål och kundbehov har han utvecklat ett speciellt butiks-koncept för att positionera produkterna på ett tydligt sätt i byggvaruhuset.

– *Philippe Artzet*, Frankrike; *Carlos Maia*, Brasilien; och *Rodrigo M Vincentini*, Brasilien har tillsammans skräddarsytt en lösning av monteringsutrustning till Renaults anläggning i Curitiba, Brasilien. Genom Atlas Copcos världsomspännande försäljningsorganisation kunde detta team snabbt bildas för att utveckla bästa möjliga kundlösning, vilket innebar betydande order.

Lyle Haley, distriktschef på Milwaukee Electric Tool i San Francisco, har under 1997 ökat försäljningen inom sitt distrikt med över 20 procent. Genom ett kundnära samarbete har han utvecklat skräddarsydda säljprogram baserat på varje distributörs behov. Dessutom gör han en stor insats för att ge både distributörernas och bolagets nya säljare produkt- och säljutbildning.

Kunskapsöverföring ökar kompetensen

Atlas Copcos möjlighet att stärka konkurrenskraften är beroende av att personalen kontinuerligt får utveckla sin kompetens.

Under det senaste året har Atlas Copco därför genomfört flera projekt för att uppmuntra och stödja kunskapsöverföring inom Gruppen.

Atlas Copco Circles, som introducerades 1996, har gett personal över hela världen möjlighet att lära sig mer om företaget. I små grupper har personalen diskuterat Gruppens olika verksamheter och hur deras lokala arbetsplats passar in i den övergripande organisationen.

Studiecirkelarna avslutades under 1997 och har omfattat över 21 000 anställda som totalt genomfört 2 500 cirklar. Projektet har tagits emot mycket positivt av personalen och tillvägagångssättet kommer att tillämpas även för andra ändamål. Närmast följer ett projekt där chefer diskuterar den strategiska inriktningen för att uppnå ökad tillväxt.

Som ett led i satsningen på Asien startade Atlas Copco en intern skola i Kina. Målet med skolan är att ge den ökande andelen lokal personal professionell utbildning och förståelse för sin roll i processen. Under 1997 har erfarna chefer och specialister från Atlas Copco varit på plats och utbildat interna lärare som ska bedriva utbildning både på engelska och mandarin.

Styrelse och revisorer

Styrelse

Anders Scharp

Tom Wachtmeister

Erik Belfrage

Gösta Bystedt

Sune Carlsson

**Paul-Emmanuel
Janssen**

**Lennart
Jeansson**

**Hari Shankar
Singhania**

Hedersordförande

Peter Wallenberg

Ekon Dr h c. Anställd i olika befattningar inom Atlas Copco-gruppen 1953–1974. Ordförande 1974–1996.

Bilderna är tagna i samband med styrelsens möte vid Atlas Copco Rock Drilling Equipment i Örebro.

Valda av bolagsstämman

Anders Scharp Ordförande. Invald 1992. Född 1934. Ordf i Electrolux, SKF, Saab, Scania, Incentive och Svenska Arbetsgivareföreningen. Vice ordf i Investor. Styrelseledamot i Email (Australien) och Sveriges Industriförbund. Aktieinnehav: 5 000 A.

Tom Wachtmeister Vice ordförande. Invald 1975. Född 1931. Anställd i Atlas Copco 1959–1991. VD och koncernchef 1975–1991. Styrelseledamot i Norsk Hydro (Norge), North Atlantic National Resources, Scania, STORA och Stiftelsen Svenska Dagbladet. Ordf i Skattebetalarnas Förening. Vice ordf i Sveriges Allmänna Exportförening. Aktieinnehav: 92 000 A.

Erik Belfrage Invald 1991. Född 1946. Direktör i Skandinaviska Enskilda Banken. 1970–1987 olika befattningar inom Utrikesdepartementet. Ordf i Institutet för Företagsledning (IFL), Centre for European Policy Studies och Sigtuna skolstiftelse. Styrelseledamot i Investor, Saab och SAS. Aktieinnehav: 0.

Gösta Bystedt Invald 1987. Född 1929. Ordf i Kalmar Industries. Vice ordf i Electrolux och Axel Johnson. Styrelseledamot i SKF och Sveriges Industriförbund. Aktieinnehav: 10 330 A, 1 665 B.

Sune Carlsson Invald 1997. Född 1941. Vice VD ABB Asea Brown Boveri. Styrelseledamot i SKF. Aktieinnehav: 0.

Paul-Emmanuel Janssen Invald 1994. Född 1931. Styrelseordf i Générale de Banque, Bryssel (Belgien). Styrelseledamot och medlem i Executive Committee of the Federation of the Belgian Industry. Styrelseledamot i Union Financière Boël, i Solvac (Solvaygruppen) och i Lhoist. Styrelseordf i Atlas Copco Airpower, Belgien. Aktieinnehav: 1 125 B.

Lennart Jeansson Invald 1997. Född 1941. Vice VD AB Volvo. Styrelseledamot i AGA, Bilbia och Storebrand ASA. Aktieinnehav: 1 000 A.

Hari Shankar Singhania Invald 1996. Född 1932. Verkt dir i J.K. Organization (India). Ordf i bl a Atlas Copco (India), J.K. Corp, J.K. Industries, Central Pulp Mills och J.K. Udaipur Udyog. F d President of the International Chamber of Commerce. Aktieinnehav: 0.

**Michael
Treschow**

**Giulio
Mazzalupi**

Lars-Erik Soting

Håkan Hagerius

Bengt Lindgren

Sune Kjetselberg

Tore Hedberg

Per-Olov Olsson

Michael Treschow Invald 1991. Född 1943. Verkst dir och koncernchef i Electrolux. Ordförande i Sveriges Exportråd. Vice ordförande i Saab Automobile. Styrelseledamot i bl a Electrolux, Investor och Parker Hannifin (USA). Aktieinnehav: 27 555 A, 530 B.

Giulio Mazzalupi Invald 1990. Född 1940. Verkst dir och koncernchef i Atlas Copco. Anställd i företaget sedan 1971. Styrelseledamot i Electrolux-Zanussi. Aktieinnehav: 1 000 A.

Personalrepresentanter

Tore Hedberg Invald 1990. Född 1937. Ordf i SIF-klubben Atlas Copco Storstockholm. Aktieinnehav: 0.

Bengt Lindgren Invald 1990. Född 1957. Ordf i Uniroc's verkstadsklubb, Fagersta. Aktieinnehav: 0.

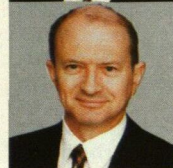
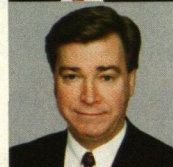
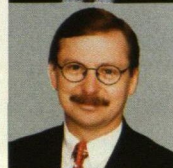
Lars-Erik Soting Invald 1993. Född 1965. Ordf i Atlas Copco Avos verkstadsklubb, Örebro. Aktieinnehav: 0.

Håkan Hagerius Invald 1994. Född 1942. Suppleant. Ordf i SIF-klubben vid Avos, Örebro. Aktieinnehav: 0.

Sune Kjetselberg Suppleant. Invald 1992. Född 1951. Ordf i Metals verkstadsklubb vid Atlas Copco Tools, Tierp. Aktieinnehav: 0.

Per-Olov Olsson Suppleant. Invald 1993. Född 1937. Ordf i Civilingenjörsförbundets lokalavd vid Atlas Copco, Nacka. Aktieinnehav: 1 000 B.

Revisorer

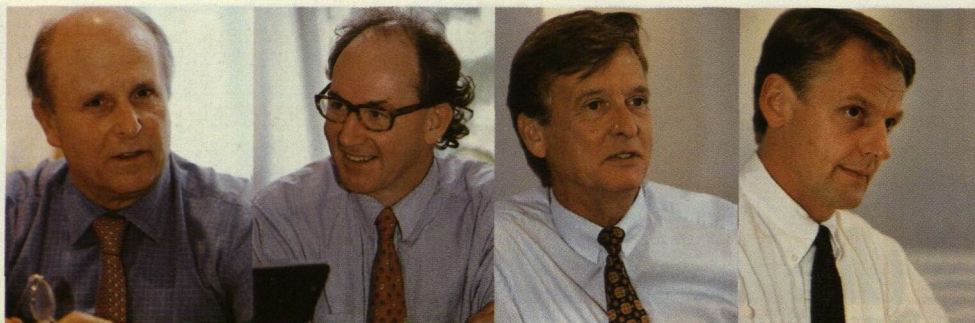
Stefan Holmström
Invald 1987. Född 1949.
Auktoriserad revisor,
KPMG Bohlins AB.

Robert Barnden
Invald 1995. Född 1946.
Auktoriserad revisor,
Öhrlings Coopers &
Lybrand AB.

Thomas Thiel
Invald 1993. Född 1947.
Auktoriserad revisor,
suppleant,
KPMG Bohlins AB.

Sigvard Heurlin
Invald 1995. Född 1940.
Auktoriserad revisor,
suppleant,
Öhrlings Coopers &
Lybrand AB.

Koncernledning och staber

Giulio Mazzalupi

VD och Koncernchef.
Anställningsår 1971. Född
1940. Aktieinnehav: 1 000 A.

Bengt Kvarnbäck

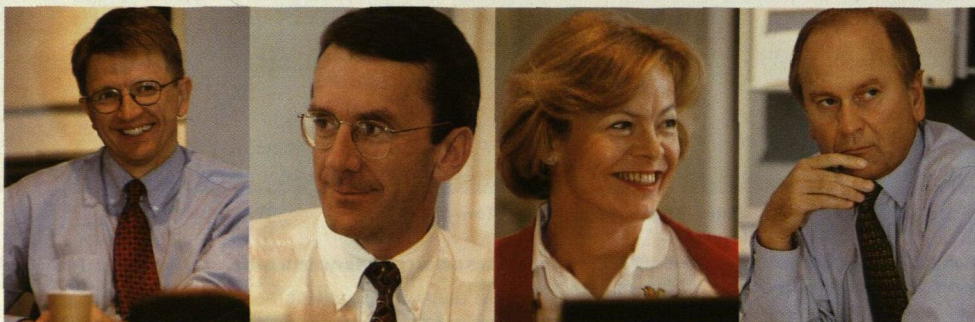
Vice VD och chef för affärs-
område Kompressorteknik.
Anställningsår 1992. Född
1945. Aktieinnehav: 7 650 A;
50 B.

Freek Nijdam

Vice VD och chef för affärs-
område Anläggnings- och
gruvteknik. Anställningsår
1970. Född 1940.
Aktieinnehav: 0.

Gunnar Palme

Vice VD och chef för affärs-
område Industriteknik.
Anställningsår 1980.
Född 1954. Aktieinnehav 0.

Hans Ola Meyer

Finans. Anställningsår 1991.
Född 1955. Aktieinnehav:
500 A.

Lennart Johansson

Ekonomisk kontroll, redo-
visning och revision.
Anställningsår 1987.
Född 1955. Aktieinnehav: 0.

Marianne Hamilton

Organisationsutveckling
och chefsförsörjning.
Anställningsår 1990. Född
1947. Aktieinnehav: 1 000 A;
1 250 B.

Hans Sandberg

Juridik. Anställningsår 1975.
Född 1946. Aktieinnehav: 0.

Arthur J. Droege

Regionansvarig Fjärran
Östern och ansvarig för pro-
jekt i Asien. Anställningsår
1976. Född 1948.
Aktieinnehav: 0.

Romano Girardi

Regionansvarig Latinamerika.
Anställningsår 1962. Född
1930. Aktieinnehav: 0.

Paolo Duca

Regionansvarig Mellanöstern
och norra Afrika. Anställningsår
1962. Född 1940.
Aktieinnehav: 0.

Adresser

Atlas Copco AB

105 23 Stockholm
Tel: +46-8-743 8000
Fax: +46-8-644 9045
Internet:
www.atlascopco.com
Org.nr: 55 60 14-2720

Atlas Copco AB – ett
publikt bolag (publ)

Kompressorteknik, divisioner

Airtec
P O Box 101
BE-2610 Wilrijk, Belgien
Tel: +32-3-870 2111
Fax: +32-3-870 2443

Portable Air
P O Box 102
BE-2610 Wilrijk, Belgien
Tel: +32-3-450 6011
Fax: +32-3-450 6211

Industrial Air
P O Box 103
BE-2610 Wilrijk, Belgien
Tel: +32-3-870 2111
Fax: +32-3-870 2576

Oil-free Air
P O Box 104
BE-2610 Wilrijk, Belgien
Tel: +32-3-870 2111
Fax: +32-3-870 2443

*Atlas Copco Applied
Compressor and
Expander Technique*
P O Box 100
BE-2610 Wilrijk, Belgien
Tel: +32-3-870 2111
Fax: +32-3-870 2815

Prime Service
16225 Park Ten Place,
Suite 200
Houston, TX 77084,
USA
Tel: +1-281-578 6000
Fax: +1-281-647 5136

Anläggnings- och gruvteknik, divisioner

*Atlas Copco
Rock Drilling Equipment*
701 91 Örebro
Tel: +46-19-670 70 00
Fax: +46-19-670 70 70

Atlas Copco Craelius
195 82 Mårsta
Tel: +46-8-587 785 00
Fax: +46-8-591 187 82

Uniroc

Box 521
737 25 Fagersta
Tel: +46-223-461 00
Fax: +46-223-461 01

*Atlas Copco
Construction Tools*
Box 767
131 24 Nacka
Tel: +46-8-743 9600
Fax: +46-8-743 9665

Atlas Copco Wagner
P O Box 20307
Portland, OR
97294-0307, USA
Tel: +1-503-255 2863
Fax: +1-503-255 7175

Industrietechnik, divisioner

Milwaukee Electric Tool
13135 West Lisbon Road
Brookfield,
WI 53005-2550, USA
Tel: +1-414-781 3600
Fax: +1-414-781 3117

*Atlas Copco
Electric Tools*
Postfach 320
DE-71361 Winnenden,
Tyskland
Tel: +49-7195-120
Fax: +49-7195-12478

*Atlas Copco Industrial
Tools and Equipment*
105 23 Stockholm
Tel: +46-8-743 9500
Fax: +46-8-640 0546

Alliance Tools
1800 Overview Drive
Rock Hill, South Carolina
29730, USA
Tel: +1-803-817 7000
Fax: +1-803-817 7115

Atlas Copco

Atlas Copco AB, 105 23 Stockholm
www.atlascopco.com